

การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหว
ในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ปวีณา อดมยากุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2564

**DEVELOPING A SET OF ACTIVITIES FOR PROMOTE ABILITY
ON MOVEMET IN THAI CLASSICAL DANCE COURSE FOR
PRATOMSUKSA 2 STUDENTS**

PAWEENA THOMYAKUL

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirement
For the Degree of Master of Education
Department of Curriculum and Instruction
College of Education Science, Dhurakij Pundit University**

2021

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชา
นาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เสนอโดย   นางสาวปวีณา ฅมยาภูถ

สาขาวิชา   หลักสูตรและการสอน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์   อาจารย์ ดร.พจมาลย์ สกลเกียรติ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญรัช วิกิตภูมิประเทศ)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.พจมาลย์ สกลเกียรติ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุคคณิง นฤพนธ์จิรกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไสว พักขาว)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม้นโกศล)

วันที่ 16 .. เดือน .. พฤษภาคม .. พ.ศ. 2564 ..

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหว ในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ชื่อผู้เขียน	ปวีณา ถมยากุล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.พจนมาลย์ สกกลเกียรติ
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เปรียบเทียบความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนช่างอากาศอำรุง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 33 คน ซึ่งผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2) แบบประเมินความสามารถเรื่องการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ประมวลผล และวิเคราะห์สรุปผล อภิปรายโดยใช้ตารางและการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย ในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 77.73/78.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนมีความสามารถในการเคลื่อนไหว หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก

Thesis Title   DEVELOPING A SET OF ACTIVITIES FOR PROMOTE ABILITY
ON MOVEMENT IN THAI CLASSICAL DANCE COURSE FOR
PRATOMSUKSA 2 STUDENTS

Author   Paweena Thomyakul

Thesis Advisor   Dr.Podjamal Sakolkeart

Department   Curriculum and Instructions

Academic Year   2020

ABSTRACT

The purposes of this research aimed 1) The develop learning activities set for ability on movement in Thai classical dance course for pratomsuksa 2 students on development approach on the 75/75. 2) to compare the between abilities about movement in Thai classical dance course for pratomsuksa 2 students after learning the 75 percent. 3) to study the students satisfaction towards in the learning activities set for ability on movement in Thai classical dance course for pratomsuksa 2 The samples used in study were 33 student course for pratomsuksa 2 students by cluster random sampling The research includes using 1) set of activities for promote ability on movement in Thai classical dance course for pratomsuksa 2 students 2) 3) student satisfaction questionnaire to ward. The collected data were analyzed by means, standard deviation, t – test results and analyzes the results of the discussion using tables and descriptions.

The research findings were summarized as follows :

1) Set of activities learning to develop learning activities set for ability on movement body in Thai classical dance course for pratomsuksa 2 students had efficiency of (E1/E2) 77.73/78.11 which was higher than the 75/75 2) Student have ability on movement after learning was higher than 75 percent at 0.05 level of significance. 3) The Satisfaction learning activities set for ability on movement in Thai classical dance course for pratomsuksa 2 students was at a high level.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนร่วมต่อความสำเร็จลุล่วงของวิทยานิพนธ์ เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.พจมาลย์ สกตเกียรติ อย่างสุดซึ่งสำหรับทุกสิ่งทุกอย่างที่อาจารย์ได้เสียสละทุ่มเท โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำสอน คำแนะนำของอาจารย์ที่ทำให้ผู้วิจัยก้าวเดินอย่างมีจรรยาบรรณ ยึดมั่นในหลักการและเหตุผลความถูกต้องดีงามทั้งในเรื่องของการทำวิจัย ซึ่งอาจารย์ทำให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น รวมถึงทำให้ผู้วิจัยมีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญรัช วิกิติภูมิประเทศ และคณะกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.ไสว พักขาว และ ดร.สุคคินี นฤพนธ์จิรกุล สำหรับความอนุเคราะห์ในการสอบวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย และการให้คำแนะนำเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สุคคินี นฤพนธ์จิรกุล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณิสาวศินารมณ และนางสาววรพรรณ สว่างจิตร สำหรับความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยฉบับนี้

ขอขอบคุณโรงเรียนช่างอากาศอำรุงและผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ครู บุคลากร และนักเรียนที่มีส่วนช่วยอำนวยความสะดวก และการทำกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณพ่อแม่ และพี่ ที่คอยเป็นกำลังใจสนับสนุนทุนทรัพย์สำหรับการศึกษาให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด จนเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยตัดสินใจที่จะศึกษาในระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนในครั้งนี้

ปวีณา ถมยากุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๑
สารบัญตาราง.....	๙
สารบัญภาพ.....	๑๑
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9
2.2 นาฏศิลป์ไทย.....	11
2.3 ความสามารถในการเคลื่อนไหว.....	27
2.4 ชุดกิจกรรม.....	41
2.5 ความพึงพอใจต่อการเรียน	52
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
2.7 กรอบแนวคิด.....	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	65
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	66
3.3 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	67
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	73
4. ผลการศึกษา.....	77
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหว ร่างกายในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียน.....	77
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75.....	80
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้.....	81
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	88
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	89
5.3 ข้อค้นพบงานวิจัย.....	93
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	93
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	101
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	102
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	104
ค แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการเคลื่อนไหว.....	200
ง การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	203
จ ภาพกิจกรรมการเรียนรู้.....	213
ประวัติผู้เขียน.....	216

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 สารระการเรียนรู้มาตรฐานและตัวชี้วัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	10
2.2 สารระการเรียนรู้มาตรฐานและตัวชี้วัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	11
3.1 แสดงกลุ่มทดลองแบบ One group posttest only design.....	71
4.1 ค่าคะแนน ร้อยละ ของชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ เคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	78
4.2 แสดงผลเปรียบเทียบความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75.....	80
4.3 เปรียบเทียบความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม นักเรียนจำนวน 35 คน	81
4.4 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย.....	81

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	64
-------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศิลปะการแสดงนาฏศิลป์ไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติที่มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของวัฒนธรรม และสะท้อนวิถีชีวิตของคนในชาติผ่านดนตรีและการรำที่ปราณีตงดงาม และยังเป็นเอกลักษณ์ที่สะท้อนความเป็นชาติไทยมาตั้งแต่สมัยอดีตจวบจนปัจจุบัน เช่นเดียวกับ อากม สายาคม (2545) ได้กล่าวไว้ว่า มรดกทางวัฒนธรรม สมควรที่จะสืบทอด ดำรงรักษาไว้ให้แก่คนรุ่นหลัง คนไทยทุกคนควรที่จะช่วยอนุรักษ์และสืบทอดสนับสนุน เพื่อให้ศิลปะนี้ให้คงอยู่สืบไป นอกจากนี้นาฏศิลป์ยังแสดงออกถึงความวิจิตรงดงามด้านศิลปะแขนงอื่น ๆ เช่น ด้านเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ลีลาท่าทางในการรำ ดนตรีประกอบการแสดง บทร้อง การแต่งหน้า ทรงผม อุปกรณ์ในการแสดง รวมไปถึงการแสดงพื้นบ้านด้วย สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความชัดเจน แสดงออกถึงความ เป็นไทยมากยิ่งขึ้น เพราะในปัจจุบัน อิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตกได้เข้ามามีบทบาทในสภาพ สังคมไทย เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน และเกิดผลกระทบตามมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องวัฒนธรรม วัฒนธรรมการแต่งกาย วิธีการดำรงชีวิต โดยเฉพาะทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามที่กำลัง ถูกลืม ทำให้เด็กไทยผลิตเพลินไปกับวัฒนธรรมของต่างชาติจนหลงลืมวัฒนธรรมไทยที่อยู่คู่กับเรามา ตั้งแต่เกิด ทำให้คนรุ่นหลังส่วนใหญ่อาจหลงลืมความเป็นเอกลักษณ์ของการแสดงนาฏศิลป์ไทย

การเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ไทยได้บรรจุอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีจำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระการ เรียนรู้หนึ่งที่สำคัญ เนื่องจากเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนให้มีกระบวนการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม ซึ่งมีผลต่อการพัฒนา คุณภาพชีวิตของมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะจะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือ ประกอบอาชีพ ซึ่งสาระนาฏศิลป์มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบนาฏศิลป์ และ

การแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ สามารถใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ความคิดสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ และสามารถนำนาฏศิลป์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

การเรียนรู้ในรายวิชานาฏศิลป์ไทยนั้นมุ่งเน้นให้นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และยังสามารถบูรณาการ การเรียนรู้ร่วมกับรายวิชาอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถ และได้รับสุนทรียภาพ และยังช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดี สร้างจินตนาการความมั่นใจในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ (2552)

การเรียนนาฏศิลป์ไทยนั้นนอกจากจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจยังช่วยให้ผู้เรียนได้มีทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเคลื่อนไหวที่ดี สิ่งสำคัญของผู้ที่ฝึกหัดคนนาฏศิลป์นั้นคือการเคลื่อนไหวร่างกายที่เกิดความเหมาะสม และความสมดุลซึ่งเป็นการทำงานของอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่กระทำให้เกิดความสัมพันธ์ และสอดคล้องกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพที่ดีและส่งเสริมให้การแสดงออกทางนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนนั้นมีความอ่อนช้อยสวยงาม และเกิดความสง่างามมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ไพบวัน เปริดพราว (2559) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความสามารถในการเคลื่อนไหวไว้ว่าการเคลื่อนไหวที่ถูกต้องตามหลักสรีระของบุคคลนั้น นอกจากจะทำให้การเคลื่อนไหวมีประสิทธิภาพดีแล้วยังส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยในขณะที่เคลื่อนไหว และสามารถส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจเพิ่มขึ้น ดังนั้นเพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนด ผู้เรียนจะต้องมีความเข้าใจในรูปแบบของการเคลื่อนไหวร่างกายขั้นพื้นฐานที่ดี จึงจะสามารถพัฒนาทักษะการรำไปสู่การแสดงนาฏศิลป์พื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะในรายวิชานี้เป็นการฝึกทักษะการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ เน้นการทำงานของร่างกาย และอวัยวะส่วนต่าง ๆ ให้เกิดความอ่อนช้อย สวยงาม จากนั้นจึงพัฒนาเข้าสู่กระบวนการฝึกหัดท่ารำ ซึ่งในการฝึกหัดการรำนั้นนอกจากผู้ฝึกหัดจะต้องฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายแล้วผู้ฝึกหัดจะต้องรู้จักการสังเกตการเคลื่อนไหวของสิ่งต่าง ๆ ด้วย เช่น การเคลื่อนไหวของธรรมชาติ หรืออริยาบถของมนุษย์ และนำท่าทางเหล่านี้มาประดิษฐ์ท่ารำให้เกิดความสวยงามมากยิ่งขึ้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้การฝึกนาฏศิลป์ไทยมีความเสมือนจริงมากยิ่งขึ้นผู้ฝึกหัดจึงจำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ การฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายให้มีพื้นฐานที่ดีจะช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการปฏิบัติท่าทางของนาฏศิลป์ให้เกิดความสวยงามมากยิ่งขึ้น โดยการจัดการเรียนรู้ในรายวิชานาฏศิลป์ไทยนั้นมีผู้คิดค้นนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้านทักษะการ

เคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน โดยการใช้ชุดกิจกรรมนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ โดยผ่านกิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมต่อการเรียน Good (1973) ได้กล่าวไว้ว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง โปรแกรมทางการเรียนรู้ที่จัดไว้เฉพาะ มีวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการเรียน เช่น คู่มือครู เนื้อหา แบบทดสอบที่เชื่อถือได้ และมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้อย่างชัดเจน ซึ่งชุดกิจกรรมนี้ครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนแต่ละคนได้ศึกษา และฝึกฝนด้วยตนเอง และครูคอยเป็นผู้แนะนำเท่านั้น สอดคล้องกับ สุธีระ เดชคำภู (2560) ที่กล่าวว่า ชุดกิจกรรมเป็นสื่อที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีการจัดสื่อ และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจตลอดเวลา และเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมาย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมนั้นสามารถช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น และครูผู้สอนควรมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีรูปแบบที่หลากหลาย และน่าสนใจ และเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก มีประสบการณ์ด้านต่าง ๆ รวมไปถึงให้ผู้เรียนได้รู้จักคิด ได้ฝึกปฏิบัติ และค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเองการจัดกิจกรรมจึงควรเลือกใช้วิธีที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และนำไปฝึกปฏิบัติโดยครูมีหน้าที่ ในการช่วยเหลือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทย

1.2 คำถามการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 หรือไม่
2. ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยจะทำได้ความสามารถในการเคลื่อนไหว สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 หรือไม่
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย อยู่ในระดับใด

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนกับ เกณฑ์ร้อยละ 75
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ เคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีคะแนนความสามารถในการเคลื่อนไหว สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมในระดับมาก

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่ม 5 เขตดุสิต ซึ่งมีทั้งหมด 15 โรงเรียน 47 ห้องเรียน โดยมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น จำนวน 1,509 คน (ข้อมูลจาก เลขานุการกลุ่มสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตดุสิต)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ที่กำลังศึกษาอยู่ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนช่างอากาศอรุณ จำนวน 33 คน ซึ่งผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโดยใช้ วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

1.5.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

- ตัวแปรตาม ได้แก่
1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม
  2. ความสามารถในการเคลื่อนไหว
  3. ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหว

1.5.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ผู้วิจัยนำมาสอนในครั้งนี้ คือ เนื้อหารายวิชาดนตรี - นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ฉบับปี พ.ศ.2551) ระดับประถมศึกษาตอนต้น เรื่องการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ ซึ่งประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ
2. การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ
3. การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ
4. การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย

1.5.4 ระยะเวลาในการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 16 ชั่วโมง

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดกิจกรรม หมายถึง ชุดการจัดประสบการณ์การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ระบุไว้เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน ซึ่งชุดกิจกรรมประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระ สื่อการสอนต่าง ๆ ที่มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับเนื้อหา โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนนั้นเกิดความสนใจ เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ตรงกับเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม หมายถึง การเรียนการสอนโดยนำกิจกรรมในการเคลื่อนไหวตามแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 4 แผนการจัดการเรียนรู้ มาใช้ร่วมกับสื่อประสมเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

ความสามารถในการเคลื่อนไหว หมายถึง การแสดงออกทางการเคลื่อนไหวโดยใช้อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเช่น แขน ขา มือ เท้า ลำตัว ซึ่งอวัยวะส่วนต่าง ๆ ต้องปฏิบัติให้เกิดความสอดคล้องกัน และให้เกิดความมั่นคงทางร่างกายหรือความสมดุล ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งความสามารถในการเคลื่อนไหวเป็น 4 รูปแบบดังนี้

1. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ หมายถึง การเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง
2. การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ หมายถึง การเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่ และขณะเคลื่อนที่
3. การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ หมายถึง การเคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้จังหวะเข้ามามีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหว

4. การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย หมายถึง การสร้างสรรค์ท่าทางต่าง ๆ ตามจินตนาการให้สามารถสื่อความหมาย และออกมาเป็นท่าทางตามรูปแบบของนาฏศิลป์ไทย ซึ่งวัดโดยแบบประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Rubric) 3 ระดับ โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 4 แผนการจัดการเรียนรู้

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกเชิงบวกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมความสามารถเรื่องการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยวัดจากแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านบรรยากาศ ด้านกิจกรรม และด้านสื่อการสอนของชุดกิจกรรม ซึ่งลักษณะของรูปแบบการวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยการแปลความหมายระดับความพึงพอใจ ตามเกณฑ์ของอุเทน ปัญญา (2553)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถในการพัฒนาทักษะพื้นฐาน เรื่องการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย และเป็นแนวทางในการพัฒนาการตนเองอย่างเหมาะสม
2. ครูผู้สอนสามารถนำชุดกิจกรรมไปเป็นแนวทางในการบูรณาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมเรื่องการเคลื่อนไหวในระดับชั้นอื่น ๆ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

2.1 หลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน

2.1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

2.1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 3 นาฏศิลป์

2.2 นาฏศิลป์ไทย

2.2.1 ความหมายของนาฏศิลป์ไทย

2.2.2 ความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย

2.2.3 รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ

2.2.4 การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทย

2.3 ความสามารถในการเคลื่อนไหว

2.3.1 ความหมายของความสามารถในการเคลื่อนไหว

2.3.2 ความสำคัญของการเคลื่อนไหวร่างกาย

2.3.3 การเคลื่อนไหวร่างกายในวิชานาฏศิลป์

2.3.4 การประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย

2.4 ชุดกิจกรรม

2.4.1 ความหมายของชุดกิจกรรม

2.4.2 ความสำคัญของชุดกิจกรรม

2.4.3 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

2.4.4 หลักการพัฒนาชุดกิจกรรม

- 2.4.5 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม
- 2.4.6 ประโยชน์ของชุดกิจกรรม
- 2.5 ความพึงพอใจต่อการเรียน
  - 2.5.1 ความหมายของความพึงพอใจต่อการเรียน
  - 2.5.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
  - 2.5.3 การวัดความพึงพอใจต่อการเรียน
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะ ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มุ่งพัฒนาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะวิธีทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนอย่างอิสระ ในแขนงศิลปะต่าง ๆ ประกอบด้วย

ทัศนศิลป์ มีความรู้ ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้าง และนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ดนตรี มีความรู้ ความเข้าใจองค์ประกอบ แสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ร้องเพลงและเล่นดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรียะ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

นาฏศิลป์ มีความรู้ ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล คุณภาพของผู้เรียน จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ สามารถแสดงท่าทางประกอบจังหวะเพลงตามรูปแบบ

นาฏศิลป์ มีมารยาทในการชมการแสดง รู้หน้าที่ของผู้แสดง และผู้ชม รู้ประโยชน์ของการแสดงนาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงที่เหมาะสมกับวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

2.1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สาระการเรียนรู้มาตรฐานและตัวชี้วัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ตารางที่ 2.1 สาระการเรียนรู้มาตรฐานและตัวชี้วัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ
อารมณ์กับการเคลื่อนไหว แบบนาฏศิลป์	ศ 3.1 ป.2/1 เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่	การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบในการนั่ง การยืน การเดิน
	ศ 3.1 ป. 2/2 แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ	ออกแบบทำการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบให้สอดคล้องกับบทเพลงที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
	ศ 3.1 ป. 2/3 แสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด	ใช้ แขน ขา มือ ศีรษะ ลำตัว ใบหน้า ไหล่ เท้า ประกอบภาษาท่าแทนอากัปกิริยา
	ศ 3.1 ป. 2/4 แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์	ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ประกอบจังหวะ
การชมการแสดง	ศ 3.1 ป2/5 ระบุมารยาทในการชมการแสดงมาตรฐาน	การมีส่วนร่วมในการชมการแสดง

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล สาระการเรียนรู้มาตรฐาน และตัวชี้วัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 2.2 สารการเรียนรู้มาตรฐานและตัวชี้วัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การละเล่นที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น	ศ 3.2 ป.2/1 ระบุและการละเล่นพื้นบ้าน	กฎ กติกาและวิธีการละเล่นพื้นบ้าน
	ศ 3.2 ป.2/2 เชื่อมโยงสิ่งที่พบเห็นในการดำรงชีวิตของคนไทย	ประวัติและความเป็นมาของการละเล่นพื้นบ้าน
	ศ 3.3 ป.2/3 ระบุสิ่งที่ชื่นชอบและภาคภูมิใจในการละเล่นพื้นบ้าน	การละเล่นพื้นบ้านที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสารการจัดการเรียนรู้มาตรฐานและตัวชี้วัด ในการเรียนรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นั้นหน่วยการเรียนรู้แรกที่นักเรียนจำเป็นต้องรู้ก่อนที่จะเริ่มฝึกหัดนาฏศิลป์ นักเรียนจะต้องเรียนรู้พื้นฐานด้านการอารมณ์กับการเคลื่อนไหวแบบนาฏศิลป์ ตัวชี้วัด ศ 3.1 ป.2/1 เรื่องการเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่ และเคลื่อนที่ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบในการนั่ง การยืน การเดิน และตัวชี้วัด ศ 3.1 ป. 2/2 แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับ การออกแบบท่าการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบให้สอดคล้องกับบทเพลงที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมซึ่งทั้งสองตัวชี้วัดนี้ เป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนได้เริ่มต้นในการพัฒนาความสามารถด้าน การเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

2.2 นาฏศิลป์ไทย

2.2.1 ความหมายของนาฏศิลป์ไทย

ประทีน พวงสำลี (2514, อ้างถึงใน ชนันธร หิรัญเชาว์, 2562) กล่าวว่า นาฏศิลป์ หมายถึง การร้องรำทำเพลง การให้ความบันเทิงใจอันร่วมด้วยความโน้มเอียงของอารมณ์ และความรู้สึกส่วนสำคัญส่วนใหญ่ของนาฏศิลป์อยู่ที่การละครเป็นเอก หากแต่ศิลปะประเภทนี้จำเป็นต้องอาศัยดนตรี และขับร้องเข้าร่วมด้วยเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในศิลปะยิ่งขึ้นตามสภาพหรืออารมณ์ต่าง ๆ กัน สุดแต่จุดมุ่งหมาย

อาคม สายาคม (2514) ได้ให้ความหมายไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง การร่ายรำในสิ่งที่มนุษย์เราได้ปรุงแต่งจากธรรมชาติให้สวยงามงดงามขึ้น แต่ทั้งนี้มิได้หมายถึงแต่การรำเพียงอย่างเดียว จะต้องมีคนตรีองค์ประกอบไปด้วยจึงจะช่วยให้สมบูรณ์แบบตามหลักวิชานาฏศิลป์

เรณู โกศินานนท์ (2546) ได้ให้ความหมายไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการละครหรือ การพ็อนรำ ประกอบด้วยศิลปะ 3 ประการ ได้แก่การพ็อนรำ การดนตรี และการขับร้องรวมเข้าด้วยกัน นาฏศิลป์ไทยมีที่มาและเกิดขึ้นจากสาเหตุตามแนวคิดต่าง ๆ เช่น เกิดจากความรู้สึกรบกระเทือน ทางอารมณ์ หรือเกิดจากลัทธิความเชื่อในการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เทพเจ้า เป็นต้น การเรียนรู้เพื่อให้เกิด ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทยเบื้องต้นอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้สามารถพัฒนาไปสู่การรับรู้ทั้งใน ด้านเนื้อหาสาระ ทักษะปฏิบัติรวมทั้งคุณค่าด้านสุนทรียภาพ อันก่อให้เกิดความรัก ความซาบซึ้ง และ ความภาคภูมิใจ ในภูมิปัญญาไทย

ชนันธร หิรัญเชาว์ (2562) ได้ให้ความหมายไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการร็องรำทำ เพลงที่มนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์ทั้งที่เป็นระบำ รำ เต้น และ อื่น ๆ รวมทั้งละครรา โขน หนังใหญ่ ฯลฯ โดยประดิษฐ์ขึ้นอย่างประณีต และมีแบบแผนที่สวยงาม

อรวรรณ ขมวัฒนา (2557) กล่าวว่า นาฏศิลป์ เป็นศิลปะการแสดงที่สร้างความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เกิดขึ้นจากการเลียนแบบกิริยาท่าทางของคน และสัตว์ ประกอบด้วย การพ็อนรำ ดนตรี และการขับร้องนำมาผสมผสานจนเกิดเป็นการแสดงนาฏศิลป์ ที่สวยงาม

หยาดพิรุณ พวงสุวรรณ (2558) นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะ แห่งการพ็อนรำ การเคลื่อนไหว ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้เข้ากับดนตรีและเสียงเพลง สื่อความหมาย แทนคำพูด เพื่อแสดงออกถึง ความรู้สึกการใช้ภาษาท่ารำ การตีบท โดยใช้สรีระต่าง ๆ ของร่างกาย เคลื่อนไหวในรูปแบบของการ แสดง นำมาผสมผสานจนเกิดเป็นการแสดงที่สวยงาม

จึงสรุปได้ว่า นาฏศิลป์ไทยนั้นหมายถึง ศิลปะการละคร การพ็อนรำ ที่เกิดจากอารมณ์ ความรู้สึก การเลียนแบบธรรมชาติ และมนุษย์นำมาประดิษฐ์เป็นท่าทางให้เกิดความสวยงามด้วยความ ประณีตและงดงาม เพื่อสื่อความหมาย โดยมีองค์ประกอบทางดนตรีเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ และสร้างความ บันเทิงให้กับผู้ชม

2.2.2 ความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย

นาฏศิลป์ไทยนั้น แสดงให้เห็นถึงความเป็นอารยธรรมของประเทศที่บ้านเมืองนั้นมีความ เจริญรุ่งเรือง ประชาชนมีความเข้าใจด้านศิลปะ เพราะศิลปะเป็นสิ่งมีค่าเป็นเครื่องโน้มน้าวอารมณ์ ให้ ไปในทางที่ดีเป็นแนวทางในการสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่บ้านเมืองสืบไป ซึ่งนาฏศิลป์นั้นเป็น แหล่งรวมศิลปะ ประกอบด้วยศิลปะประเภทต่าง ๆ มาเกี่ยวข้องสอดคล้องกัน เช่น ศิลปะการเขียน การก่อสร้าง การออกแบบเครื่องแต่งกาย และวรรณคดี ซึ่งศิลปะที่กล่าวมาแต่ละประเภะนั้นได้จัดทำ ด้วยความประณีต เนื่องด้วยศิลปะเป็นส่วนสำคัญของมนุษยชาติทุกชาติทุกภาษาต้องมีศิลปะของตนไว้

เป็นประจำ นับตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน รวมความว่านาฏศิลป์มีความสำคัญเกี่ยวเนื่องกันทั้งสิ้น สร้างความเป็นแกนสารให้แก่บ้านเมืองด้วยกันทั้งนั้น

ประทีน พวงคำลี (2514, อ้างถึงใน นิตยา เต็งประเสริฐ, 2557) ได้ให้ความสำคัญของนาฏศิลป์ไว้ดังนี้

1) นาฏศิลป์แสดงความเป็นอารยประเทศ บ้านเมืองจะเจริญรุ่งเรืองได้เพราะประชาชนมีความเข้าใจศิลปะ เพราะศิลปะมีค่าเป็นเครื่องโน้มน้าวอารมณ์ โดยเฉพาะศิลปะการละคร สามารถกลมกลืนจิตใจ โน้มนำไปในทางที่ดี และให้กำลังใจในทางที่จะสร้างความเจริญรุ่งเรืองแก่บ้านเมืองสืบไป

2) นาฏศิลป์เป็นแหล่งรวมศิลปะ คือรวมศิลปะ ประเภทอื่น ๆ มาเกี่ยวเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกัน เช่น ศิลปะการเขียน การก่อสร้าง การออกแบบเครื่องแต่งกาย ตลอดจนวรรณคดีศิลปะซึ่งแต่ละประเภทได้จัดทำขึ้นด้วยความประณีต

อมรา กล้าเจริญ (2542, อ้างถึงใน นาฏสุริย์ วงศ์อรินทร์, 2558) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนาฏศิลป์ว่า นาฏศิลป์เป็นศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะตัวและมีความเป็นไทยในตัวเองนับได้ว่าเป็นสมบัติอันเป็นวัฒนธรรมที่ภาคภูมิใจยิ่งนัก นาฏศิลป์มีลักษณะบ่งบอกถึงความเป็นไทยที่เด่นชัด คือ

1. ท่ารำ มีความอ่อนช้อยสวยงาม และแสดงอารมณ์ตามลักษณะที่แท้จริงของคนไทยมีความหมายอย่างกว้างขวาง มีดนตรีประกอบ ดนตรีนี้แทรกอารมณ์ไปตามท่วงทำนองซึ่งการรำจะรำกับเพลงที่มีแต่ทำนองก็ได้ หรือเนื้อร้อง และให้แสดงท่าไปตามเนื้อร้องนั้น ๆ

2. คำร้อง หรือเนื้อร้องที่ใช้ต้องเป็นคำประพันธ์ ส่วนมากก็จะเป็นกลอนแปด ซึ่งนำไปร้องกับเพลงชั้นเดียวหรือเพลงสองชั้นก็ได้ คำร้องนี้ทำให้ผู้สอนหรือผู้นำกำหนดท่าทางไปตามเนื้อร้อง

3. เครื่องแต่งกายละครไทย มีแบบอย่างของตนโดยเฉพาะ เครื่องแต่งกายสามารถยืดหยุ่นได้ตามสมควรเพราะการสวมใส่จะใช้จริงด้วยด้ายแทนการเย็บสำเร็จรูป

ชนันทร หิรัญเชาว์ (2562) ได้กล่าวไว้ว่า นาฏศิลป์ไทยเป็นการศึกษาวัฒนธรรมแขนงหนึ่ง นาฏศิลป์มีการแสดงออกทางท่ารำที่อ่อนช้อยงดงาม และแสดงอารมณ์ตามลักษณะของคนไทยที่แท้จริง และสื่อถึงความหมายของนักแสดงหรือนางรำที่ได้ ถ่ายทอดออกมาให้ผู้ชมได้รับชม โดยมีมนุษย์เป็นศูนย์กลางในการอนุรักษ์และสืบทอด นาฏศิลป์ยังเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติที่แสดงถึงระดับจิตใจ สภาพความเป็นอยู่ความรู้ความสามารถของคนไทยอีกด้วย

สรุปได้ว่านาฏศิลป์ไทย เป็นศิลปะการแสดง การฟ้อนรำของคนไทยที่ถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ และบ่งบอกถึงอารยธรรมที่เจริญรุ่งเรืองโดยมีการสืบทอดกันต่อมาตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบันเพื่อให้นักศึกษาไว้เป็นสมบัติของชาติสืบไป

2.3.3 รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ

ความหมายของทักษะปฏิบัติ (Psychomotor skill) ทักษะปฏิบัติมีความหมายใกล้เคียงกับทักษะซึ่งมีนักทฤษฎีหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2547) ได้ให้ความหมาย ของทักษะปฏิบัติว่าเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนสามารถทำตามขั้นตอนได้ถูกต้องและรับรู้ขั้นตอนทั้งหมด ใช้ได้จริงในสถานการณ์ใหม่และให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนจนเกิดทักษะสามารถนำไปใช้ได้อย่างอัตโนมัติ

อภิชาติ อนุกุลเวช (2551) ให้ความหมายของทักษะปฏิบัติ คือความสามารถความชำนาญของกล้ามเนื้อที่กระทำออกมาอย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และรวดเร็ว ต้องอาศัยการฝึกหัดอย่างเหมาะสมทำให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติ

ปาณินันท์ แดงพรม (2561) ได้ให้ความหมายของทักษะปฏิบัติ คือ ความสามารถในการทำงานของกล้ามเนื้อ และร่างกาย ซึ่งการทำงานที่มีความซับซ้อนต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลายส่วน ในการทำงานดังกล่าว เกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง และจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น การทำงานนี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝนจนเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความชำนาญ และความคงทน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2556) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมด้านทักษะพิสัยเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถเชิงปฏิบัติที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบการใช้งานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายที่ต้องอาศัยการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อกับการทำงานของระบบประสาทต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน่วยสั่งการ เช่น การเคลื่อนไหวอวัยวะต่าง ๆ ในการทำกิจวัตรประจำวัน เล่นกีฬา เล่นดนตรีหรือกิจกรรมอื่น ๆ หากนักเรียนได้ฝึกฝน การทำงานของกล้ามเนื้อ และระบบประสาทให้มีการประสานสัมพันธ์กัน ย่อมก่อให้เกิดความชำนาญหรือทักษะในการปฏิบัติงาน การจำแนกพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยนี้มีหลายกลุ่มความคิดในที่นี้จะนำเสนอ 2 แนวทางดังนี้

แนวทางที่ 1 แบ่งลักษณะของพฤติกรรมตามพัฒนาการด้านทักษะพิสัยออกเป็น 5 ระดับ

1. ขึ้นเลียนแบบ เป็นขั้นเริ่มต้นการเรียนรู้ด้านทักษะของมนุษย์โดยมี ผู้ทำให้อูและทำตามไปที่ละขั้น และอาจมีการช่วยเหลือในขณะที่ปฏิบัติ เช่น การจับดินสอเมื่อเริ่มหัดเขียนหนังสือ การเขียนเสียงตัวอักษรหรือคำต่าง ๆ เป็นต้น

2. การทำโดยยึดแบบ เป็นความสามารถในการปฏิบัติด้วยตัวเอง ตามแบบที่กำหนด หรือ คำชี้แจงผู้ปฏิบัติอาจทำได้ด้วยการลองผิดลองถูกด้วยตนเอง อาจทำซ้ำ และไม่ถูกต้องทีเดียวในตอนแรก เช่น การเดินรำ การผูกเชือก เป็นต้น

3. การทำด้วยความชำนาญ เป็นความสามารถในการปฏิบัติได้ด้วย ความถูกต้องแม่นยำ เหมาะสมกับเวลาโดยไม่มีการช่วยเหลือ ไม่มีการชี้แจง ไม่มีการแนะนำ ไม่มีการทำให้ดู หรือไม่มีการให้ดูแบบใด ๆ เพียงแต่กำหนดหัวเรื่องหรือวิธีการให้ว่าจะให้ทำอะไร โดยเน้นความถูกต้อง รวดเร็ว ความอดทน ความแน่นอน เช่น การพิมพ์ดีด การเล่นดนตรี เป็นต้น

4. การทำในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นความสามารถในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับเวลาในสถานการณ์ใหม่หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากที่เคยทำมาแล้ว โดยไม่มีการช่วยเหลือ ไม่มีการแนะนำขั้นตอน หรือการปฏิบัติใด ๆ จากผู้อื่น โดยการกำหนดทักษะที่ต้องใช้ในการแก้ปัญหา การเลือกทักษะที่ต้องใช้ในการแก้ปัญหามีความมั่นใจในการใช้ทักษะนั้น ในยามจำเป็น การกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหานั้นได้ด้วยตนเอง เช่น การจับลูกบอลในขณะที่มีการแข่งขันที่สนาม การถักจักรเย็บผ้าขณะเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น

5. การแก้ปัญหาได้โดยฉับพลัน เป็นความสามารถในการปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยฉับพลันซึ่งอาจเป็นการแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ขยาย ยึดหยุ่น เสนอ สอดแทรกสิ่งใหม่เข้าไปกับทักษะเดิมที่มีมาก่อน โดยเน้นการหาวิธีการปฏิบัติใหม่เพื่อให้ เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทักษะใหม่ที่ต้องปฏิบัติในงานนั้น ๆ เช่น การแก้ไขตะเข็บเสื้อให้เข้ากับหุ่นของผู้สวมใส่ การขับรถเลี้ยวเมื่อมีสิ่งกีดขวางกะทันหัน เป็นต้น

แนวทางที่ 2 แบ่งลักษณะของพฤติกรรมในเรื่องทักษะการเคลื่อนไหวแบ่งเป็น 4 ด้านคือ

1. ทักษะการเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย เป็นความสามารถ ที่จะใช้อวัยวะบางส่วนที่ไม่ซับซ้อน ในการเคลื่อนไหวอย่างคล่องแคล่ว จำแนกเป็น

- 1.1 การเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนบน
- 1.2 การเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนล่าง
- 1.3 การเคลื่อนไหวอวัยวะทั้งสองส่วน

2. ทักษะการเคลื่อนไหวที่ต้องใช้ประสาทรวม ๆ กัน เป็นความสามารถที่จะใช้ การประสานสัมพันธ์กันของระบบประสาทต่าง ๆ จำแนกเป็น

- 2.1 การเคลื่อนไหวของมือ และนิ้ว
- 2.2 การประสานระหว่างมือ และตา
- 2.3 การประสานระหว่างมือ ตา และเท้า
- 2.4 การเคลื่อนไหวอื่น ๆ ของมือ เท้า ตา และหู

3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้ท่าทาง เป็นการแสดงออกเพื่อสื่อความหมายกับคนอื่น ด้วยวิธีดังนี้

- 3.1 การแสดงสีหน้า
- 3.2 ท่าทาง
- 3.3 การเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย
- 4. ทักษะพฤติกรรมทางด้านภาษา เป็นความสามารถที่แสดงออกทางด้านภาษา ด้วยวิธีดังนี้
  - 4.1 การออกเสียง
  - 4.2 การสร้างเสียงและคำ
  - 4.3 การเปล่งเสียง
  - 4.4 การประสานระหว่างเสียงและท่าทาง

Davies (1971) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านี้ได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและเร็วขึ้น ซึ่งเดวิสได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติโดยประกอบไปด้วยการฝึกทักษะย่อย ๆ จำนวนมากจึงเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ ในการสอนรูปแบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้ประสบผลสำเร็จได้ดี ซึ่งรูปแบบการสอนแบ่งออกเป็น 5 ขั้น คือ

1. ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ซ้ำหรือเร็วเกินไปก่อนการสาธิต ครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต
2. ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรจะแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้า ๆ
3. ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มี การสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

4. ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้นทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

5. ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างที่ชำนาญ

Simpson (1972) ได้กล่าวไว้ว่าทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อน และต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญ ชำนาญการ และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความเร็วหรือความราบรื่นในการจัดการ ซึ่งมีกระบวนการ และรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแบ่งออกเป็น 7 ขั้น กล่าวคือ

1. ขั้นการรับรู้ เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ โดยการให้ผู้เรียนสังเกตการณ์ทำงานนั้นอย่างตั้งใจ
2. ขั้นการเตรียมความพร้อม เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะทำการเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้น ๆ และมีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการที่จะทำหรือแสดงทักษะนั้น ๆ
3. ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม เป็นขั้นที่ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรือการแสดงทักษะนั้น หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก จนกระทั่งสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้อง
4. ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น
5. ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้น ๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้อย่างคล่องแคล่ว ชำนาญเป็นไปโดยอัตโนมัติและด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง
6. ขั้นการปรับปรุง และประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ

7. ขั้นการคิดริเริ่ม เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายแล้ว ผู้ปฏิบัติจะเริ่มเกิดความคิดใหม่ ๆ ในการกระทำ หรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

Harrow (1972) ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติโดยเริ่มจากโดยเริ่มจากลำดับที่ ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่ซับซ้อนมาก ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมดมี 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการเลียนแบบ เป็นขั้นที่ทำให้ผู้เรียนสังเกต การกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ซึ่งผู้เรียนย่อมจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

2. ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอน หรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือก็ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนก็ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำ และค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และการปรับการกระทำให้อุบัติสมบูรณ์ขึ้น

3. ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำ การกระทำที่ถูกต้องแม่นยำตรง พอดี สมบูรณ์แบบ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ใน ขั้นนี้

4. ขั้นการแสดงออก ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้นจนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้น ได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

5. ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ นี่เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ อย่างสบาย เป็นไปอย่างอัตโนมัติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ความหมายของทักษะ คือการปฏิบัติและลงมือทำของผู้เรียนที่สั่งการโดยระบบสมองทำให้ร่างกายในส่วนต่าง ๆ ทำงาน การฝึกทักษะจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความคล่องแคล่วและชำนาญ โดยต้องอาศัยการเรียนรู้ที่เหมาะสมของผู้เรียนเป็นการเพิ่มประสบการณ์จากการเรียนรู้ และลงมือทำจริง ซึ่งในการศึกษาข้อมูลดังกล่าว

ผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำเอาขั้นตอนการสอนทักษะปฏิบัติของ แอร์โรว์ และชิมพ์สันมาสังเคราะห์กระบวนการ และขั้นการสอนได้ทั้งหมด 4 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ ซึ่งขั้นตอนนี้จะทำให้นักเรียนได้รับรู้ในสิ่งที่จะทำโดยการให้ผู้เรียนสังเกตการทำงานนั้นอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง ซึ่งผู้เรียนจะได้สังเกต และขั้นตอนของการกระทำ ซึ่งผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอน หรือทำตามคำสั่งที่ที่เขียนไว้ในคู่มือก็ได้การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์แต่อย่างน้อยผู้เรียนจะได้ประสบการณ์ในการลงมือทำ และสามารถค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และการปรับการทำงานให้ถูกต้อง และสมบูรณ์ขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม ซึ่งในขั้นนี้จะเป็นขั้นที่ตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนแบบการกระทำจากครู หรือการแสดงทักษะนั้น โดยให้ผู้เรียนลองฝึกทดลองดู โดยมีครูคอยให้ความช่วยเหลือ และเทคนิคต่าง ๆ จนกระทั่งตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก ซึ่งเป็นขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถทำสิ่งนั้นได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และเกิดความสมบูรณ์ส่งผลให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการแสดง

2.2.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทย

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หรือความก้าวหน้าในการเรียนนาฏศิลป์ เป็นสิ่งที่ค่อนข้างจะซับซ้อนกว่าการประเมินผลในสาขาวิชาอื่น และค่อนข้างจะพิถีพิถันในการวัดความจำหรือการรับรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง การวัดและการประเมินผลนาฏศิลป์ จะมุ่งมองด้านการแสดงออกมากกว่าด้านความรู้ หรือข้อเท็จจริง รูปแบบในการประเมินผลการเรียนนาฏศิลป์ จึงต้องแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ประเมินด้านความรู้ โดยการใช้คำถามหรือข้อทดสอบเพื่อต้องการทราบถึงความเข้าใจหรือการรับรู้ เกี่ยวกับคำจำกัดความ ลักษณะรูปแบบการแสดงหรือดนตรี

2. วัดและประเมินผลจากพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกซึ่งทำได้โดยการสังเกต ในการสังเกตนี้ นอกจากจะสังเกตความก้าวหน้าทางด้านการแสดง การฟัง การร้อง ความผสมกลมกลืนในการเคลื่อนไหวแล้ว ยังต้องรวมไปถึงการสังเกตความเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีต่อดนตรีนาฏศิลป์ เช่น ความสนใจ ความเอาใจใส่ การทำกิจกรรมกลุ่ม หรือพัฒนาการทางอารมณ์ในขณะที่ทำกิจกรรม รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ทั้งในและนอกชั้นเรียน สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยการสังเกตของครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ (นาฏสุริย์ วงศ์อรินทร์, 2558)

สมนึก ภัททิยธนี (2551) กล่าวว่า การวัดผลภาคปฏิบัติเป็นการวัดผลงานที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติซึ่งสามารถวัดได้ทั้งกระบวนการและผลงาน ในสภาพตามธรรมชาติ (สถานการณ์จริง) หรือใน

สภาพที่กำหนดขึ้น(สถานการณ์จำลอง) เหมาะกับวิชาที่เน้นการปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎีและสามารถวัดควบคู่ไปกับภาคทฤษฎี คือการใช้แบบทดสอบ โดยมีสิ่งที่ควรคำนึงในการสอบภาคปฏิบัติ คือ ชั้นเตรียมงาน ชั้นปฏิบัติงาน เวลาที่ใช้ในการทำงาน และผลงาน

หลักการวัดผลภาคปฏิบัติที่ดี มีดังนี้

1. ต้องกำหนดจุดประสงค์ของการวัดทักษะให้ชัดเจน ซึ่งอาจวัดที่กระบวนการหรือผลงาน หรือทั้งสองอย่าง

2. เนื้อหาสาระของงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติมีลักษณะสอดคล้องกับสภาพจริง

3. คุณภาพของสิ่งที่จะวัดในครั้งหนึ่ง ๆ มีจำนวนเพียงพอและสามารถวัดได้โดยตรง

4. กำหนดเงื่อนไขในการวัดให้ชัดเจน

5. ในการวัดโดยใช้สิ่งเร้าที่ชัดเจน ต้องเขียนอย่างกระชับชัดเจนและสมบูรณ์

6. แบบฟอร์มที่ใช้วัดมักจะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) หรือมาตราส่วน (Rating Scale) ซึ่งสามารถให้คะแนนให้สะดวก แต่ต้องระบุเกณฑ์ให้คะแนนอย่างชัดเจน

ศุวิมล ว่องวานิช (2547, อ้างถึงใน พัทรินทร์ วิทยุสาสุข, 2554) ได้กล่าวว่า กระบวนการวัดทักษะปฏิบัติมีขั้นตอนแตกต่างไปจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการวัดจิตพิสัย เนื่องจากการวัดทักษะปฏิบัติจะต้องจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงผู้สอนใช้วิธีการสังเกตใน การเก็บข้อมูล กระบวนการวัดทักษะปฏิบัติมีขั้นตอนโดยสรุปดังนี้

1. การกำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตร และกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัดให้ชัดเจน

2. การกำหนดสถานการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้สอนต้องกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานแก่ผู้เรียนให้ชัดเจน

3. การกำหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการวัดทักษะ โดยเน้นให้เห็นว่าการปฏิบัตินั้นให้ความสำคัญกับการวัดกระบวนการหรือผลงานทั้งสองส่วน

4. การกำหนดวิธีวัดภาคปฏิบัติที่เหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัดมีวิธีการหลายอย่าง เช่น การทดสอบด้วยข้อเขียน การปฏิบัติงานจริง การส่งผลงาน

5. การกำหนดความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ ความเหมาะสมของผู้วัด การคำนวณเกณฑ์การให้คะแนน

6. การกำหนดวิธีการประเมินผล และรายงานผล การวัดทักษะปฏิบัติสามารถประเมินได้หลายแบบ ได้แก่ การประเมินอิงกลุ่ม การประเมินอิงเกณฑ์ และการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2556) ได้กล่าวว่า เครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยมี หลายประเภท ดังนี้

1. การทดสอบภาคปฏิบัติ เป็นการวัดผลจากการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียนเพื่อมุ่งที่จะ ตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การเลือกใช้เครื่องมือ การทำงานเป็นขั้นตอน ความคล่องแคล่วในการทำงาน ความประหยัดค่าวัสดุ เวลา และแรงงาน และความสำเร็จของผลงาน

1.1 ประเภทของการทดสอบภาคปฏิบัติ การทดสอบภาคปฏิบัติแบ่งออกได้หลาย ประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้แบ่งมี ดังนี้

1) แบ่งตามปัจจัยที่จะประเมิน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1) การวัดกระบวนการ เป็นการวัดที่พิจารณาเฉพาะ วิธีทำวิธีปฏิบัติในการทำงาน หรือกิจกรรม เช่น การขับรถยนต์ การใช้คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

1.2) การวัดผลงานหรือผลผลิต เป็นการวัดที่พิจารณาผลผลิต ที่เกิดขึ้นจากการ ทำงานของผู้เรียน เช่น ภาพวาด เสื้อที่ตัดสำเร็จแล้ว เอกสารที่พิมพ์ เป็นต้น

2) แบ่งตามลักษณะสถานการณ์ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

2.1) สถานการณ์จำลอง ใช้สำหรับวัดผลการปฏิบัติงานที่เสี่ยงอันตรายต่อบุคคล ที่ปฏิบัติ ถ้าผู้ปฏิบัตินั้นไม่มีความชำนาญหรือทักษะเพียงพอ หรือในสภาพจริงไม่สามารถปฏิบัติได้ เช่น การขับเครื่องบิน การขับรถยนต์ การยิงปืน เป็นต้น

2.2) สถานการณ์จริง ใช้สำหรับวัดผลการปฏิบัติงานที่ไม่ เสี่ยงอันตรายต่อผู้ที่ ปฏิบัติ หรือใช้ในกรณีที่ผู้ปฏิบัติมีความชำนาญ เช่น การขับรถยนต์จริงบนถนน การยิงปืนจริงในป่า เป็นต้น

3) แบ่งตามการเกิดสิ่งเร้า แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

3.1) ใช้สิ่งเร้าที่เป็นธรรมชาติ เป็นการวัดผลที่เป็นไปตามธรรมชาติผู้วัดไม่ต้อง ไปจัดกระทำหรือแทรกแซง หรือสร้างสถานการณ์ใด ๆ เช่น นิสัย การทำงานของผู้เรียน บุคลิกภาพของ ผู้เรียน เป็นต้น

3.2) ใช้สิ่งเร้าที่จัดขึ้น เป็นการวัดผลที่ผู้วัดต้องจัด สิ่งเร้า หรือสถานการณ์ขึ้น เพื่อประกันว่าพฤติกรรมที่กำลังประเมินจะต้องปรากฏ เช่น การกล่าวสุนทรพจน์ การเล่นเกม การใช้ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น โดยวิธีนี้จะลดเวลาการสังเกตลงเพราะไม่ต้อง รอให้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

2. การสังเกต การสังเกตเป็นเครื่องมือที่สำคัญ และเหมาะสมสำหรับการวัดทักษะการ ปฏิบัติ กล่าวคือให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงแล้วผู้สอบใช้วิธีการสังเกต และอาจให้เครื่องมือประกอบการ สังเกตคือ การบันทึกข้อมูลลงในแบบตรวจสอบรายการ หรือมาตราส่วนประมาณค่า

2.1 การสังเกตทักษะการปฏิบัติงาน มี 2 วิธี

1) การสังเกตตัวอย่างพฤติกรรม การสังเกตในบางครั้งครูไม่สามารถที่จะ บันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนได้ทุกคน หรือสังเกตพฤติกรรมหลาย ๆ อย่างได้ ดังนั้นครูจึงต้อง สุ่มตัวอย่างพฤติกรรมที่ต้องการสังเกต และพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตนั้นต้องเป็นตัวแทนที่ดีของ พฤติกรรมที่ต้องการวัดในจุดประสงค์ที่สามารถวัดได้ ซึ่งควรเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง ที่แต่ละคนมีลักษณะแตกต่างกัน

2) การสังเกตที่เป็นระบบมาตรฐาน การสังเกตระบบนี้ผู้สังเกตจะกำหนดสถานการณ์ในการสังเกตให้เป็นระบบมาตรฐานเดียวกัน นักเรียนทุกคนที่ถูกสังเกตจะถูกจัดให้อยู่ในสถานการณ์แบบเดียวกัน ถูกสังเกตเรื่องเดียวกัน เวลาที่สังเกตเป็นเวลาเดียวกันเพื่อควบคุม สถานการณ์หรือตัวแปรแทรกซ้อนอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้พฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตเปลี่ยนแปลงไป ถือว่า เป็นการสังเกตที่เป็นระบบแบบแผนอย่างเดียวกัน สามารถนำผลการสังเกตมาเปรียบเทียบกันได้ด้วย ความมั่นใจว่าสังเกตโดยวิธีปกติ การสังเกตจะได้ผลดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้

2.1) ความตั้งใจ การสังเกตจะได้ผลดีหากผู้สังเกตมีความตั้งใจตลอดเวลาที่สังเกต ไม่มีอคติหรือความลำเอียง บันทึกเหตุการณ์ตามการรับรู้อย่าง ตรงไปตรงมา

2.2) ประสาทสัมผัส ผู้สังเกตจะต้องมีสุขภาพดี มีประสาทสัมผัสทั้ง 5 ที่มีประสิทธิภาพ ไม่สังเกตขณะที่หงุดหงิด โมโห หรือง่วงนอน

2.3) การรับรู้ ผู้สังเกตจะต้องมีการรับรู้ที่ถูกต้องและรวดเร็วซึ่งการจะรับรู้ได้รวดเร็ว ถูกต้องหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความสามารถของผู้สังเกต

3. แบบตรวจสอบรายการ แบบตรวจสอบรายการเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดพฤติกรรมการปฏิบัติงาน โดยมีการบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตว่าพฤติกรรมหรือกิจกรรมใดปฏิบัติหรือไม่แบบตรวจสอบรายการนิยมใช้กับกิจกรรมที่มีลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติ เช่น วิธีการบดกล้วยเลี้ยงทารก จะมีขั้นตอนตั้งแต่ วิธีการปอก วิธีการครูด วิธีการผสมน้ำ และวิธีการบด กล่าวคือ ขั้นตอนจะประกอบด้วยขั้นเตรียม ขั้นปฏิบัติ และผลของงานภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งมีรายละเอียดของการปฏิบัติย่อยลงไปอีกแบบตรวจสอบรายการจะใช้บันทึกผลการสังเกตที่ประกอบด้วยรายการหรือพฤติกรรมย่อในแต่ละขั้นตอนที่ต้องการสังเกต โดยผู้สังเกตทำเครื่องหมายลงในช่องที่ตรงกับรายการหรือพฤติกรรมของผู้เรียน ตามเกณฑ์ของแต่ละรายการที่กำหนดไว้ การตรวจสอบรายการเป็นเพียงการวัดว่าผู้เรียนได้แสดงออก สอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดไว้หรือไม่

4. มาตรฐานประมาณค่า มาตรฐานประมาณค่าเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดทักษะกระบวนการปฏิบัติทั้งด้านกระบวนการและผลงานที่ไม่สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบซึ่งใช้บันทึกผลการสังเกตจากการปฏิบัติงาน หรือผลงานของนักเรียน โดยทำเครื่องหมายลงในช่องที่ตรงกับรายการหรือพฤติกรรมที่ต้องการสังเกต

5. การประเมินตามสภาพจริง การวัดทักษะหลายอย่างไม่สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบที่เป็นการเขียนตอบหรือ การเลือกตอบ การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินผลโดยเน้นการปฏิบัติจริงที่มุ่งประเมิน การกระทำในหลาย ๆ ด้านของผู้เรียนตามสภาพที่เป็นจริงทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน หรือ สถานที่อื่นนอกโรงเรียน โดยครูไม่ได้จัดการมีลักษณะเป็นการประเมินแบบไม่เป็นทางการ

5.1 ลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง สรุปได้ดังนี้

1) เป็นการประเมินผลที่เน้นการปฏิบัติจากสภาพจริง กระทำได้ตลอดเวลา และทุกสถานที่อย่างไม่เป็นทางการ

2) กำหนดงานหรือกำหนดปัญหาแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง คำตอบเองด้วยการแสดงงานสร้างสรรค์หรือผลิตผลงาน

3) ไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่ให้ผู้เรียนผลิต สร้างหรือทำบางสิ่งบางอย่างที่เน้นทักษะที่ซับซ้อน เน้นงานที่ใช้ความคิดระดับสูง การพิจารณาได้ตรงการทำงาน และแก้ปัญหา

4) ใช้ข้อมูลอย่างหลากหลายเพื่อการประเมิน โดยใช้เครื่องมือประเมินหลาย ๆ ประเภท

5) เน้นการประเมินที่มีส่วนร่วมระหว่างครูผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง

6) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะประเมินตัวเองตรงไหน เรื่องอะไร เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักวางแผนการเรียนรู้ตามความต้องการของตนเองว่าอยากรู้ อยากทำอะไรอันจะนำไปสู่การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีเรียนรู้ และกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนรู้

7) เน้นงานที่มีเนื้อหาสาระดังนี้

7.1) มีเนื้อหาสาระนำไปสู่การสนทนาระหว่างครูกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน หรือผู้เกี่ยวข้องเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

7.2) ใช้ความคิดระดับสูง เช่น การอธิบาย การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ตั้งสมมติฐาน การอภิปรายผล การประเมินค่า เป็นต้น

7.3) ใช้ความรู้ลึกซึ้ง เช่น งานที่มีเนื้อหาซับซ้อนเปิดโอกาสให้มีการโต้แย้ง สร้างคำอธิบาย เป็นต้น

7.4) เป็นงานที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับชีวิตจริง

ชุตติกาญจน์ รุ่งเรือง (2552) ได้กล่าวไว้ว่า เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทางศิลปะ มี 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การสังเกตโดยตรง เป็นการสังเกตทั้งในด้านการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับทักษะพื้นฐาน และพฤติกรรมการแสดงออก โดยครูจะสร้างแบบกรอกประเมินผลขึ้นใช้ให้สัมพันธ์กับหน่วยการสอนย่อย โดยวิธีจัดอันดับคุณภาพ เช่น การกำหนดเกณฑ์ไว้ ดังนี้ ระดับคะแนน 3 = ดี ระดับคะแนน 2 = พอใช้ และระดับคะแนน 1 = ควรปรับปรุง เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์เป็นการประเมินผลเพื่อฟังความคิดเห็น และทัศนคติเกี่ยวกับนาฏศิลป์ การสัมภาษณ์อาจใช้การซักถามด้วยปากเปล่าเพื่อสังเกตผู้เรียน หรืออาจทำเป็นแบบทดสอบถามความคิดเห็นให้ผู้เรียนกรอก

3. การตรวจผลงาน เป็นการประเมินผลว่านักเรียนมีผลการเรียนในเรื่องนั้นเป็นอย่างไร ซึ่งผู้สอนควรจะประเมินผลต่อเนื่องกันไป เพื่อจะได้ทราบความก้าวหน้าของนักเรียนทุกระยะการทดสอบ เป็นการประเมินผลที่ต้องใช้ระยะเวลา เพราะต้องทดสอบเป็นรายบุคคล

1) เกณฑ์การประเมิน

ราตรี นันทสุคนธ์ (2556) กล่าวว่า ในการประเมินผลการเรียนตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นกระบวนการตรวจสอบการเรียนรู้ และพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียน เพื่อนำผลการเรียนรู้ไปปรับปรุงการเรียนการสอน และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน การประเมินผล การเรียนต้องมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ให้ผลการประเมินถูกต้องตามสภาพความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน และใช้การประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติวิชา รวมทั้งเปิด โอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนในการตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนได้ ครูต้องประเมินพฤติกรรมกรการเรียนรู้ในด้านความรู้ (K) ด้านเจตคติ (A) และด้านทักษะกระบวนการ (P) โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย การประเมินพฤติกรรมด้านความรู้ (K) ใช้วิธีการเขียนตอบ หรือการสัมภาษณ์ที่เครื่องมือเป็นแบบทดสอบ และแบบสัมภาษณ์ ส่วนพฤติกรรมด้านเจตคติ (A) ใช้วิธีการสังเกต เขียนตอบและสัมภาษณ์ ส่วนเครื่องมือเป็นตารางประมาณค่า แบบวัด และแบบสัมภาษณ์ สำหรับทักษะ กระบวนการ (P) ใช้วิธีการปฏิบัติ และการเขียนตอบ ส่วนเครื่องมือใช้เป็นตารางประมาณค่าแบบวัดและแบบสัมภาษณ์ จะเห็นได้ว่าในส่วนของการประเมินพฤติกรรมด้านเจตคติ และด้านทักษะกระบวนการที่ต้องประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน คุณภาพของชิ้นงาน หรือคุณภาพของกระบวนการปฏิบัติจำต้องใช้เครื่องมือที่บอกคุณลักษณะของงานหรือกระบวนการเหล่านั้นได้ ดังนั้น

เครื่องมือต้องมี “เกณฑ์การประเมิน” ที่มีการกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียน และมีระดับการให้คะแนนที่ชัดเจนไม่ว่าผู้ประเมินจะเป็นใครก็สามารถประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนได้อย่างมีความเชื่อมั่นและเชื่อถือได้ “เกณฑ์การประเมิน” จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยเหลือครูผู้สอนในการประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน คุณภาพของชิ้นงาน และคุณภาพของกระบวนการปฏิบัติงานได้ เกณฑ์การประเมิน มาจากคำว่า Rubric Score หรือ Rubric + Score คำว่า Rubric หมายถึง กฎเกณฑ์ เครื่องหมายชี้นำ หรือข้อควรประพฤติปฏิบัติคำว่า Score แปลว่า คะแนน เมื่อรวมคำสองคำเข้าด้วยกันเป็น Rubric Score จึงหมายถึง กฎ หรือเครื่องหมาย หรือ แนวทางในการให้คะแนนนั่นเอง ปัจจุบันนักการศึกษาได้ให้ความสนใจอย่างมากกับการสร้างเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้ เนื่องมาจากการวัด และประเมินผลกำลังเปลี่ยนแปลงสู่การประเมินตามสภาพจริง และการประเมินจะเน้นกระบวนการปฏิบัติมากขึ้น ครูจำเป็นต้องพัฒนาเกณฑ์การประเมินที่สะท้อนการสอนของแต่ละคน ทั้งนี้เพื่อให้เกณฑ์การประเมินมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้มากขึ้น

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553) กล่าวว่าลักษณะของรูบริก มีดังนี้

1. รูบริกเป็นเครื่องมือที่ใช้ได้กับการสอนและการประเมินผล โดยสามารถใช้รูบริกพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้เรียนได้ และช่วยให้ผู้สอนสามารถตั้งความคาดหวังกับการปฏิบัติงานของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน และยังช่วยให้ผู้เรียนเห็นแนวทางที่จะพัฒนาการปฏิบัติงานผลงานให้มีคุณภาพสูงขึ้น จะช่วยให้ผู้เรียนได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับจุดเด่น และสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขในชิ้นงานของตนเองได้ด้วย
2. รูบริกเป็นเครื่องมือช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถตัดสินใจคุณภาพชิ้นงานอย่างมีเหตุผลทั้งงานของตนเอง และผู้อื่น ซึ่งเมื่อทำบ่อยๆ จะช่วยสร้างความรับผิดชอบในงานของตนเองมากขึ้น
3. รูบริกเป็นเครื่องมือช่วยลดจำนวนเวลาที่ครูใช้ในการประเมินผลงานของผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะช่วยประเมินผลงานตนเอง และเพื่อน ได้
4. รูบริกใช้ได้ง่ายและอธิบายได้ง่ายเช่นกัน การใช้รูบริกจะช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไร และเมื่อมีการประชุมผู้ปกครองครูอาจใช้รูบริกอธิบายให้ผู้ปกครองเข้าใจง่ายโดยผู้ปกครองจะทราบได้ว่าบุตรหลานของตนต้องทำอะไรบ้างจึงจะประสบผลสำเร็จในการเรียน

2) ขั้นตอนการสร้างรูบริก

สำหรับขั้นตอนในการสร้างรูบริก มีทั้งหมด 7 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาตัวอย่างชิ้นงาน โดยให้ผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างชิ้นงานที่ดีและไม่ดีนัก ระบุคุณลักษณะที่ทำให้ชิ้นงานดีและลักษณะที่ทำให้ชิ้นงานไม่ดี ซึ่งขั้นนี้มีความจำเป็นในกรณีที่ครูให้ผู้เรียนทำงานที่ผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยหรือเป็นงานใหม่

ขั้นที่ 2 ระบุรายการที่เป็นเกณฑ์ โดยการให้ผู้เรียนได้อภิปรายชิ้นงาน แล้วนำความเห็นมาลงสรุปเป็นเกณฑ์ที่บอกว่าชิ้นงานที่ดีเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 3 ระบุระดับของคุณภาพ โดยการบรรยายลักษณะของชิ้นงานที่ถือว่ามีความคุณภาพที่ดีที่สุด และบรรยายลักษณะชิ้นงานที่มีคุณภาพต่ำสุด จากนั้นบรรยายลักษณะที่อยู่ระหว่างกลาง

ขั้นที่ 4 ฝึกใช้เกณฑ์ โดยให้ผู้เรียนฝึกใช้รูบริกที่สร้างขึ้น ในการประเมินชิ้นงานที่นำเสนอเป็นตัวอย่างในขั้นที่ 1

ขั้นที่ 5 ประเมินตนเอง และเพื่อน โดยให้ผู้เรียนผลิตชิ้นงาน ขณะทำงานให้หยุดบางช่วงเพื่อให้ผู้เรียนใช้รูบริกประเมินชิ้นงานของตนเอง และเพื่อน

ขั้นที่ 6 แก้ไข ปรับปรุง โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแก้ไข ปรับปรุงชิ้นงานของตนเองจากข้อเสนอแนะที่ได้จากขั้นที่ 5

ขั้นที่ 7 ผู้สอนใช้รูบริกที่ผู้เรียนพัฒนาขึ้นในการประเมิน โดยนำรูบริกที่พัฒนาขึ้น และเคยใช้แล้วมาประเมินชิ้นงานของผู้เรียน การสร้างรูบริกนับว่าเป็นเรื่องยาก แต่การใช้รูบริกเป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย เมื่อสร้างรูบริกแล้วควรมอบสำเนาไว้ให้ผู้เรียนเพื่อใช้ประเมินผลงานของตนเอง ผลการประเมินที่ผู้เรียนประเมินตนเองไม่ควรนำมาใช้เป็นคะแนนตัดเกรด แต่จะนำมาใช้เพื่อช่วยผู้เรียนพัฒนาความสามารถในเรียนรู้เพิ่มขึ้นและพัฒนาชิ้นงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม และยังเป็น การสร้างความซื่อสัตย์ต่อการประเมินงานของตนเองอีกด้วย แต่ถ้าต้องมีการตัดเกรด รูบริก ก็ช่วยผู้สอน ประเมินผลงานได้โดยง่าย แต่อย่างไรก็ตามให้พึงระลึกเสมอว่าการที่เราใช้รูบริกนั้นก็เพื่อช่วย สนับสนุน หรือประเมินพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่าการประเมินผลการเรียนรู้ด้านนาฏศิลป์ไทยนั้นเป็นการวัดการประเมินผลการ เรียนรู้ความก้าวหน้าของนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่สลับซับซ้อน การวัดและการประเมินผลของการเรียนรู้ นาฏศิลป์ไทยจะมุ่งเน้นด้านการแสดงออกมากกว่าการค้นคว้าความรู้ข้อเท็จจริง รูปแบบการประเมิน นาฏศิลป์ไทย จึงเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง และการประเมินด้านพฤติกรรมเป็นส่วนใหญ่ซึ่ง การใช้รูบริกเป็นเครื่องมือหนึ่งในการให้คะแนนนั้น จะทำให้เห็นถึงลักษณะ และคุณภาพของผู้เรียนที่ ชัดเจนขึ้น โดยใช้การสังเกตจากการกระทำ ด้านการแสดงออก การฟังการร้อง รวมไปถึงทัศนคติของ ผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้

2.3 ความสามารถในการเคลื่อนไหว

2.3.1 ความหมายของความสามารถในการเคลื่อนไหว

วรงค์ดี เพียรชอบ (2548) ให้ความหมายของความสามารถในการเคลื่อนไหวไว้ว่า เป็นกระบวนการของการเคลื่อนไหว เพื่อช่วยพัฒนาส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้มีการทำงานร่วมกันและประสานงานซึ่งกันและกันในระหว่างระบบประสาท และกล้ามเนื้อของส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ทำให้สามารถทำงานได้เป็นอย่างดี และมีประสิทธิภาพ โดยทำให้ได้มาซึ่งทักษะเบื้องต้นของกระบวนการเคลื่อนไหว

นิตยา คชภักดี (2553) ได้กล่าวไว้ว่า พัฒนาการทางร่างกาย หมายถึง ความสามารถของร่างกายในการทรงตัวในอิริยาบถต่าง ๆ และการเคลื่อนที่ โดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ เช่น การนั่ง ยืน เดิน วิ่ง กระโดด เป็นต้น การใช้สัมผัสรับรู้ การใช้ตาและมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดความสัมพันธ์กัน เช่น การหยิบ จับ ของการขีดเขียน เป็นต้น ประดิษฐ์ เป็นต้น

อรวรรณ ขมวัฒนา และวีรสุดา บุณนาค (2553) ได้กล่าวไว้ว่า การเคลื่อนไหว หมายถึง การเคลื่อนไหวร่างกายโดยการใช้แขน ขา มือ เท้า ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย รวมถึงสีหน้า แวดตา แสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมา ซึ่งอารมณ์ที่แสดงออกมานั้น เกิดจากธรรมชาติของมนุษย์ ที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน และนำมาสร้างสรรค์ ประดิษฐ์เป็นท่าทางต่าง ๆ ให้เกิดความสวยงามเพื่อนำมาใช้เป็นท่ารำประกอบการแสดง

ไพวัน เพลิดพราว (2559) ได้กล่าวไว้ว่า การเคลื่อนไหวที่ถูกต้องตามหลักสรีระของบุคคลนั้น นอกจากจะทำให้การเคลื่อนไหวมีประสิทธิภาพดีแล้ว ยังส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยในขณะเคลื่อนไหว และสามารถส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจเพิ่มขึ้น การพัฒนาร่างกายในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ยังต้องมีการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นดังกล่าวอยู่แต่เพิ่มเติมในเรื่องของจินตนาการในการเคลื่อนไหว เช่น การเล่นเกมแบบสัตว์ต่าง ๆ อาจจะมีจินตนาการเคลื่อนไหวเป็นลิง ช้าง นก ภู เป็นต้น สัตว์เหล่านี้เคลื่อนไหวอย่างไร เป็นการเคลื่อนไหวตามจินตนาการเพื่อสร้างความคิดสร้างสรรค์ และความสนุกสนานในการเคลื่อนไหว โดยมีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาทักษะต่าง ๆ โดยครูเป็นผู้จัดองค์ประกอบอุปกรณ์ สื่อ และสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยเน้นวัยที่สามารถพัฒนาความสัมพันธ์ของระบบประสาทและกล้ามเนื้อได้ดี เด็กในวัยนี้ถ้าได้รับการพัฒนาทักษะอย่างถูกต้องจะทำให้กลไกการเคลื่อนไหวดีมาก

สรุปได้ว่าความสามารถในการเคลื่อนไหวนั้นต้องอาศัยอวัยวะและกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ นำมาปฏิบัติให้เกิดความสอดคล้อง ความสวยงาม และเกิดความสุนทรีย์ การเรียนรู้ในรายวิชานาฏศิลป์ไทยนั้น ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ในเรื่องการเคลื่อนไหวพื้นฐาน และการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างถูกต้อง และสอดคล้อง

ของวัยผู้เรียนซึ่งการเคลื่อนไหวนี้จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักการสังเกต รวมถึงการเลียนแบบพฤติกรรม และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในการเคลื่อนไหวร่างกายเมื่อได้ฝึกจนคล่องแคล่ว จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่สำคัญไปสู่การเรียนรู้และฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย ให้เกิดความอ่อนช้อย ความสวยงาม และส่งเสริมบุคลิกภาพให้สง่างามเป็นที่ชื่นชมแก่ผู้พบเห็นได้

2.3.2 ความสำคัญของการเคลื่อนไหวร่างกาย

วรรณภรณ์ มะลิรัตน์ (2554) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการเคลื่อนไหวร่างกายไว้ว่า มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ โดยเฉพาะในสภาพของการเป็นอยู่ของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันซึ่งเต็มไปด้วยการต่อสู้ดิ้นรนควบคู่ไปกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพราะจะช่วยให้นักแสดงระบายออกทางความรู้สึกผ่อนคลายความตึงเครียด ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจได้ดี และยังสามารถพัฒนาปรับตัวด้านสังคมให้ดีขึ้น พร้อมทั้งจะประกอบกิจวัตรประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีชีวิตอย่างสุขสมบูรณ์ในสังคมได้เป็นอย่างดี

มัทนิ รัตนิน (2554) กล่าวว่าในศาสตร์ของศิลปะการแสดงทุกแขนงหัวใจสำคัญพื้นฐานในการแสดงคือ “หลักการเคลื่อนไหว” ซึ่งนักแสดงที่มีพื้นฐานการเคลื่อนไหวที่ดีก็จะสร้าง และออกแบบการแสดงได้ดีตามไปด้วย

สมพร พูราจ (2554) ที่กล่าวว่า นักแสดงส่วนใหญ่รู้ดีว่า การเคลื่อนไหวร่างกายที่ดีคือหัวใจของการแสดง แต่เราจะรับรู้ได้อย่างไรว่าการเคลื่อนไหวแบบไหนจึงดี เหมาะสมและตอบสนองความต้องการของนักแสดงได้มากที่สุด มีนักแสดงจำนวนไม่น้อยที่ผ่านการฝึกฝนทางร่างกายหลายด้าน เช่น การเรียนบัลเลต์ การเต้นแจ๊ส การฝึกโยคะ มวยจีนหรือการฝึกสมาธิ เพื่อส่งเสริมให้การเคลื่อนไหวร่างกายของนักแสดงเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถให้การเคลื่อนไหวร่างกายเมื่อเวลาที่นักแสดงต้องการแสดงออกถึงพฤติกรรมของตัวละครให้เป็นไปอย่างธรรมชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้อธิบายความสำคัญของการเคลื่อนไหวไว้ในนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1. เพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กันอย่างดีในการเคลื่อนไหว 2. เพื่อสนองความต้องการตามธรรมชาติ ความสนใจ และความพอใจของเด็ก 3. เพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และมีสุนทรียภาพในการเคลื่อนไหวตามจังหวะ 4. เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด 5. เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ สนุกสนาน รื่นริง จากการเล่นกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะแบบต่าง ๆ 6. เพื่อพัฒนาด้านสังคม การปรับตัว และความร่วมมือในกลุ่ม 7. เพื่อให้โอกาสเด็กได้แสดงออกและมีความคิดสร้างสรรค์

สรุปได้ว่าความสามารถในการเคลื่อนไหวนั้นต้องอาศัยอวัยวะและกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ นำมาปฏิบัติให้เกิดความสอดคล้อง ความสวยงาม และเกิดความสุนทรีย์ การเรียนรู้ในรายวิชานาฏศิลป์ไทยนั้น ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ในเรื่องการเคลื่อนไหวพื้นฐานและการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างถูกต้อง และสอดคล้องของวัยผู้เรียนซึ่งการเคลื่อนไหวนี้จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักการสังเกต รวมถึงการเลียนแบบพฤติกรรมและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในการเคลื่อนไหวร่างกายเมื่อได้ฝึกจนคล่องแคล่ว จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่สำคัญไปสู่การเรียนและฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย ให้เกิดความอ่อนช้อย ความสวยงามและส่งเสริมบุคลิกภาพให้สง่างามเป็นที่ชื่นชมแก่ผู้พบเห็นได้

2.3.3 การเคลื่อนไหวร่างกายในวิชานาฏศิลป์

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) กล่าวว่า การเรียนรู้ในรายวิชานาฏศิลป์ไทยนั้นมุ่งเน้นให้นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และยังสามารถบูรณาการ การเรียนรู้ร่วมกับรายวิชาอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถมากและได้รับสุนทรียภาพ และยังส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดี และเสริมสร้างจินตนาการความมั่นใจในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

สอดคล้องกับ สุมิตร เทพวงษ์, (2514 อ้างถึงใน มยุรี สุขมา,2557) กล่าวว่า ในการแสดงท่าทางการร่ายนาฏศิลป์ไทยนั้น จะมีพื้นฐานมาจากท่าคนตามธรรมชาติ และนำมาดัดแปลงปรับปรุงให้มีความวิจิตร งดงาม อ่อนช้อย เรียกว่าเป็นภาษาร่ายนาฏศิลป์ ซึ่งการศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ไทยไม่ว่าจะเป็นการแสดง โขน ละคร หรือระบำเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ ก็ดี ท่าทางที่ผู้แสดงแสดงออกมานั้นย่อมมีความหมายเฉพาะ ยิ่งหากได้ศึกษาอย่างดีแล้ว อาจทำให้เข้าใจในเรื่องการแสดงมากยิ่งขึ้นทั้งในตัวผู้แสดงเอง และผู้ที่ชมการแสดงนั้น ๆ สิ่งที่น่าสนใจมีส่วนประกอบเป็นท่ารำ และการแสดงทางนาฏศิลป์ไทยที่สำคัญก็คือ เรื่องของนาฏยศัพท์ และภาษาร่ายนาฏศิลป์ไทย

จากการศึกษาข้อมูลแสดงให้เห็นว่า การเคลื่อนไหวร่างกายเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้และฝึกหัดด้านนาฏศิลป์ เพราะต้องใช้อวัยวะทางกล้ามเนื้อในส่วนต่าง ๆ รวมไปถึงการแสดงอารมณ์ความรู้สึก สีหน้าแววตา และสรีระที่มีความสง่างาม เพื่อสื่อสารออกมาผ่านการเคลื่อนไหวของร่างกายเมื่อนักเรียนได้ผ่านการฝึกหัดการเคลื่อนไหวที่ดีแล้วจะทำให้ให้นักเรียนมีพื้นฐานที่ดีในการฝึกหัดนาฏศิลป์มากยิ่งขึ้น ซึ่งในการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อพัฒนาตนเองไปสู่การฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย ผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2551 ซึ่งจะขอกกล่าวถึงการเคลื่อนไหวเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวดังนี้

1) การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ

วรรณภรณ์ มะลิรัตน์ (2554) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวอย่างอิสระไว้ว่าเป็นการเคลื่อนไหวพื้นฐาน ซึ่งเป็นการแสดงออกที่เกิดจากอารมณ์และความรู้สึกหรือเกิดจากจินตนาการเมื่อมีสิ่งเร้าเช่นเสียงดนตรีชนิดต่าง ๆ ที่มีความไพเราะหรือเร้าใจก็จะเกิดการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้เข้ากับเสียงดนตรี เสียงเพลง และจังหวะอื่น โดยเป็นการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ

สอดคล้องกับ บุษผา เรืองรอง (2560) ได้กล่าวไว้ว่าการเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดลักษณะไว้ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวร่างกายที่ใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ที่มีรูปแบบของการเคลื่อนไหวพื้นฐาน ได้แก่ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ การเลียนแบบ เช่น ท่าทางสัตว์ ท่าทางคน เครื่องยนต์กลไก และเครื่องเล่น ปรากฏการณ์ธรรมชาติ การเคลื่อนไหวตามบทเพลง เช่น การเคลื่อนไหวหรือท่าทางประกอบเพลง การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง การทำท่าทางกายบริหารตามจังหวะและทำนองเพลง หรือการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ เช่น การเคลื่อนไหวที่ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ท่าทางขึ้นเอง อาจชี้นำด้วยการป้อนคำถาม หรือ การเคลื่อนไหวโดยใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น ห่วงหอย แแถบผ้า ริบบิ้น การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยาย เรื่องราว เช่น การเคลื่อนไหวหรือแสดงท่าทางตามจินตนาการจากเรื่องคำบรรยายที่ครูเล่า การปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลง เช่น การเคลื่อนไหวหรือท่าทางตามสัญญาณ หรือคำสั่งที่ได้ตกลงไว้ก่อนเริ่มกิจกรรม

2. ใช้เพลง เครื่องดนตรีประกอบการเคลื่อนไหว คำคล้องจอง

3. ส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ด้วยการใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวลักษณะต่าง ๆ คือ เคลื่อนช้า ๆ ได้แก่ การก้ม คลาน เคลื่อนเร็ว เช่น วิ่ง เคลื่อนที่นุ่มนวล เช่น การบิน การไหว้ เคลื่อนไหวชิงชัง เช่น การกระต๊อบทำดั่ง ๆ ตีกลองดั่ง ๆ การเคลื่อนไหวแสดงทางร่าเริงมีความสุข เช่น การตบมือตามจังหวะ และการเคลื่อนไหวแสดงความเศร้าโศก เสียใจ เช่น การแสดงสีหน้า ท่าทาง เป็นต้น

4. การเคลื่อนไหวแสดงทิศทาง เช่น ข้างหน้า ข้างหลัง ข้างซ้าย ข้างขวา เคลื่อนตัวขึ้น-ลง การเคลื่อนไหว และจังหวะ สำคัญมากต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งเด็กแต่ละคน จะต้องทราบว่าร่างกายของเขานั้นสามารถทำอะไรได้บ้าง เขาสามารถเคลื่อนไหวร่างกายไปได้อย่างไร ไปในทิศทางใด จะต้องสัมพันธ์กับสิ่งใดหรือจะต้องใช้อุปกรณ์อะไรที่จะช่วยให้เขาสามารถเคลื่อนไหว อย่างสัมพันธ์กัน

สอดคล้องกับ สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) (2562). ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ป.1 ได้กล่าวไว้ในการเคลื่อนไหวพื้นฐานว่า ในชีวิตประจำวันเราต้องเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเดิน การวิ่ง การกระโดด ซึ่งการเคลื่อนไหวร่างกายพื้นฐานประกอบไปด้วย

1. การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบธรรมชาติ การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเลียนแบบลักษณะของธรรมชาติหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว โดยสมมุติว่าตนเองเป็นสิ่งเหล่านั้นแล้วแสดงบทบาทสมมุติเพื่อสื่อให้ผู้ชมเข้าใจตรงกันกับผู้แสดงขณะทำบทบาทสมมุติอาจจะทำเสียงร้อง สิ่งที่กำลังเลียนแบบเพื่อเกิดความสนุกสนานและความสมจริงมากยิ่งขึ้น เช่น การเลียนแบบลมพัด การเลียนแบบฝนตก

2. การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบคน การเคลื่อนไหวเลียนแบบลักษณะของคน มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเลียนแบบกิริยาท่าทาง เช่น การร้องเพลง การเตะฟุตบอล การเล่นเปียโน เป็นต้น การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบอาชีพต่าง ๆ เช่น ตำรวจจราจร พยาบาล ช่างตัดผม ช่างนา เป็นต้น การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบคนในวัยต่าง ๆ เช่น คนแก่ วัยรุ่น เด็ก การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบสัตว์ การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบสัตว์มีหลายแบบ เช่น การกระโดด การวิ่ง การเลื้อย การว่ายน้ำ การบิน การเดิน เราสามารถเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อแสดงท่าเลียนแบบสัตว์ชนิดต่าง ๆ เช่น ท่ากบกระโดด ท่านกบิน ท่าปลาว่ายน้ำ การเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของสามารถทำได้ตามจินตนาการ เช่น การเลียนแบบธรรมชาติเป็นเก้าอี้ หรือการเลียนแบบเป็นสะพาน ซึ่งในการฝึกท่าทางเหล่านี้นักเรียนจะได้ฝึกใช้จินตนาการผ่านการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ

สอดคล้องกับสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) (2562). ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ป.2 กล่าวว่าการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ คือ การเคลื่อนไหวร่างกายตามความรู้สึกที่มีอยู่ในตัวเรา เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายตามที่เราต้องการไม่มีการกำหนดลักษณะท่าทางที่เป็นระเบียบแบบแผน เช่น เมื่อเราฟังเพลงที่มีจังหวะเร้าใจ สนุกสนาน เราก็โยกตัว โบกมือไปมา ม้วนมือ ย่ำเท้า กระโดดไปตามจังหวะของบทเพลง การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระประกอบเพลงนอกจากจะทำให้เราเกิดความสนุกสนานยังสามารถทำให้เราได้ฝึกความคิดสร้างสรรค์ และช่วยผ่อนคลายได้อีกด้วย

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่าการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ คือการเคลื่อนไหวพื้นฐานโดยไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์รูปแบบในการแสดง ผู้แสดงจะต้องแสดงออกตามจินตนาการ และความรู้สึกของตนเอง และสามารถสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจได้

2) การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

เซวาลิต ภูมิภาค และคณะ (2551) ได้กล่าวถึง รูปแบบของการเคลื่อนไหวแบ่งออกได้ 3 ลักษณะ คือ 1. การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ หมายถึง การเคลื่อนไหวที่ร่างกายของผู้ปฏิบัติไม่ได้เคลื่อนย้ายร่างกายไปจากตำแหน่งเดิม 2. การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ หมายถึงการเคลื่อนไหวที่ร่างกายของผู้ปฏิบัติเคลื่อนย้ายร่างกายไปจากตำแหน่งหนึ่งไปยังอีกตำแหน่งหนึ่ง 3. การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ หมายถึง การเคลื่อนไหวที่ร่างกายของผู้ปฏิบัติใช้ ร่างกายบังคับควบคุมวัตถุประกอบในขณะที่เคลื่อนไหวโดยส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการใช้มือและเท้า

Annareno (1973) ได้จำแนกลักษณะของการเคลื่อนไหวพื้นฐานไว้ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย (Body Manipulative)

1.1 การเคลื่อนไหวแบบไม่เคลื่อนที่ขึ้นพื้นฐาน (Basic Locomotors) การดัน การบิด การเหยียด เป็นต้น

1.2 การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ขึ้นพื้นฐาน (Basic Non - Locomotors) การเดิน การวิ่ง การกระโดด การคลาน เป็นต้น

2. การเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ (Object Manipulative)

2.1 การทำให้วัตถุที่อยู่นิ่งเคลื่อนที่ เช่น การขว้าง การตี เป็นต้น

2.2 การหยุดวัตถุที่เคลื่อนที่ เช่น การรับ การหยุด เป็นต้น

การเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท ดังนี้ 1. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ 2. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ 3. การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์หรือวัตถุ

1. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ คือ การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเมื่ออยู่ ณ จุดใดจุดหนึ่ง ไม่เคลื่อนออกจากจุดนั้นเลย ได้แก่

การก้มตัว (Bending) คือ การงอ พับข้อต่อต่าง ๆ ของร่างกาย ที่จะทำให้อวัยวะส่วนบนเข้ามาใกล้กับส่วนล่าง

การยืดเหยียดตัว (Stretching) คือ การเคลื่อนไหวที่ตรงกันข้ามกับการก้มตัว โดยพยายามยืดเหยียดทุกส่วนของร่างกายให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

การบิดตัว (Twisting) คือ การเคลื่อนไหวร่างกายโดยการบิดลำตัวท่อนบนไปรอบ ๆ แกนตั้ง

การหมุนตัว (Turning) คือ การหมุนตัวไปรอบ ๆ ร่างกายมากกว่าการบิดตัว ซึ่งทำให้เท้าต้องหมุนไปด้วยข้างใดข้างหนึ่ง

การโยกตัว (Rocking) คือ การย้ายน้ำหนักจากส่วนหนึ่งของร่างกายไปยังอีกส่วนหนึ่ง โดยส่วนทั้งสองจะต้องแตะพื้นคนละครั้งสลับกัน

การแกว่งหรือหมุนเหวี่ยง (Swinging) คือ การเคลื่อนส่วนใดส่วนหนึ่งโดยหมุนรอบจุดใดจุดหนึ่งให้เป็นรูปโค้ง หรือรูปวงกลม หรือแบบลูกตุ้มนาฬิกา เช่น การแกว่งแขน ขา ลำตัว

การเอียง (Swaying) คล้ายกับการโยก ส่วนโค้งจะเป็นการโค้งเข้าหาพื้น การเอียงนี้จะไม่รู้สึกผ่อนคลายเหมือนกับการแกว่ง

การดัน (Pushing) คือ การเคลื่อนไหวโดยการดันมักจะเป็นการดันออกจากร่างกาย

การดึง (Pulling) คือ การเคลื่อนไหวที่ตรงกันข้ามกันกับการดัน คือ มักจะเป็นการดึงเข้าหาร่างกาย หรือดึงไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งโดยเฉพาะ

การสั่น (Shaking) คือ การเคลื่อนไหวที่มีการสั่นสะเทือนของส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย หรือทุกส่วน เช่น ในการเดินร่าจะมีการจับมือเขย่า การแสดงออกของการตกใจ หรือการสั่นในการเดิน

2. การเคลื่อนไหวที่เคลื่อนที่ (Locomotor Movement) หมายถึง การเคลื่อนไหวที่ต้องเคลื่อนที่จากที่หนึ่งยังอีกที่หนึ่ง ได้แก่

การเดิน (Walking) คือ การเคลื่อนที่ตามจังหวะ โดยการก้าวเท้าสลับกันไปทิศทางใดก็ได้ที่เท้าที่เป็นหลักจะสัมผัสอยู่กับพื้นตลอดเวลา จนกว่าการถ่วงน้ำหนักตัวไปยังอีกเท้าหนึ่งจะเสร็จสิ้น น้ำหนักตัวจะตกบนเท้าทั้งสองข้างเท่าๆ กัน ลำตัวตั้งตรงอยู่ในลักษณะสบายๆ ปล่อยแขนให้อยู่ตามธรรมชาติ การก้าวเท้าให้ก้าวเรียบ ๆ ไปตามจังหวะ การก้าวเท้าจะสั้นกว่าการเดินตามปกติ

การวิ่ง (Running) คือ การเคลื่อนที่ตามจังหวะโดยการก้าวเท้าสลับกันไปทิศทางใดก็ได้โดยการถีบเท้าส่งตัวขึ้นพ้นจากพื้น เท้าทั้งสองจะลอยขึ้นจากพื้นพร้อม ๆ กับการก้าวให้เรียบ ๆ ไปให้ใกล้กับพื้น

การกระโดด (Jumping) คือ การสปริงตัวขึ้นจากพื้น แล้วลงพื้นด้วยเท้าทั้งสองข้าง

การกระโดดเขย่ง (Tiptoe jump) คือ การสปริงตัวขึ้นจากพื้นแล้วลงสู่พื้นด้วยเท้าข้างใดข้างหนึ่งเพียงข้างเดียว

การวิ่งโห่ (Leaping) คือ การทิ้งน้ำหนักตัวไว้บนเท้าหนึ่งแล้วสปริงตัวขึ้นจากพื้นด้วยเท้าเดิมนั้นสวิงมือเท้าออกไปข้างหน้าเพื่อจะรับน้ำหนักตัวในขณะที่ลงสู่พื้น

การวิ่งสลับเท้า (Skip) คือ การก้าวกระโดดเขย่งเว้นแต่จังหวะที่ใช้ในการกระโดดสลับเท้านั้นเร็วและเป็นจังหวะแบ่งก้าวเท้าซ้ายกระโดดเขย่งด้วยเท้าซ้ายและก้าวเท้าขวากระโดดเขย่งด้วยเท้าขวา

การลื่นไถล (sliding) คือ การก้าวเท้าออกไปข้างๆแล้วลากเท้าขวาไปชิดเท้าซ้าย หรือลากเท้าซ้ายไปชิดเท้าขวา การลากไปชิดแต่ละครั้งต้องไม่ให้เท้าพ้นจากพื้น และให้เข้ากับจังหวะ

การควมม้า (galloping) คือ การเคลื่อนที่ไปข้างหน้าด้วยการก้าวแล้วตามชิดอีกเท้าหนึ่งเข้าไปชิดเท้าหน้า เท้าเดิมจะนำหน้าอยู่เสมอ

ก้าวซิดก้าว (Two - Step) คือ การก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า ซิดเท้าไปหาเท้าซ้ายถึงน้ำหนักตัวมาไว้ที่เท้าขวา ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้าอีกครั้ง - พัก - ทำซ้ำด้วยก้าวเท้าขวาชิดเท้าซ้าย (ก้าว - ซิด - ก้าว - พัก)

3. การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์หรือวัตถุการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์หรือวัตถุเป็นการทำให้เด็กได้มีการเคลื่อนไหว โดยใช้วัตถุหรืออุปกรณ์อย่างใดอย่างหนึ่งมาประกอบการใช้อุปกรณ์ประกอบนี้จะช่วยทำให้เด็กได้มีการพัฒนาการในด้านการทำงานประสานกันระหว่างประสาทมือ บังคับประสาทตา ประสาทเท้า

ในการเรียนนาฏศิลป์ไทยนั้นการเคลื่อนไหวถือเป็นทักษะเบื้องต้นที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการเรียนรู้และการฝึกหัดนอกจากการใช้อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายแล้วยังต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การฝึกหัดนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

พรรณพัชร เกษประยูร (2562) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่เป็นส่วนสำคัญของ การเคลื่อนไหวร่างกาย มี 4 องค์ประกอบสำคัญคือ

1. ร่างกาย (Body Part) หมายถึง การพิจารณาว่าอวัยวะส่วนใดบ้างของร่างกายที่เคลื่อนไหว
2. พื้นที่ (Space) หมายถึงการพิจารณาว่าอวัยวะที่เคลื่อนไหวนั้นไปในทิศทางใดระดับสูง-ต่ำเพียงใด เพราะการเคลื่อนไหวของอวัยวะนั้นดำเนินไปในอากาศที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา
3. เวลา (Time) หมายถึงการพิจารณาความมาก-น้อย ของจังหวะ หรือเวลาที่ อวัยวะนั้น ๆ เคลื่อนที่ไป การมองเห็นความแตกต่างของการเคลื่อนไหวมีลักษณะรวดเร็ว กะทันหัน ค้างนิ่ง หรืออย่างต่อเนื่อง และนอกจากนั้นเวลาสามารถเป็นเครื่องมือในการตัดสินของผู้แสดงอีกด้วย

4. รูปแบบ (Style) หมายถึง การพิจารณาลักษณะของการเคลื่อนไหวของ อวัยวะว่า เป็นอย่างไร เช่น เชื่องช้า นุ่มนวล คึกคัก หรือฉวัดเฉวียน เป็นต้น เมื่อพิจารณาองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบแล้วไม่สามารถแยกออกจากกันมีความเกี่ยวเนื่อง สัมพันธ์ หรือเป็นไปทั้งระบบ

จากข้อความข้างต้นกล่าวได้ว่า รูปแบบในการเคลื่อนไหวนั้นคือการนำทักษะการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของมนุษย์ ที่เป็นรากฐานการเคลื่อนไหวที่ถูกต้องแสดงออกถึงความคล่องแคล่ว และความสัมพันธ์กันระหว่างระบบประสาทและกล้ามเนื้อในการเคลื่อนไหวให้เกิดประสิทธิภาพ การเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ และการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ซึ่งในการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทยนั้นยังต้องอาศัย องค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบกันให้เกิดองค์ประกอบทางการรำที่สวยงามได้แก่ด้านร่างกาย ด้านพื้นที่ด้านเวลา และด้านรูปแบบ ทั้งหมดนี้นำมาผสมผสานกัน จึงจะเกิดทักษะ และการกระทำในการรำ ที่สวยงาม

สอดคล้องกับสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) (2562). ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ป.2 ได้กล่าวไว้ว่า การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ ทำให้อวัยวะเคลื่อนไหวได้คล่องแคล่วซึ่งในการเคลื่อนไหวสามารถนำจังหวะเข้ามามีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวได้ จะทำให้การเคลื่อนไหวนั้นเกิดความพร้อมเพียง สวยงาม ซึ่งในการเคลื่อนไหวเราสามารถประดิษฐ์ท่าทางให้เข้ากับจังหวะ และเนื้อหาขอบทเพลงได้ จะทำให้การเคลื่อนไหวมีความน่าสนใจและสวยงามมากขึ้น

การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้ อวัยวะต่าง ๆ เช่น แขน ขา มือ หรือเท้า ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายพื้นฐาน มีทั้งการเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่ และขณะเคลื่อนที่ การเคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่ ได้แก่

1. การยืน หมายถึง น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าทั้งสองข้าง แขนสามารถเคลื่อนไหวได้ตามความต้องการ ขณะที่ยืนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ เช่น ย่ำเท้าอยู่กับที่ ยืนแกว่งแขนหมุนเอว เป็นต้น การนั่งเป็นการพิงอส่วนเอว และสะโพก ถ้ามีพื้นรองให้น้ำหนักลงที่ก้นถ้าไม่มีพื้นรองให้น้ำหนักลงที่เท้าทั้งสองข้างลำตัวตรงแขนและขาสามารถเคลื่อนไหวได้ เช่น ยกเท้าสลับซ้ายขวาแกว่งแขนยกแขน เป็นต้น

2. การเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนที่ได้แก่ การเดิน ลำตัวและศีรษะตั้งตรงแขนแกว่งสลับกับเท้าและถ่ายน้ำหนักจากส้นเท้าไปปลายเท้า

3. การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ ในชีวิตประจำวันของเรามีการเคลื่อนไหวร่างกาย อยู่เสมอถ้าเรารู้จักการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างสัมพันธ์กัน โดยนำจังหวะเข้ามาประกอบจะทำให้เกิดความ สบายงาม และเป็นระเบียบเรียบร้อย

จากข้อมูลข้างต้น กล่าวได้ว่า การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบคือการเคลื่อนไหวพื้นฐาน ของมนุษย์แบ่งออกเป็น การเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวขณะเคลื่อนที่ ซึ่งในการ เคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบนี้จะช่วยให้ผู้แสดงมีการเคลื่อนไหวที่เหมาะสมในแต่ละบทบาททางการแสดง รวมไปถึงยังส่งผลให้มีบุคลิกภาพที่สง่างามในอริยบทต่าง ๆ ทั้งในการแสดงและในชีวิตประจำวัน

3) การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) (2562). ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ป.2 ได้กล่าวว่า ในชีวิตประจำวันของเรามีการเคลื่อนไหวร่างกายอยู่เสมอ เช่น เดิน วิ่ง นอน กระโดด สิ่งเหล่านี้ เป็นการ เคลื่อนไหวร่างกายทั้งสิ้น ถ้าเรารู้จักการเคลื่อนไหวอย่างสัมพันธ์กัน โดยใช้จังหวะเข้ามาประกอบจะทำให้ เกิดความสวยงามเป็นระเบียบ และพร้อมเพรียง โดยมีนักวิชาการด้านการศึกษาได้กล่าวถึงการเคลื่อนไหว และจังหวะไว้ดังนี้

ธนกร ศรีวิจิตร (2560) กล่าวว่า กิจกรรมการเคลื่อนไหว และจังหวะ ได้รับการจัดเป็น กิจกรรมหลักเพื่อพัฒนาเด็ก ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นเพื่อให้เด็กเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ มีผลต่อ พัฒนาการเด็ก ดังนั้น การใช้กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะจึงมีผลทำให้เด็กเรียนรู้ร่างกายของ ตนเอง ว่าการใช้ร่างกายแต่ละส่วนอย่างไร ซึ่งมีความหมายต่อเด็กมาก เด็กจะมีโอกาสได้ประเมิน ความสามารถของตนเอง ให้เด็กได้คิดตัดสินใจว่าจะเคลื่อนไหวแบบใดอย่างไร อีกทั้งการเคลื่อนไหว ไปพร้อมเพื่อนอย่างมีความหมายจะทำให้เด็กเรียนรู้การปฏิบัติต่อกัน ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจทั้งเป็น การลดอัตตา (Ego) ไปสู่การมีเหตุผลและคุณธรรม (Superego) เด็กได้รับการฝึกการใช้กล้ามเนื้อมัด ใหญ่ บุคลิก ขอบเขตรอบตัวด้วยการใช้เสียงเพลงดนตรีทำให้เด็กเรียนรู้จังหวะ และเกิดจินตนาการ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะไว้เป็นกิจกรรมหลักในตาราง กิจกรรมประจำวันที่เด็กจะต้องได้รับการส่งเสริม

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2560) กล่าวว่า กิจกรรมการเคลื่อนไหว เป็น กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง ซึ่งจังหวะดนตรีที่ใช้ประกอบได้แก่ เสียงตบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะไม้ เคาะเหล็ก รำมะนา กลอง มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์

พรพิมล เวสสวรรค์ และศศิลักษณ์ ขยันกิจ (2558) กล่าวว่า เด็กสามารถเคลื่อนไหวร่างกาย ให้สอดคล้องประสานและสอดคล้องกับจังหวะได้มากขึ้นตามวัย สามารถเคลื่อนไหวในท่าทางที่หลากหลาย และตรงตามจังหวะมากขึ้น พร้อมทั้งสามารถใช้การเคลื่อนไหวเพื่อถึงอารมณ์ของดนตรี แสดงการเต้น ง่าย ๆ และรำหรือเต้นร่วมกับดนตรีท้องถิ่นได้ เช่น รำวง รำไทย เต้นระบำพื้นบ้าน

วราศักดิ์ เพียรชอบ (2548, อ้างถึงใน ชุติรัตน์ สมร่าง, 2553) ได้สรุปความสำคัญของการเคลื่อนไหวไว้ดังนี้

1. ช่วยให้เด็กเรียนรู้ในเทคนิคและวิธีการคิดค้น และการแก้ปัญหาการเคลื่อนไหว หรือปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะว่าการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมให้เด็กมีประสบการณ์ด้วยการแก้ปัญหา การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายโดยวิธีการต่างๆ

2. ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายสามารถพัฒนาความสามารถ ในการเคลื่อนไหวเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จนกระทั่งสามารถที่จะมีทักษะในการเคลื่อนไหวในแต่ละอย่างได้เป็นอย่างดีต่อไป

3. ช่วยให้เด็กมีความรู้และความเข้าใจในความจำกัดของความสามารถ ในการเคลื่อนไหว ของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่างดีว่าส่วนต่าง ๆ ของร่างกายของตนเองนั้นส่วนใดมีความสามารถ และมีความจำกัดในการเคลื่อนไหวอย่างไร และในขณะเดียวกันก็จะได้ปรับความสามารถและความจำกัดเหล่านั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์เหมาะสมต่อไป

4. ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการในทางสร้างสรรค์และรักษาไว้ซึ่งความสามารถในทางสร้างสรรค์นั้น ๆ ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้แบบวิธีคิดค้นการเคลื่อนไหวนั้นเป็นกิจกรรมได้แก้ปัญหา การเคลื่อนไหวของร่างกายด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้มีการพัฒนาการ ในทางสร้างสรรค์ และรักษาไว้ซึ่งความสามารถนี้ในตัวเด็กได้เป็นอย่างดี

5. ช่วยให้เด็กเข้าใจประโยชน์ของการเคลื่อนไหวของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้เป็นอย่างดีทำให้สามารถนำประโยชน์ในการเคลื่อนไหวเหล่านี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง ต่อไป เช่น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในทางนันทนาการในช่วงเวลาว่าง เป็นต้น

6. ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้และมีความรู้สึกรักชอบเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญมากในชีวิตการเป็นอยู่ของสังคมในเมืองปัจจุบันที่เต็มไปด้วย เครื่องผ่อนแรงที่เป็นอยู่ การที่จะช่วยให้เด็กมีความรักในการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย นับว่ามีความสำคัญที่สุด

7. ทำให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจลักษณะและความหมายของการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้เป็นอย่างดีสามารถเรียกชื่อลักษณะการเคลื่อนไหวเหล่านั้นได้ถูกต้องต่อไป

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะนั้นเป็นการเคลื่อนไหวที่มีการนำดนตรีเข้ามาประกอบ พร้อมทั้งสามารถเคลื่อนไหวเพื่อสื่อถึงอารมณ์ของดนตรีและมีประโยชน์ช่วยในการฝึกสมาธิ นอกจากนี้หากใช้จังหวะในการฝึกฝนการแสดงแล้วจะทำให้การแสดงที่เกิดขึ้นมีความสวยงาม และความพร้อมเพียง สร้างความประทับใจให้แก่ผู้ชมได้

4) การประดิษฐ์ทำรำ

การประดิษฐ์ทำรำเป็นการริเริ่มสร้างสรรค์ทำรำจากการเคลื่อนไหวให้มีรูปแบบในการรำของนาฏศิลป์ โดยกำหนดจากบทเพลงที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ครูกำหนด และได้เห็นสมควรแล้วว่าสามารถนำเอาภาษาท่าทางนาฏศิลป์อย่างง่าย ๆ มาเป็นหลักในการคิดประดิษฐ์ทำรำขึ้นมาใหม่ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความคิดที่หลากหลาย และมีอิสระ ในการริเริ่มสร้างสรรค์ทำรำ โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และตำราดังนี้

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) (2562). ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ป.2 ได้กล่าวว่าการประดิษฐ์ท่าทางต่าง ๆ เป็นการฝึกความคิดจินตนาการในการสร้างสรรค์ท่าทางต่าง ๆ เมื่อนำท่าทางที่ประดิษฐ์ ขึ้นมาเคลื่อนไหวประกอบเพลงให้เข้ากับจังหวะก็จะทำให้ถ้าทางนั้นน่าสนใจ และมีความสวยงามมากยิ่งขึ้น

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2543) ได้ให้คำนิยามนาฏยประดิษฐ์ หมายถึง การคิดประดิษฐ์ทำรำ การออกแบบ การสร้างสรรค์ แนวคิดรูปแบบ กลวิธีของนาฏศิลป์ ชุดหนึ่งโดยผู้ แสดงคนเดียวหรือหลายคนทั้งนี้รวมถึงการปรับปรุงงานในอดีต นาฏยประดิษฐ์จึงเป็นการ ทำงานที่ครอบคลุม ปรัชญา เนื้อหาความหมายท่ารำ ท่าเต้น การแปรแถว การตั้งซุ้ม การแสดงเดี่ยว การแสดงหมู่ การกำหนดดนตรีทำรำ เครื่องแต่งกาย และฉาก จึงจะเรียกได้ว่าสมบูรณ์

ธีรวัฒน์ ช่างसान (2554) นาฏยประดิษฐ์ หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นทางการแสดงการพ้อนรำ ที่สร้างสรรค์ความพึงพอใจความเพลิดเพลินอารมณ์ ทั้งนี้อาจเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่สร้างสรรค์ขึ้นตามอย่างธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น ศิลปวัฒนธรรมประเพณีหรือสิ่งรอบข้างอื่น ๆ และอาจเป็นชุดการแสดงที่สร้างสรรค์ขึ้นให้อยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์ของธรรมชาติแต่ต้องไม่ขัดกับความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่ในโลกมนุษย์

อุมาวี นาสมทอง (2559) ได้กล่าวถึงกระบวนการสอนนาฏยประดิษฐ์ มีวิธีการดังต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การสอน

- 1.1 อธิบายหลักการประดิษฐ์ทำรำ
- 1.2 อธิบายสุนทรียะของนาฏศิลป์ไทย
- 1.3 ทักษะการประดิษฐ์ทำรำประกอบการแสดง
- 1.4 เห็นคุณค่าของการนำภาษาและนาฏยศัพท์มาประดิษฐ์ทำรำ

2. รายการสอน

- 2.1 หลักการประดิษฐ์ทำรำ
- 2.2 สุนทรียะของนาฏศิลป์ไทย
- 2.3 ทักษะการประดิษฐ์ทำรำประกอบการแสดง
- 2.4 คุณค่าของการประดิษฐ์ทำรำประกอบการแสดง

3. วัสดุและอุปกรณ์ หรือ สื่อประกอบการสอน Power Point วิดีโอ สื่อที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่าการความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบไปด้วย 4 ส่วน คือ

1. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ ในส่วนนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการสังเกต การริเริ่มสร้างสรรค์ โดยการเคลื่อนไหวร่างกายโดยไม่มีข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ผู้เรียนจะได้ฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายจากจินตนาการได้อย่างอิสระ

2. การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบนี้เป็นการเคลื่อนไหวพื้นฐานของมนุษย์คือการเคลื่อนไหว ซึ่งการเคลื่อนไหวนี้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน มีบุคลิกท่าทางที่สง่างาม ทั้งในการแสดงและชีวิตประจำวัน

3. การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะในการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะนี้จะทำให้ผู้แสดงได้ฝึก การเคลื่อนไหวร่างกายให้เข้ากับจังหวะที่ได้ยิน และสามารถเข้าถึงอารมณ์ของทางดนตรี

4. การประดิษฐ์ทำรำ เป็นการริเริ่มสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์แบบง่าย ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ และการเคลื่อนไหวให้มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทยต่อไป

2.3.4 การประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548) ได้กล่าวถึง การวัดทักษะปฏิบัติเป็นความสามารถที่ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมตรงออกมาจากการกระทำ โดยผสมผสานหลักการวิธีการต่าง ๆ ที่ได้รับการฝึกฝนให้ปรากฏออกมา ตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ความสามารถ ต้องพิจารณาแยกแยะรายละเอียดของทักษะนั้นออกมา

2. ตรวจสอบความสามารถเบื้องต้นที่เกี่ยวกับทักษะของผู้เรียนว่ามีอะไรเพียงใด ให้ทดสอบการปฏิบัติเบื้องต้นต่าง ๆ ตามลำดับก่อนหลัง

3. จัดการฝึกหน่วยย่อยต่าง ๆ และฝึกหนักในหน่วยที่ขาดไป และอาจจะฝึกสิ่งที่เขาพอเป็นอยู่แล้วให้ชำนาญเต็มที่ และให้ความสนใจในสิ่งที่ยังไม่ชำนาญ

4. ขึ้นอธิบายและสาธิตทักษะให้ผู้อื่น เป็นการแสดงทักษะทั้งหมด ทั้งการอธิบายและการแสดงให้เห็นตัวอย่าง โดยให้ผู้เรียนคุณภาพนครหรือผู้เชี่ยวชาญแสดงให้ดูในขั้นต้น ไม่จำเป็นต้องอธิบายมาก ให้ผู้เรียนดูตัวอย่างและสังเกตเอง เพราะถ้าอธิบายมากจะเป็นสิ่งรบกวนการสังเกตของผู้เรียน การใช้ภาพนครสอนทักษะต่าง ๆ นั้นมีคุณค่าอย่างยิ่งในขั้นแรกของการเรียนและขั้นสุดท้ายของการเรียน เพราะเมื่อผู้เรียนมีทักษะในขั้นสูงแล้ว ก็อาจจะหันมาพิจารณารายละเอียดจากภาพนครอีกครั้งหนึ่ง การใช้ภาพนครนั้น เมื่อดูแล้วควรอภิปรายโดยให้ผู้เรียนอธิบายเป็นคำพูดของเขาเอง และควรฉายให้ดูอีกครั้งก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ

5. ขึ้นจัดภาวะเพื่อการเรียน 3 ประการ คือ

5.1 จัดลำดับขั้นสิ่งเร้าและการตอบสนองให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง

5.2 การปฏิบัติต้อง กำหนดเวลาของการปฏิบัติให้ดี จะใช้เวลาแต่ละครั้งนานเท่าใดหรือแต่ละครั้งจะมีการหยุดพักมากน้อยเพียงใด การฝึกแต่ละอย่างอาจใช้ครั้งเดียวหรือหลายครั้ง จะต้องคิดพิจารณาให้ดี จะใช้การปฏิบัติ หรือฝึกแบบรวดเร็วก็ขึ้นอยู่กับขั้นต่าง ๆ ของการเรียน ทักษะในขั้นสุดท้ายของการเรียนอาจจะต้องใช้การฝึกฝนนาน

5.3 ให้รู้ผลของการปฏิบัติ การรู้ผลนั้นมี 2 อย่าง คือ รู้จากคำบอกเล่าของครูผู้สอนและผลโดยตัวเอง ในขั้นแรก ๆ บอกเล่าว่าเขามีข้อบกพร่องอย่างไร แบบนี้เป็น การรู้ผลจากภายนอกเป็นการบอกให้รู้ว่าจะแก้ไขอย่างไรพอผู้เรียนก้าวหน้าไปถึงขั้นที่สองและขั้นที่สาม คือมีความชำนาญมากขึ้น เขาจะสังเกตตัวเอง เป็นการรู้ผลจากตัวเองโดยดูจากผลของการเคลื่อนไหว

ในการวิเคราะห์ความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกายของเด็กประถมศึกษาตอนต้นนั้น จำเป็นที่จะต้องรู้ช่วงวัยของเด็กวัยประถมศึกษาซึ่งจะต้องทำการวัดทักษะปฏิบัติหรือความสามารถที่ผู้เรียนได้กระทำออกมาโดยการวิเคราะห์พิจารณาแยกแยะรายละเอียด และให้ผู้เรียนสาธิตหรือลงมือทำ โดยวัดจากแบบประเมินพฤติกรรมกรเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานการกรเรียนรู้ และตัวชี้วัดโดยครูสังเกตพฤติกรรมกรเรียนรู้ของนักเรียน

รายการประเมินมาตรฐานการกรเรียนรู้และตัวชี้วัด

1. เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่ และขณะเคลื่อนที่ ศ. 3.1 ป 2/1

2. แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของคนอย่างอิสระ ศ. 3.1 ป 2/1

เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบบพัฒนาทักษะอาจให้ทำข้อสอบปรนัยเพื่อประเมินผลตัวชี้วัด หน่วยการเรียนรู้หรือทำรายการประเมิน

1. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมดนตรีนาฏศิลป์
2. แสดงท่าทางเคลื่อนไหวต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมดนตรีนาฏศิลป์
3. เล่าหรืออธิบายเกี่ยวกับความชื่นชอบความหมาย ความสำคัญ และความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับดนตรีนาฏศิลป์
4. สร้างสรรค์ผลงานด้านดนตรีนาฏศิลป์โดยใช้ความคิด และจินตนาการอย่างอิสระและสร้างสรรค์
5. กล้าแสดงออกทางความสามารถทางดนตรีนาฏศิลป์
6. เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
7. ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
8. ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน
9. ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมดนตรีนาฏศิลป์อย่างมีประโยชน์และคุ้มค่า
10. สนใจ และศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับดนตรี - นาฏศิลป์

สรุปได้ว่า การประเมินความสามารถด้านการเคลื่อนไหวนั้นผู้เรียนจะต้องประเมินทางด้านความสามารถ ในการแสดงออกต่าง ๆ โดยสามารถวัดจากการสังเกตพฤติกรรม หรือแบบทดสอบที่ประเมินจากสภาพจริง และผลงานที่เกิดขึ้นแล้วต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ทักษะ และเจตคติ

2.4 ชุดกิจกรรม

2.4.1 ความหมายของชุดกิจกรรม

Good (1973) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรม หมายถึง โปรแกรมการสอนทุกอย่างที่จัดไว้เฉพาะ มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน คู่มือครู เนื้อหา แบบทดสอบ ข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนไว้ชัดเจน

พวงเพ็ญ สิงโตทอง (2548) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมว่า เป็นการรวบรวมสื่อการเรียนสำเร็จรูปไว้เป็นชุดเพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเองอย่างสะดวก ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นการเรียนที่เน้นความสามารถของแต่ละบุคคล ผู้เรียนมีอิสระ และพึงพาผู้สอนน้อยที่สุด ภายในชุดประกอบด้วยสื่อต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนสนใจ

ตลอดเวลาทำให้เกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย วัสดุอุปกรณ์หลากหลายชนิดและองค์ประกอบอื่นที่ก่อให้เกิดความรู้ โดยที่ผู้สร้างได้รวบรวม และจัดอย่างเป็นระบบไว้เป็นกลุ่ม และสร้างไว้เพื่อจุดประสงค์ใดจะเป็นชื่อเรียกตามการใช้งานนั้น ๆ เช่น ถ้าใช้สร้างเพื่อการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูใช้ประกอบการสอนโดยเปลี่ยนบทบาทให้ครูพูดน้อยลงนักเรียนจะเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น เรียกว่าชุดกิจกรรมสำหรับครู แต่ถ้าให้ผู้เรียนใช้จากกิจกรรมนี้เรียกว่าชุดกิจกรรม ในการสร้างชุดกิจกรรมจะพิจารณาจาก 1. สื่อหลายชนิดตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 2. ความเหมาะสมกับประสบการณ์ของผู้เรียน 3. ความเหมาะสมกับการตอบสนองของผู้เรียน 4. สื่อที่จัดหาได้ไม่ยาก

อภิญา เวียงใต้ (2555) ได้สรุปความหมายของชุดกิจกรรมว่า เป็นสื่อประสมที่นำสื่อการเรียนรู้อะไรหลายชนิด มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยจัดให้เป็นระบบ และมีความเกี่ยวเนื่องกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการใช้ชุดกิจกรรม

หยาดพิรุณ พวงสุวรรณ (2558) ได้สรุปความหมายเกี่ยวกับชุดกิจกรรมไว้ว่าชุดกิจกรรมหมายถึงสื่อการเรียนรู้อะไรที่เป็นชุดของสื่อประสมที่จัดขึ้นเป็นหน่วยการเรียนรู้ เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดไว้อย่างเป็นระบบ และมีความเกี่ยวเนื่องกัน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

สุธีระ เดชคำภู (2560) ได้สรุปไว้ว่า ชุดการจัดกิจกรรม หมายถึง สื่อที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีการจัดสื่อ วัสดุอย่างเป็นระบบ ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจตลอดเวลา เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ และทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายของการเรียนรู้

ฉัตรชัย จิราภาวิรุฬห์ (2560) ได้สรุปไว้ว่า ความหมายของชุดกิจกรรมนั้น หมายถึงสื่อที่มีความสมบูรณ์ มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน รวมถึงมีความสอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้ขั้นตอนการเรียนรู้ที่ชัดเจนเพื่อที่จะสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจ และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

จากความหมายของชุดกิจกรรมดังกล่าว สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมคือชุดการจัดประสบการณ์การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ระบุไว้เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน ซึ่งชุดกิจกรรมประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระ สื่อการสอนต่าง ๆ ที่มีความสมบูรณ์ และสอดคล้องกับเนื้อหา โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนนั้นเกิดความสนใจ เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ตรงกับเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ

2.4.2 ความสำคัญของชุดกิจกรรม

ลัดดา สุขปรีดี (2551) กล่าวถึงความสำคัญของชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ ซึ่งชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จะมีคำแนะนำให้ได้ปฏิบัติตาม จึงทำให้สะดวกต่อการเรียนด้วยตนเอง
2. ชุดกิจกรรมจะถูกสร้างขึ้นเป็นรายวิชา และแบ่งเป็นเรื่องย่อย ๆ มีเนื้อหาเรียงลำดับต่อเนื่องกันจากง่ายไปหายาก และมีความสมบูรณ์ในตัวเอง ผู้เรียนจึงมีโอกาสเลือกเรียนในแต่ละเรื่องที่ตนเองสนใจ ตามความสามารถ และประสบการณ์เดิม และช่วยให้พัฒนาความก้าวหน้าในการเรียนรู้ได้อย่างไม่จำกัด
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองอย่างเป็นขั้นตอน และผู้เรียนจะสามารถรับรู้ประสบการณ์แห่งความสำเร็จได้ ซึ่งถือว่าเป็นการเสริมแรงในการเรียนรู้ขั้นต่อไป ซึ่งชุดกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนประสบความสำเร็จตามความสามารถของผู้เรียนเอง
4. ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เป็นที่พึงพอใจของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดสถานที่และเวลา

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2553) ได้กล่าวถึงความสำคัญเกี่ยวกับชุดกิจกรรม ไว้ดังนี้

1. ครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระ และประสบการณ์ที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย ซึ่งครูผู้สอนอาจไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ดี
2. ชุดกิจกรรมช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังเรียนรู้ เพราะชุดกิจกรรมจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยตนเอง
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
4. ช่วยสร้างความพร้อมในการเรียนรู้และความมั่นใจในการเรียนรู้ เพราะชุดกิจกรรมถูกผลิตขึ้นอย่างเป็นระบบ และจัดเนื้อหาสาระไว้เป็นหมวดหมู่ สะดวกต่อการเรียนรู้
5. ช่วยให้การเรียนรู้เป็นอิสระจากครูผู้สอน ซึ่งชุดกิจกรรมจะทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครูผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ชุดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เป็นรายบุคคลได้ตลอดเวลา ไม่จำกัดสถานที่และประหยัดค่าใช้จ่าย

หยาดพิรุณ พวงสุวรรณ (2558) ได้กล่าวถึงความสำคัญของชุดกิจกรรมไว้ว่า ชุดกิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้

ตามศักยภาพ และ ความสนใจในการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดสถานที่และเวลา จึงช่วยให้เกิดความรู้สึก ที่เป็นอิสระจากครูผู้สอน ช่วยฝึกความรับผิดชอบในการเรียนรู้ ช่วยสร้างความเชื่อมั่นในการเรียนซึ่งครูผู้สอนสามารถนำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา คุณภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

จากความสำคัญของชุดกิจกรรมสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ได้มีประสบการณ์ในการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างไม่จำกัดสถานที่ และเวลา ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีเนื้อหาสาระที่สะดวก และชุดกิจกรรมยังช่วยให้นักเรียนสามารถฝึกหัดการเคลื่อนไหวทำให้มีพื้นฐานที่ดี และได้สำเร็จตามเป้าหมายของตนเอง

2.4.3 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

Houston Other (1972) กล่าวถึงองค์ประกอบของ ชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. คำชี้แจง (prospectus) อธิบายถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายในส่วนชุดกิจกรรม สิ่ง que ผู้เรียนจะต้องรู้ก่อน และขอบข่ายของกระบวนการเรียนทั้งหมดในชุดกิจกรรม

2. จุดมุ่งหมาย (objectives) คือ ข้อความที่แจ่มชัด และไม่กำกวมที่กำหนดว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จอะไรหลังจากเรียนแล้ว

3. การประเมินผลเบื้องต้น (pre-assessment) มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อให้ทราบว่า ผู้เรียนอยู่ในระดับใดในการเรียนการสอนนั้น และคว่าสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายเพียงใด การประเมินผลเบื้องต้นนี้อาจอยู่ในรูปแบบของการทดสอบข้อเขียน ปากเปล่า การทำงาน ปฏิบัติ ทดสอบ หรือคำถามง่าย ๆ เพื่อให้รู้ถึงความต้องการ และความสนใจ

4. การกำหนดกิจกรรม (enabling activities) คือ การกำหนดแนวทางและวิธีเพื่อไปสู่ จุดหมายที่วางไว้ โดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นด้วย

5. การประเมินผลขั้นสุดท้าย (post -ssssmen) เป็นข้อสอบเพื่อวัดผลหลังเรียน

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2554) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของชุดการสอนที่สำคัญ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ

1. องค์ประกอบด้านการจัดการ ประกอบด้วยคู่มือและแบบฝึกปฏิบัติ สำหรับครูผู้ใช้ชุด การสอน และผู้เรียนที่เรียน เป็นการจัดเตรียมการเรียนการสอนของครูผู้สอนและผู้เรียน มีคำสั่ง หรือการ มอบงาน เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้นักเรียนและการสอนของครูผู้สอน

2. องค์ประกอบด้านเนื้อหาสาระ เป็นเนื้อหาสาระที่ถูกออกแบบให้อยู่ในรูปของ สื่อการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งกำหนดไว้ให้ผู้เรียน สามารถบรรลุผลได้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3. องค์ประกอบด้านการประเมินผล เป็นการประเมินกระบวนการโดยวัดจากแบบฝึกหัด รายงานการค้นคว้าจากใบงาน และจากการทดลอง เป็นต้น และส่วนที่เป็นผลลัพธ์ของการเรียน โดยวัดจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังจากการเรียนด้วยชุดการสอน นอกจากนี้ อาจมีการประเมินก่อนเรียน เพื่อวัดสมรรถนะของผู้เรียนก่อนเรียนด้วย

สอดคล้องกับ สุธีระ เดชคำภู (2560) กล่าวว่าไว้ว่า องค์ประกอบของชุดแบบฝึกกิจกรรม คือ ชุดแบบฝึกคำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ เวลาที่ใช้ ใ้บความรู้ แบบฝึกหัด แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของชุดกิจกรรมประกอบไปด้วยหลายส่วนที่จะช่วยให้ผู้เรียนสำเร็จตามเป้าหมาย ประกอบด้วยคำชี้แจง กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ใ้บความรู้ และแบบทดสอบทดสอบความสามารถ

2.4.4 หลักการพัฒนาชุดกิจกรรม

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2545) กล่าวถึงหลักการพัฒนาชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระของวิชาที่นำมาทำเป็นชุดกิจกรรม โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสาระแล้วแบ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยมีหัวข้อชุดกิจกรรมย่อย ๆ ควรจัดเรียงลำดับขั้นตอนของเนื้อหาสาระให้ถูกต้องเหมาะสม พิจารณาว่าอะไรเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องรู้ก่อน ซึ่งเป็นพื้นฐานตามขั้นตอนของความรู้ และลักษณะธรรมชาติของวิชานั้น

2. เมื่อศึกษาเนื้อหาสาระและแบ่งชุดกิจกรรมได้แล้ว จะต้องพิจารณาตัดสินใจอีกครั้งว่าจะทำชุดกิจกรรมรูปแบบใด โดยคำนึงถึงข้อกำหนดว่าผู้เรียนเป็นใคร จะทำอะไรกับผู้เรียน จะให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอย่างไร และจะทำได้ดีอย่างไร สิ่งเหล่านี้จะเป็นเกณฑ์ในการกำหนดการเรียน

3. กำหนดชุดกิจกรรม โดยประมาณเนื้อหาสาระที่สามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนได้ตามชั่วโมงที่กำหนด โดยคำนึงว่าเป็นหน่วยที่เรียนรู้ หาสื่อการเรียนรู้ได้ง่าย พยายามวิเคราะห์ ให้ละเอียดอีกครั้งว่า ชุดกิจกรรมมีหลักการหรือความคิดรวบยอดอะไรและมีหัวข้อชุดกิจกรรมย่อย ๆ อะไรอีกบ้างที่รวมอยู่ในหน่วยนี้ ซึ่งจะต้องศึกษาถึงแก่นของหลักการเรียนรู้แต่ละเรื่อง

4. กำหนดความคิดรวบยอด ความคิดรวบยอดที่กำหนดขึ้น ต้องสอดคล้องกันกับหน่วย และชุดกิจกรรม โดยสรุปความคิด สาระและหลักเกณฑ์ที่สำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความคิดรวบยอดของเนื้อหาสาระ โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของผู้เรียนหลังจากใช้ชุดกิจกรรม

6. การวิเคราะห์งานคือ การนำจุดประสงค์แต่ละข้อมาวิเคราะห์งาน เพื่อหากิจกรรมการเรียนการสอน แล้วจัดลำดับของกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้แต่ละข้อ

7. เรียงลำดับกิจกรรม เพื่อให้เกิดการประสานกลมกลืนกัน จะต้องนำกิจกรรมที่ทำการวิเคราะห์แล้ว มาหลอมรวมเป็นกิจกรรมที่สมบูรณ์ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการเรียนตลอดจนการติดตามประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกมา

8. สื่อการเรียนรู้ คือ วัสดุอุปกรณ์การเรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนจะต้องกระทำ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยจะต้องเตรียมมาก่อน และเขียนบอกให้ชัดเจนในคู่มือครูที่เกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนรู้

9. การประเมินผล คือ การตรวจดูว่าหลังจากการเรียนการสอนแล้ว ได้มีการเปลี่ยนแปลงตามพฤติกรรมที่จุดประสงค์กำหนดไว้หรือไม่

10. การทดลองใช้ชุดกิจกรรมเพื่อหาประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบของชุดกิจกรรมว่าจะผลิตออกมาในขนาดเท่าใด และรูปแบบของชุดกิจกรรมจะออกมาเป็นแบบใดขึ้นอยู่กับความสะดวกในการใช้ การเก็บรักษาและความสวยงาม การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเล็ก ๆ ก่อน เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่อง และแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้กับนักเรียนทั้งชั้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (อ้างถึงใน กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์, 2554) ได้กล่าวถึง รายละเอียดของระบบการผลิตชุดการสอน แบ่งขั้นตอนสำคัญออกเป็น 10 ลำดับขั้น ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นสหวิทยาการตามที่เห็นสมควร

2. กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งครั้ง

3. กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตัวเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์อะไรแก่ผู้เรียนบ้างแล้วกำหนดออกมาเป็น 4 - 6 หัวเรื่อง

4. กำหนดมโนทัศน์ และหลักการมโนทัศน์และหลักการที่กำหนดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางการวัดเนื้อหา สอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อนแล้วเปลี่ยนเป็นเชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไข และเกณฑ์การเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็แนวทาง การเลือก และผลิตสื่อการสอน “กิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เล่นเกมส์ ฯลฯ

7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้แบบสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้วนักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือก และผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการที่ครูใช้ ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่อง แล้วก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้เพื่อไปทดลองประสิทธิภาพ เรียกว่า “ชุดการสอน”

9. หาประสิทธิภาพของชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมี ประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้ เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมนั้น มีลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะสามารถ ทำให้ชุดกิจกรรมเป็นชุดกิจกรรมที่สมบูรณ์ได้คือต้องศึกษาเนื้อหาสาระของรายวิชา และนำมากำหนด เป็นชุดกิจกรรม โดยจะต้องกำหนดเนื้อหาสาระให้ตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมีการใช้ความคิด รวบรวมและกำหนดวัตถุประสงค์ วิเคราะห์งาน ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้สอนจะต้องกำหนด กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ โดยประเมินผู้เรียนหลังจากการเรียนรู้ การสอน เพื่อให้รู้ว่าชุดกิจกรรมมี ประสิทธิภาพหรือไม่

2.4.5 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

นาตยา ทิพย์ไสยาสน์ (2561) กล่าวว่า เมื่อทำการผลิตชุดกิจกรรมขึ้นมาแล้วผู้ผลิต จำเป็นต้องทำการประเมินผลสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมาเสียก่อนที่จะนำไปใช้ในสภาพจริงต่อไป การ ประเมินชุดกิจกรรมก็คือการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนั่นเอง (Developmental testing) ซึ่งก็คือ การนำชุดกิจกรรมนั้นไปทดลองใช้ (Tryout) โดยการนำไปใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้เพื่อนำข้อมูลมา

ปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำไปสอนจริง (Trial run) ต่อไป ผู้ผลิตชุดกิจกรรมจำเป็นต้องทดสอบหาประสิทธิภาพเพราะสาเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมามีคุณภาพ
- 2) เพื่อให้แน่ใจว่าชุดกิจกรรมสามารถทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง
- 3) เพื่อเป็นหลักประกันได้ว่า เมื่อผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก ๆ แล้ว สามารถใช้ได้เป็นอย่างดีคุ้มค่ากับการลงทุน

ชุดกิจกรรมที่ผลิตขึ้นและผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพ จะต้องให้ได้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้จึงจะถือได้ว่าชุดกิจกรรมนั้นมีคุณภาพ ซึ่งเราสามารถกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมได้เอง

เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่ในระดับที่ผู้ผลิตชุดกิจกรรมพึงพอใจ หากชุดกิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพถึงระดับแล้วชุดกิจกรรมนั้นก็มีความค่าที่จะนำไปสอนผู้เรียนได้ และให้ผลคุ้มค่าแก่การลงทุนในการผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หมายถึง คุณภาพของชุดสื่อประสมที่สร้างขึ้นมาในชุดกิจกรรมนั้น เอื้ออำนวยเกื้อหนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เข้าใจในเนื้อหาบทเรียนนั้นเป็นอย่างดีนั่นเอง

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพสามารถกระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ลักษณะ คือพฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) เราจะกำหนดให้ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเป็น E_1 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์เป็น E_2

การประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional behavior) คือ การประเมินผลต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ๆ หลาย ๆ อย่างเรียกว่ากระบวนการ (Process) ของผู้เรียน ซึ่งเราสามารถสังเกตได้จากการประกอบกิจกรรมกลุ่ม (รายงานของกลุ่ม) การปฏิบัติงานรายบุคคล อันได้แก่งานที่มอบหมาย และกิจกรรมอื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้

การประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Termina behavior) คือ การประเมินผลลัพธ์ เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนในเนื้อหาแต่ละหน่วย โดยพิจารณาผลการสอบหลังเรียน ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมจะพิจารณาจากเกณฑ์ที่ผู้ผลิตชุดกิจกรรมจะได้อำนาจขึ้นว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระดับใด จึงจะเป็นที่ยอมรับได้ว่าอยู่ในระดับเป็นที่น่าพอใจโดยกำหนดไว้ 2 ส่วน คือ ในส่วนของกระบวนการ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์เป็นเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนแบบฝึกหัด หรือกิจกรรมอื่นใด ที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรมของผู้เรียนทุกคน (E_1) และ

เปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของผลการสอบ หลังเรียนของผู้เรียน (E_2) นั้น คือ E_1/E_2 จะเท่ากับ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ว่า เมื่อผู้เรียนเรียนจากชุดกิจกรรมแล้ว คำนวณผลเฉลี่ยของคะแนนที่ผู้เรียนทุกคนสามารถทำแบบฝึกหัดหรืองานได้ผลเฉลี่ย 90 % และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ย 90 % นั้นเอง

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ควรพิจารณาตามความเหมาะสม จากเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ มักจะตั้งไว้ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น เมื่อกำหนดเกณฑ์แล้วนำไป ทดลองจริง อาจได้ผลไม่ตรงตามเกณฑ์แต่ไม่ควรต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้เกินร้อยละ 5 เช่น ถ้ากำหนดไว้เกินร้อยละ 90/90 ก็ควรได้ไม่ต่ำกว่า 85.5/85.5 ซึ่งได้ให้ข้อเสนอขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการ สอนไว้ดังนี้

1. ขั้นหาประสิทธิภาพ 1:1 (แบบเดี่ยว)

เป็นการทดลองกับผู้เรียนครั้งละ 1 คน โดยทดลอง 3 ครั้งกับเด็กก่อน ปานกลาง และ เด็กเก่ง คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองแบบ เดี่ยวนี้จะได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมาก

2. ขั้นหาประสิทธิภาพ 1:10 (แบบกลุ่ม)

เป็นการทดลองกับผู้เรียน 6-10 คน (แต่ละผู้เรียนที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน) คำนวณหา ประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงในครั้งนี้จะคะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้น

3. ขั้นหาประสิทธิภาพ 1:100 (ภาคสนาม)

เป็นการทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้น 30-40 คน คำนวณหาค่าประสิทธิภาพแล้วทำการ ปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้หลังการทดลองคำนวณหาประสิทธิภาพแล้ว ปรับปรุงแก้ไข ผลลัพธ์ที่ได้ควรจะใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ต่ำกว่าเกณฑ์ได้ไม่เกิน 2.5%

จำแนกวิธีการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเป็น 3 วิธี คือ

1. การหาประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญหรือครู โดยจะใช้แบบประเมินผลให้ผู้เชี่ยวชาญ หรือครูพิจารณาทั้งด้านคุณภาพ เนื้อหาสาระ และเทคนิคการจัดทำสื่ออื่น ๆ แบบประเมินอาจเป็นแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scac) หรือเป็นแบบเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย สรุปผลเป็นความถี่แล้วอาจ ทดสอบความแตกต่างระหว่างความถี่ด้วยค่าไค-สแควร์

2. การหาประสิทธิภาพโดยผู้เรียน มีลักษณะเช่นเดียวกับประสิทธิภาพของสื่อการสอนที่มีความเที่ยงตรงที่จะพิสูจน์คุณภาพ และคุณค่าของสื่อการสอนนั้น ๆ โดยจะวัดว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรได้บ้าง เป็นการวัดเฉพาะผลที่จุดประสงค์ของการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมนั้นอาจจำแนกได้เป็น 2 วิธีคือ

2.1 กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำ ไว้ เช่น เกณฑ์ 80/80 หรือ 90/90

2.2 ไม่ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า แต่จะพิจารณาการเปรียบเทียบผลการสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่หรือเปรียบเทียบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมนั้นสูงกว่าหรือเท่ากับสื่อ หรือเทคนิคการสอนอย่างอื่นหรือไม่ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test)

การคำนวณหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรม การคำนวณโดยการใช้สูตรกระทำได้โดยการใช้สูตรต่อไปนี้

หาค่าประสิทธิภาพ เกณฑ์ E_1 / E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556)

$$\text{สูตรที่ 1} \quad E_1 = \frac{\sum x}{N} \times 100 \quad \text{หรือ} \quad \bar{x} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum x$ คือ คะแนนรวมของแบบฝึกกิจกรรมหรืองานที่ทำระหว่างเรียน

A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกปฏิบัติทุกชิ้นรวมกัน

N คือ จำนวนผู้เรียน

$$\text{สูตรที่ 2} \quad E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100 \quad \text{หรือ} \quad \bar{F} \times 100$$

เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum x$ คือ คะแนนรวมของผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียน

B คือ คะแนนเต็มของการประเมิน

N คือ จำนวนผู้เรียน

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า คุณภาพของชุดกิจกรรมสามารถตรวจสอบคุณภาพได้จากเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยกำหนดเกณฑ์ 75/75 80/80 85/85 และ 90/90 กำหนดให้ E_1 หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ของนักเรียนระหว่างทำกิจกรรม E_2 หมายถึงค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่มาจากหลังการทดสอบการทำกิจกรรมของนักเรียน จากนั้นต้องนำสื่อหรือชุดกิจกรรมไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอน

เมื่อหาประสิทธิภาพแล้วนำมาใช้กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพก่อนใช้จริง และนำชุดกิจกรรมไปปรับปรุงแก้ไขชุดแล้วจึงนำชุดกิจกรรมที่สมบูรณ์มาใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

2.4.6 ประโยชน์ของชุดกิจกรรม

ประเสริฐ สำเภารอด (2552) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมสรุปได้ว่าชุดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนช่วยเร้าความสนใจให้นักเรียน ทำให้ได้รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดกิจกรรม สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ สร้างความพร้อม และความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอน ทำให้ครูสอนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับ ฉัตรชัย จิรลาภวิรุฬห์ (2560) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้
2. ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดในด้านต่าง ๆ
3. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา และสถานที่
4. ย้ำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น เมื่อผู้เรียนไม่เข้าใจก็สามารถนำมา

ศึกษาเรียนรู้ได้เสมอ แม้ว่าอาจจะลืมเรื่องเดิมที่เคยเรียนแล้ว

5. ลดบทบาทหน้าที่ในการสอนของครู โดยให้นักเรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้แทน
6. เป็นการพัฒนาสื่อการสอนของครู โดยจะต้องทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน
7. ลดความกดดันให้กับผู้เรียนที่เรียนรู้ช้า
8. ช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพ

ชุดิมา เจริญผล (2560) ได้สรุปคุณค่าและประโยชน์ของชุดการสอน ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล แก้ไขปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู และเพิ่มความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนที่มีเวลาในการ

เตรียมการสอนน้อย

3. ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพราะผู้เรียนสามารถนำชุดการสอนไปเรียนรู้ได้ในทุกที่และทุกเวลาไม่จำกัดชั้นเรียน

4. ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองมีโอกาสฝึกการตัดสินใจ และการทำงานร่วมกับกลุ่ม

สรุปได้ว่าประโยชน์ของชุดกิจกรรมนั้น ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ใหม่ๆ ตามความถนัด และสนใจของตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียน ได้มีอิสระในการเรียนรู้ และลดบทบาทหน้าที่ของครู และเพิ่ม ประสิทธิภาพการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม เพื่อให้เด็กได้เกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพ

2.5 ความพึงพอใจต่อการเรียน

2.5.1 ความหมายของความพึงพอใจต่อการเรียน

Morse (1958) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะจิตที่ปราศจากความเครียด ทั้งนี้ เพราะธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดก็จะ น้อยลง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น และในทางกลับกันถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ความเครียด และความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

รดาณัฐ เคนศักดิ์ตระกูล (2553) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ทำให้เกิดการ แสดงออกของบุคคล ซึ่งมีสาเหตุมาจากความคาดหวังในผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ต้องการจะได้รับ โดยบุคคลจะประเมินจากที่ได้รับผลิตภัณฑ์หรือบริการจริงกับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่คาดหวังไว้

จิราภรณ์ อุปภา (2554) อธิบายความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้นความ พึงพอใจในการเรียนจึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงาน ที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

นฤพร คำศรีแก้ว (2557) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบพอใจ หรือเจตคติที่ดีของ บุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติหรือสิ่งเร้า

ชนันธร หิรัญเชาว์ (2562) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการเรียนไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งสามารถเป็นไปในทางที่ดี หรือไม่ดีของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อยู่

นอกจากนี้ ณิชุกิตต์ นวลแสง (2561) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ว่าความพึง พึงพอใจ เป็นความรู้สึกของบุคคลในเชิงบวก ที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมในการเรียนกิจกรรมนั้น ๆ บรรลุผลสำเร็จ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้สึกของความชอบ ความสนใจ จากสิ่งเร้า แรงจูงใจและ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมในการเรียนรู้

จากการศึกษาสรุปได้ว่าความพึงพอใจต่อการเรียนหมายถึงความพึงพอใจ หมายถึงของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ ทั้งในเชิงบวก และเชิงลบ ซึ่งเป็นความรู้สึกต่อสิ่งเร้าและความสนใจ ที่เกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติกิจกรรม

2.5.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

อรพิน คำพันธ์ (2555) ได้กล่าวถึง กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ ไว้ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้หลักมี 3 ข้อ

1.1 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) กล่าวว่าเมื่อบุคคลมีความพร้อมหรือไม่พร้อมที่จะเรียนหรือกระทำสิ่งใด ๆ จะมีพฤติกรรมหรือความรู้สึกดังนี้

- ถ้าไม่ได้เรียนหรือไม่ได้กระทำจะเกิดความรู้สึกไม่พอใจ ไม่สบายใจ
- ถ้าได้เรียนหรือได้กระทำจะเกิดความรู้สึกพอใจ สบายใจ
- เมื่อบุคคลไม่มีความพร้อม แล้วถูกบังคับให้เรียนหรือให้กระทำจะเกิดความรู้สึก

ไม่สบายใจ ไม่พอใจ

1.2 กฎแห่งการใช้และไม่ใช้ (Law of Use and Disuse) หรือกฎแห่งการฝึกฝน (Law of Practice) กล่าวว่า การกระทำใด ๆ หรือพฤติกรรมใด ๆ ถ้าได้ทำอยู่เสมอสม่ำเสมอจะทำให้เกิดความชำนาญ คล่องแคล่ว และมีทักษะมากยิ่งขึ้นย่อมจะทำได้ดี ส่วนการกระทำใด ๆ ถ้าทิ้งช่วงห่างนานเกินไป หรือไม่ได้กระทำเลยการกระทำสิ่งนั้นมักไม่ได้ผลดีเหมือนเดิม

1.3 กฎแห่งผลที่ได้รับ หรือกฎแห่งผลตอบแทน (Law of Effect) กล่าวว่าพฤติกรรมใด ที่ก่อให้เกิดความสุข ความสำเร็จ จะได้รับความพึงพอใจ และย่อมจะเกิดพฤติกรรมนั้นอีกต่อไป ส่วนพฤติกรรมใดที่ทำให้เกิดความผิดหวัง ไม่สบายใจ พฤติกรรมนั้นก็จะถูกขจัดไป

2. กฎแห่งการเรียนรู้ย่อยของธอร์นไดค์ (Subordinate Law) เช่น กฎแห่งเจตคติความโน้มเอียง ความเชื่อ (Law of Attitude) กล่าวว่าเจตคติและความเชื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยตั้งจุดมุ่งหมายว่าอะไรเป็นที่พอใจ หรือไม่พอใจ ประสบการณ์เดิมมีส่วนทำให้เกิดความพร้อมในการกระทำสิ่งใด ๆ ซึ่งเป็นเครื่องชี้บอกถึงความพึงพอใจ

สมจิต จันทรฉาย (2557) ได้รวบรวมกลุ่มแนวคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาที่นำมาใช้อธิบายพฤติกรรมของผู้เรียน คือ

1. การจูงใจ (Motivation) หมายถึง สิ่งที่สร้างความสนใจความพยายามด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้บุคคลแสดงท่าทางเพื่อไปสู่เป้าหมาย ทางจิตวิทยาได้แบ่งการจูงใจออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ท่าทางที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในของบุคคล เช่น ความสนใจ ความพอใจ ความอยากรู้อยากเห็น เป็นต้น เรียก

ปัจจัยภายในนี้ว่าแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) และบุคลิกที่เกิดขึ้นจากปัจจัยนอกเป็นตัวกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรม เช่น รางวัล การลงโทษ และแรงกดดันทางสังคม เรียกปัจจัยภายนอกนี้ว่าแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) ทั้งแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกมีความสำคัญต่อการแสดงลักษณะของผู้เรียนในห้องเรียน การส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงถึงลักษณะท่าทางทางบวกนิยมใช้แนวคิดของทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยมในเรื่องการเสริมแรง (Reinforcement) โดยใช้แนวคิดการเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) คือ การให้รางวัล เช่น คะแนน คำชมเชย การแสดงท่าทียอมรับของครูที่มีต่อนักเรียน ซึ่งแสดงพฤติกรรมที่พึงพอใจ ทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก การเสริมแรงอีกลักษณะหนึ่ง คือ การเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) หมายถึง การที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงพอใจเพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ชอบ เช่น การที่นักเรียนหลีกเลี่ยงการเป็นคนสุดท้ายที่ได้ออกจากห้องเรียนไปรับประทานอาหารกลางวัน ทำให้ผู้เรียนทำงานตามที่ครูมอบให้เสร็จก่อนเวลา เป็นต้น การลงโทษ (Punishment) เป็นอีกวิธีหนึ่งที่นำมาใช้ในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2. ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's needs theory) ทฤษฎีนี้อธิบายว่ามนุษย์มีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติเป็นลำดับขั้น ดังนี้ ขั้นความต้องการทางกาย (physiological need) ขั้นความต้องการมั่นคงปลอดภัย (Safety Need) ขั้นความต้องการความรัก (need for belonging and love) ขั้นความต้องการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น (need to know and understand) และขั้นสูงสุด คือ ขั้นความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ (self actualization need) บุคคลจะทำในสิ่งที่ตนเองปรารถนาพื้นฐานอย่างเพียงพอในแต่ละขั้น มนุษย์จะพร้อมในการพัฒนาตนไปสู่ขั้นที่สูงขึ้น การส่งเสริมให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนรู้จึงต้องทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองในขั้นพื้นฐานที่เป็นความต้องการทางกายภาพก่อน คือ อาหารและความปลอดภัย ถัดจากขั้นนี้ คือ การได้รับความรักและการยกย่องจากผู้อื่นจะทำให้ผู้เรียนจะพยายามแสวงหาการยอมรับจึงยังไม่พร้อมที่จะเรียน เมื่อความต้องการในขั้นนี้ได้รับการตอบสนองแล้ว ผู้เรียนจึงพร้อมที่จะเรียนรู้ การพัฒนาตนเองของผู้เรียนนั้นมีความมุ่งหวัง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ด้านความผูกพัน หรือการได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกของกลุ่ม และด้านการมีอิทธิพลหรือมีความสำคัญต่อผู้อื่น

3. ทฤษฎีคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของ ไวเนอร์ (Weiner's attribution theory) ทฤษฎีนี้อธิบายว่า ผู้เรียนที่มีทักษะความรู้ทางการเรียนสูง ทฤษฎีคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีต่อความสำเร็จ และความล้มเหลว มีแนวโน้มที่จะเห็นว่าความสำเร็จมาจาก

ความสามารถ ความล้มเหลวมาจากการขาดความพยายาม ส่วนผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนต่ำ มีความเห็นว่าความล้มเหลวมาจากการขาดความสามารถ ส่วนความสำเร็จนั้นมาจากโชค ดังนั้น ครูต้องพยายามเปลี่ยนมุมมองของผู้เรียนใหม่ให้เห็นว่าความสำเร็จมาจากปัจจัยภายในตัวเองมากกว่าปัจจัยภายนอก คือ มาจากความพยายามมากกว่าโชค

4. ทฤษฎีการเรียนรู้สังคมของแบนดูรา (Bandura's social learning theory) ทฤษฎีนี้ อธิบายว่า การให้คุณค่ากับเป้าหมาย และความคาดหวังที่มีต่อความสำเร็จสูง และการเอาชนะอุปสรรคในการทำงาน ทำให้ประสบความสำเร็จสูง หากควรให้คุณค่ากับเป้าหมาย และความคาดหวังต่อความสำเร็จที่ล้มเหลว จะทำให้ประสบผลสำเร็จ

สุชานันท์ ทองดี (2553) กล่าวถึงทฤษฎีลำดับของความต้องการของมาสโลว์ว่าเป็น ทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายโดยตั้งอยู่บนสมมติฐานที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนี้

1. ลักษณะความต้องการของมนุษย์ได้แก่

1.1 ความต้องการของมนุษย์เป็นไปตามลำดับขั้นความสำคัญ โดยเริ่มระดับจาก ความต้องการขั้นสูงสุด

1.2 มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอเมื่อได้รับการตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แล้วก็จะมีความต้องการสิ่งใหม่ เข้ามาแทนที่อยู่เสมอ

1.3 เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่พอใจให้เกิดพฤติกรรมต่อสิ่งนั้นอีกแต่จะมีความต้องการในระดับสูงเข้ามาแทนที่ และเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมนั้น ๆ

1.4 ความต้องการที่เกิดขึ้นจะอาศัยซึ่งกันและกัน โดยมีลักษณะควบคู่ เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่หมดสิ้นไป ก็จะมีความต้องการอีกอย่างหนึ่งเกิดขึ้นมา

2. ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์มี 5 ระดับ ได้แก่

2.1 ความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกายเป็นความต้องการขั้นต้นเพื่อให้ชีวิตมีความอยู่รอด เช่น ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ข้าราชการโรค ที่อยู่อาศัย และ ความต้องการทางเพศ ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนเราก่อนเมื่อความต้องการทั้งหมดของคนยังไม่ได้รับการตอบสนอง

2.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยเป็นความรู้สึกที่ต้องการความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตทั้งปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้า และความอบอุ่นใจ

2.3 ความต้องการทางสังคม ได้แก่ความต้องการความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อนและได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง เริ่มจากการเข้าร่วมทางชุมชน และสังคมที่เป็นอยู่

2.4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องหรือมีชื่อเสียงซึ่งเป็นความต้องการ ระดับสูง ได้แก่ ความต้องการโดดเด่นในสังคม รวมถึงความเป็นมิตร และความรักจากเพื่อน

2.5 ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งเป็นความต้องการระดับสูง ของมนุษย์อีก เช่นเดียวกัน ส่วนมากเป็นการนึกอยากจะเป็น เพื่อฝันอยากจะได้อยากจะเป็น หรืออยากจะได้ตามความคิดของตัวเองแต่ไม่สามารถแสวงหาได้

สรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เรียน เกี่ยวกับการแสดงออกที่ผู้เรียนได้รับ อาจเกิดจากสิ่งเร้าทั้งด้านทางบวกและด้านลบซึ่งมีปัจจัยจากสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และผลต่อความรู้สึกของผู้เรียนโดยตรง

2.5.3 การวัดความพึงพอใจต่อการเรียน

จรรยา เมฆะสุวรรณ (2555) ได้กล่าวว่าการวัดความพึงพอใจกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ โดยทั่วไปนิยมใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ และประเด็นวัดความพึงพอใจเป็นทั้งทางบวกคะแนนจะเป็นดังนี้

ระดับ 5 หมายถึงมีความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึงความพึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึงความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึงความพึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึงมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่งซึ่งต้องอาศัยเทคนิค และวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยอาศัยสังเกตพฤติกรรมของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางการพูดกิริยาท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

มาตราวัดความพึงพอใจตามวิธีของลิเคิร์ต พร้อมพรรณ อุดมสิน (2545) ได้กล่าววามตราวัดความพึงพอใจตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert's Scale) เป็นตัวกำหนดช่วงความรู้สึกของคน 5 ระดับ เช่น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เป็นต้น ข้อความที่บรรจุลงในมาตรวัดประกอบด้วยข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดทั้งในทางที่ดี (ทางบวก) และในทางที่ไม่ดี (ทางลบ) และมีจำนวนเท่า ๆ กันข้อความเหล่านี้ก็อาจมีประมาณ 10-20 ข้อความ การกำหนดน้ำหนัก และคะแนนการตอบแต่ละข้อตัวเลือกกระทำภายหลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลมาแล้ว การสร้างมาตรวัดความพึงพอใจตามวิธีของลิเคิร์ตมีขั้นตอน ดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายของการศึกษาว่าต้องการศึกษาความพึงพอใจของใครที่มีต่อสิ่งใด
2. ให้ความหมายของความพึงพอใจต่อสิ่งที่จะศึกษานั้นให้แจ่มชัดเพื่อให้ทราบว่าสิ่งที่เป็นนั้นประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้าง
3. สร้างข้อความให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ของสิ่งที่จะศึกษาให้ครบถ้วนทุกแง่มุม และต้องเป็นข้อความที่เป็นไปได้ทั้งทางบวก และทางลบมากพอต่อการวิเคราะห์
4. ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้นซึ่งทำได้โดยผู้สร้างข้อความเอง และนำไปให้ผู้มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ตรวจสอบโดยพิจารณาในเรื่องของความครบถ้วนของคุณลักษณะของสิ่งที่ศึกษาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนลักษณะ การตอบกับข้อความที่สร้างว่าสอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด
5. ทำการทดลองขึ้นต้นก่อนที่จะไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความ และภาษาที่ใช้อีกครั้งหนึ่ง และเพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดเจตคติทั้งหมดด้วย
6. กำหนดการให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก โดยทั่วไปนิยมใช้คือกำหนดคะแนนเป็น 4 3 2 1 0 (หรือ 0 1 2 4) ซึ่งการกำหนดแบบนี้เรียกว่า Arbitrary weighting method ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกมากในทางปฏิบัติ

บุญชม ศรีสะอาด (2553) ได้กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจว่าการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งจะประกอบด้วยชุดข้อคำถามที่ต้องการให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยให้กาเครื่องหมายหรือเขียนตอบ ส่วนในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือไม่ได้ หรือมีความลำบากในการอ่าน อาจใช้วิธีการสัมภาษณ์จากแบบสอบถาม นิยามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และความคิดเห็นของบุคคล สรุปได้ดังนี้

1. โครงสร้างแบบสอบถาม มีส่วนประกอบโครงสร้างของแบบสอบถาม 3 ส่วน คือ

1.1 คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามเป็นส่วนแรกของการสอบถาม โดยระบุจุดมุ่งหมายและความสำคัญเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามมีคำอธิบายลักษณะของแบบสอบถามและวิธีตอบ พร้อมยกตัวอย่างประกอบให้เข้าใจได้ง่ายและตอนสุดท้ายจะกล่าวขอบคุณ แล้วระบุชื่อเจ้าของแบบสอบถาม

1.2 สถานภาพทั่วไป เป็นรายละเอียดข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น อายุ เพศ การศึกษา เป็นต้น

1.3 ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะวัด ซึ่งสามารถแยกเป็นพฤติกรรมย่อย ๆ แล้วสร้างข้อคำถามที่ต้องการวัดพฤติกรรมย่อย ๆ นั้น

2. รูปแบบของแบบสอบถาม ข้อคำถามในแบบสอบถามอาจมีลักษณะเป็นปลายเปิดหรือแบบปลายปิด แบบสอบถามหนึ่งฉบับอาจเป็นแบบปลายเปิดทั้งหมดหรือแบบผสมก็ได้ ดังนี้

2.1 ข้อคำถามปลายเปิด (Open-ended form or unstructured questionnaire) เป็นคำถามที่ไม่ได้ระบุคำตอบไว้ให้เลือกตอบ แต่เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบโดยใช้คำพูดของตนเอง

2.2 ข้อคำถามปลายปิด (Closed form or unstructured questionnaire) เป็นคำถามที่มีการระบุคำตอบให้ผู้เขียนเขียนเครื่องหมายลงหน้าข้อความ หรือตรงกับช่องที่เป็นความจริงหรือ ความเห็นของตนมีหลายแบบ ประกอบด้วย แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตนเพียงคำตอบเดียวจาก 2 คำตอบ แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตน เพียงคำตอบเดียวจากหลายคำตอบ แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตนได้หลายคำตอบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยให้ผู้ตอบตอบตามระดับความคิดเห็นของตนอาจอยู่ในรูปแบบของตาราง แบบผสม หมายถึง เป็นแบบสอบถามที่มีหลายรูปแบบอยู่ในชุดเดียวกัน แบบให้เรียงลำดับความสำคัญ โดยเขียนเรียงลำดับความชอบต่อสิ่งนั้น ๆ และแบบเติมคำสั้น ๆ ลงในช่องว่าง ซึ่งสิ่งที่เติมจะมีความเฉพาะเจาะจง

3. หลักเกณฑ์การสร้างแบบสอบถาม จะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่นอน และชัดเจนว่าต้องการถามอะไร สร้างข้อคำถามให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เรียงข้อคำถามตามลำดับให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันกับหัวข้อที่ได้วางโครงสร้างไว้ ไม่ควรให้ผู้ตอบตอบมากเกินไป เพราะจะทำให้เบื่อหน่าย และควรให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความลำบากน้อยที่สุดในการตอบ กล่าวคือ ควรใช้คำถามปลายปิดมากกว่าการใช้คำถามปลายเปิด เพื่อที่จะให้ผู้ตอบแบบสอบถามเพียงแต่การตอบใน แบบสอบถาม

เท่านั้น และสร้างข้อคำถามให้มีลักษณะที่ดี แบบสอบถามควรมีลักษณะที่มีภาษาชัดเจน เข้าใจง่ายไม่
วกวน ไม่กำกวม ไม่มีความซับซ้อน ใช้ข้อความที่สั้น กระชับ เป็นข้อคำถามที่เหมาะสมกับผู้ตอบ
โดยคำนึงถึงวัย ระดับสติปัญญา ระดับทางการศึกษา และความชื่นชอบของผู้ตอบ แต่ละข้อคำถามควร
ถามเพียงปัญหาหรือประเด็นคำถามเดียว และไม่ถามในเรื่องที่เป็นความลับ หรือเรื่องราวส่วนตัว
จนเกินไป

4. มาตรฐานประมาณค่า เป็นมาตรวัดชนิดหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมิน การ
ปฏิบัติกิจกรรม ทักษะต่าง ๆ และพฤติกรรมด้านเจตพิสัย เช่น เจตคติ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ความพึงพอใจ
มีลักษณะสำคัญ คือ มีระดับความเข้มข้นให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความคิดเห็น สภาพความเป็นจริง และ
เหตุผล ตั้งแต่ 3 ระดับขึ้นไป ระดับที่เลือกตอบอาจเป็นชนิดที่มีด้านบวก และด้านลบในข้อเดียวกัน หรือ
มี เฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง โดยที่อีกด้านหนึ่งจะเป็นศูนย์หรือระดับน้อยมาก และสามารถแปลงผลตอบ
เป็นคะแนนได้

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจนั้นมีหลายวิธีซึ่งในครั้งนี้ผู้วิจัย
ได้ทำการออกแบบความพึงพอใจโดยใช้วิธีของลิเคิร์ต ซึ่งกำหนดความรู้สึกลงไว้ 3 ระดับ ดังนี้ ระดับ 3
หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับมาก ระดับ 2 หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ระดับ 1
หมายถึงมีความพึงพอใจระดับน้อย ซึ่งระบุข้อมูลที่ชัดเจนในการวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ จำนวน 4 ด้านได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านบรรยากาศ ด้านกิจกรรม ด้านสื่อการสอนในชุด
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

ชนันธร หิรัญเชาว์ (2562) ได้พัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ตาม
แนวคิดของเดวิสสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองก่อที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน
1 ห้องเรียน รวม 30 คน ผลวิจัยพบว่า 1 ทักษะนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชา
นาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวิส สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.ทักษะ
ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยตามแนวคิดของเดวิส สูง
กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังได้รับการ
จัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวิส สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.1 4.ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวิส อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

วิไลวรรณ ไชยลังการ และศิริวัฒน์ จำเกิด (2561) ได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพัฒนาวิทยา จำนวน 32 คน ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ผลการวิจัยพบว่า 1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.68/85.75 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ 2. ดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน มีค่าเท่ากับ 0.6401 แสดงว่าหลังจากการใช้ชุดการสอน นักศึกษามีคะแนนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 64.01 3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน มีทักษะในการปฏิบัติโดยรวมและรายเพลง 5 เพลง สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก

สุธีระ เดชคำภู (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการปฏิบัติเปียโนและคีย์บอร์ดโดยใช้ชุดกิจกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 3 จำนวน 36 คน โรงเรียนเสนาภิคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ เปียโนและคีย์บอร์ด โดยใช้ชุดกิจกรรม มีนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีสากล มีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 69.44 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 30.53 3) ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชา ดนตรี โดยใช้ชุดกิจกรรม ภาพรวม อยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 4.41) ความพึงพอใจระดับมากที่สุด คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ (ค่าเฉลี่ย 4.67) ด้านครูผู้สอน (ค่าเฉลี่ย 4.53) และอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านสื่อ การสอนของชุดกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 4.40)

หยาดพิรุณ พวงสุวรรณ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมะขามสรรเสริญ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 มีนักเรียนจำนวน 30 คน ผลวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง

ทักษะพื้นฐาน และการฝึกหัดการแสดง นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 86.16 / 81.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐาน และการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐาน และการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ธีรภรณ์ ชูชื่นและศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนากิจกรรม พัฒนาผู้เรียน เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 20 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญ และต้องการให้นักเรียน ได้ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พม่า และมีการสร้างสรรค์ทำรำขึ้นมาใหม่ โดยมีผู้รู้ในท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้ และประเมินผล 2) ผลการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์ สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทยและนาฏศิลป์พม่า โดยครูและผู้รู้ในท้องถิ่นร่วมกันสอน ฝึกให้ผู้เรียน ได้สร้างสรรค์ทำรำ รูปแบบแฉว และการแต่งกาย โดยใช้เพลงที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ สามารถนำไปแสดงในงานต่างๆได้ตามความเหมาะสม โดยจัดการ เรียนรู้แบบประสบการณ์ และเน้นที่การปฏิบัติ มีการวัด และประเมินผลตามสภาพจริง 3) ผลการ ทดลองจัดกิจกรรม พบว่านักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมได้เป็นอย่างดี 4) ผลการประเมิน และปรับปรุงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า 1) นักเรียนมีผลการเรียนรู้ เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัตินาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ อยู่ในระดับ ดีมาก 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และเห็นว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ ทำให้นักเรียนมีความรู้และฝึกให้มีทักษะในการสร้างสรรค์ ได้เป็นอย่างดี

อรรณยูทธ ผันผอง (2555) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์ พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้านกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และยังพบว่า ผลการทดสอบ ทักษะการปฏิบัติของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้าน นักเรียน 30 คน

ได้คะแนนเฉลี่ย รวม 97.20 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 81.00 อยู่ในระดับคุณภาพ 4 หมายถึง ดีมาก

ดาหวัน พิมพ์ศรี (2553) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง รำวงมาตรฐานเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าและรำพื้นเมือง แบบเน้นการปฏิบัติ และการใช้สื่อประสม ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องรำวงมาตรฐานเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า และรำพื้นเมือง แบบเน้นการปฏิบัติ และการใช้สื่อประสมมีประสิทธิภาพ 82.11 / 85.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.7276 และพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมทักษะปฏิบัติโดยรวมมีค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ 0.86 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภารดี ภูมิมหาศาล (2553) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน ชมรมนาฏศิลป์ โดยใช้เทคนิคบัลเลต์ประกอบเพลงพื้นบ้านอีสาน ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ โดยใช้เทคนิคบัลเลต์ ประกอบเพลงพื้นบ้าน อีสาน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.43/86.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 และนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ มีความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับดี

ประเสริฐ สำเภารอด (2552) ได้พัฒนาชุดกิจกรรมเรื่องระบบนิเวศในโรงเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์ดอมินิกผลการศึกษพบว่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเรื่องระบบนิเวศในโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.15/83.21

2.6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

Boeh and Maeshall. (2000) ได้ศึกษาวิจัยผลของการจัดการเรียนรู้การเต้นรำ แบบลาบาโนเตชัน (Labanotation) ในการเรียนการเต้นรำ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน แล้วแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กันแต่ละกลุ่มมีระดับความรู้ความสามารถ ใกล้เคียงกัน กลุ่มแรกได้รับการสอนแบบบรรยายประกอบการสาธิต กลุ่มที่สองได้รับการสอนแบบ เต้นรำแบบลาบาโนเตชัน (Labanotation) โดยประเมินความถูกต้องของการก้าวเท้า ความแม่นยำ ของจังหวะ และทักษะการสร้างสรรค์การแสดง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่สองได้รับการสอน แบบเต้นรำแบบลาบาโนเตชัน (Labanotation) มีพัฒนาการด้านการเต้นรำสูงกว่ากลุ่มแรกที่ได้รับการสอนแบบบรรยายประกอบการสาธิต

Chronopoulou and Riga (2012) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหวที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กชาย -หญิง อายุ 5 ปี ของประเทศกรีซ จำนวน 33 คน ทดลองแบบ ใช้วิธีการทดลองแบบกึ่งทดลอง ระยะเวลาในการทดลอง 3 เดือนเครื่องมือที่ใช้ใน

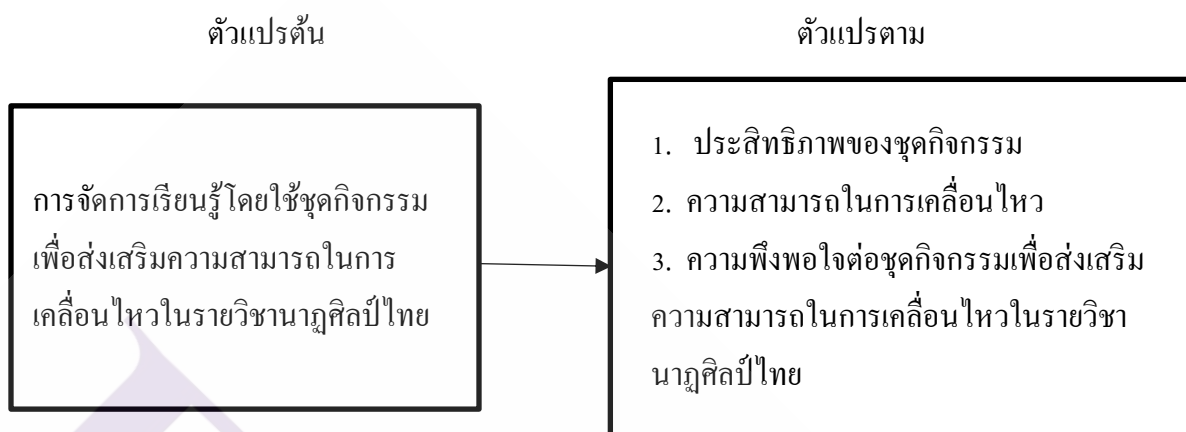
การวิจัย คือ แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ Torrance's tests of creative thinking (TTCT) ของ E. Paul Torrance สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติทดสอบที่ พบว่า เด็กมีพฤติกรรมการความคิดสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม ได้แก่ เด็กสามารถแสดงออกถึงความรู้สึภายในของตนเองมากขึ้นอย่างอิสระ เด็กมีความสนใจในการค้นหาและทดลอง และใช้คำถามอย่างเป็นปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Patrick Kariuki (1997) ศึกษาผลของกิจกรรมการเดินและเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเปรียบเทียบกับกิจกรรมการเดินและการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอนแบบเดี่ยว กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กชาย - หญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดมลรัฐเทนเนสซี ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 40 คน วิธีการทดลองแบบการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง สองกลุ่มที่อิสระต่อกัน ระยะเวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบโปรแกรมการประเมินความเข้าใจในเนื้อหาของมลรัฐเทนเนสซี TCAP educational research association สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติทดสอบที่แบบอิสระต่อกันพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเดินและการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการมีคะแนนความเข้าใจในเนื้อหาดีกว่าเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเดิน และการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอนแบบเดี่ยวในทุกวิชา ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์

จากการศึกษาข้อมูลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่าชุดกิจกรรมเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาด้านความสามารถและกระบวนการของผู้เรียนให้เกิด ประสบการณ์การเรียนรู้และสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยชุดกิจกรรมนั้นจะต้องมีขั้นตอนในการตรวจหาประสิทธิภาพ ของชุดกิจกรรมเพื่อให้ชุดกิจกรรม นั้นมีประสิทธิภาพเพื่อนำมาใช้สอนแก่นักเรียน

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในครั้งนี้ มีแนวคิดที่จะต้องการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย ในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนช่างอากาศอ่ารุง จึงได้นำชุดกิจกรรม ซึ่งเป็นสื่อการสอนผสมที่จะช่วยในการฝึกปฏิบัติการเคลื่อนไหวของร่างกายในรายวิชานาฏศิลป์ไทยมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรต่าง ๆ เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่ม 5 เขตดุสิต ซึ่งมีทั้งหมด 15 โรงเรียน ได้แก่ 1. โรงเรียนสรรพาวุธทหารบก 2. โรงเรียนสื่อสารทหารบก 3. โรงเรียนช่างอากาศอ่ารุง 4. โรงเรียนกุลวรรณศึกษา 5. โรงเรียนอักษรเจริญ 6. โรงเรียนกันตะบุตร 7. โรงเรียนราชินีบน 8. โรงเรียนพันธะวัฒนา 9. โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ 10. โรงเรียนเซนต์คาเบรียล 11. โรงเรียนอัมพวันศึกษา 12. โรงเรียนจิตรลดา 13. โรงเรียนราชวดีรวิทยา 14. โรงเรียนชินไศรวิทย์ 15. โรงเรียน ศรีตรุษ ซึ่งมีจำนวนห้องเรียนรวม 47 ห้องเรียน และมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น จำนวน 1,509 คน (ข้อมูลจากเลขานุการกลุ่มสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตดุสิต)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนช่างอากาศอ่ารุง จำนวน 33 คน ซึ่งผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยแบ่งขั้นตอนการสุ่ม ดังต่อไปนี้

1) สุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มที่ 5 เขตดุสิต มีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 15 โรงเรียน ได้แก่ 1. โรงเรียนสรรพาวุธทหารบก 2. โรงเรียนสื่อสารทหารบก 3. โรงเรียนช่างอากาศอ่ารุง 4. โรงเรียนกุลวรรณศึกษา 5. โรงเรียนอักษรเจริญ 6. โรงเรียนกันตะบุตร 7. โรงเรียนราชินีบน 8. โรงเรียนพันธุวัฒนา 9. โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ 10. โรงเรียนเซนต์คาเบรียล 11. โรงเรียนอัมพันศึกษา 12. โรงเรียนจิตรลดา 13. โรงเรียนราชวดีวิทยา 14. โรงเรียนชินไศรวิทย์ 15. โรงเรียนศรีครุฑ ซึ่งผลการสุ่มได้โรงเรียนช่างอากาศอ่ารุง

2) สุ่มห้องเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนช่างอากาศอ่ารุง จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มา 1 ห้องเรียน ผลการสุ่มได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 33 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.2.1 ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ชุด

3.2.2 แบบประเมินความสามารถเรื่องการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย 1. ประเมินความสามารถระหว่างเรียน จำนวน 4 ด้าน 1.การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ 2. การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีรูปแบบ 3. การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบจังหวะ 4. การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย และ 2. แบบประเมินความสามารถ หลังเรียน จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1.อธิบายประเภท และลักษณะการเคลื่อนไหวของสัตว์ 2. ท่ารำมีความสอดคล้องกับกับบทเพลง 3.อ่อนช้อยสวยงาม 4.ท่ารำตรงตามจังหวะ 5. การประยุกต์ท่ารำ 6. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

3.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนช่างอากาศอ่ารุง ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถเรื่องการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 10 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านบรรยากาศ ด้านกิจกรรม และด้านสื่อการสอนของชุดกิจกรรม

3.3 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ทำการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาดนตรี - นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรระดับประถมศึกษาตอนต้น เรื่อง การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ โดยศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรมวิชานาฏศิลป์ไทย

3. ผู้วิจัยออกแบบ และชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ชุด 4 แผนการจัดการเรียนรู้ระยะเวลา 16 ชั่วโมง โดยนำแนวคิดทฤษฎีทักษะปฏิบัติ ของ Harrow (1972) และ Simpson (1972) นำมาสังเคราะห์ และจัดลำดับการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ	จำนวน	4	ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ	จำนวน	4	ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ	จำนวน	4	ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย	จำนวน	4	ชั่วโมง

ซึ่งแต่ละชุดกิจกรรมจะประกอบไปด้วย คู่มือการใช้ แผนการจัดการเรียนรู้โดยความรู้ และแบบประเมินความสามารถระหว่างเรียน

4. ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

5. นำชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมของเนื้อหา ซึ่งใช้วิธีการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1977: 49-60) มีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

พบว่า ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 สามารถนำไปใช้ได้

6. นำชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) เพื่อหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มคือการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน กับนักเรียน 30 ซึ่งเป็นนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 และนำมาปรับปรุงแก้ไข พบว่า ในการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมนั้นผู้เรียนมีความสนใจในการลงมือฝึกหัดปฏิบัติและร่วมกิจกรรม

7. นำชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 แบบประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ได้ทำการสร้างโดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวในวิชานาฏศิลป์ไทย จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาดนตรี - นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตร ระดับประถมศึกษาตอนต้น เรื่องการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

3. สร้างแบบประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ 2.การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ 3.การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ 4.การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย และแบบประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย หลังเรียน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ออกแบบการประเมินความสามารถโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค (Rubric) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 3 ระดับ ดังนี้ 1 หมายถึง ปรับปรุง 2 หมายถึง พอใช้ 3 หมายถึง ดี

4. นำแบบประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความเหมาะสมของจุดประสงค์และพฤติกรรมที่ต้องการวัด ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษาพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมของเนื้อหา ซึ่งใช้วิธีการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence หรือ IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1977: 49-60) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนความคิดเห็นในการพิจารณาดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่า แบบประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วัดผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ได้จริง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า แบบประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วัดผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ได้จริง

-1 หมายถึง แน่ใจว่า แบบประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ไม่สามารถวัดผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ได้จริง

ซึ่งดัชนีความสอดคล้องที่วัดได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไป

พบว่า แบบประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

มีค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 สามารถนำไปใช้ได้

6. นำแบบประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่แก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 30 คน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและนำผลคะแนนไป หากคุณภาพของแบบประเมินทั้งฉบับโดยใช้ผู้ประเมิน 2 คน หากค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater Reliability: IRR) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมินมีค่า 0.70 ซึ่งมีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงทางบวก หมายถึง คะแนนระหว่างผู้ประเมินมีค่าความเชื่อมั่นไปในทิศทางเดียวกันสามารถนำไปใช้ได้

3.3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

2. กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนเนื้อหาที่จะวัด

3. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 4 ด้าน จำนวน 10 ข้อ คือ ด้านครูผู้สอน ด้านบรรยากาศ ด้านกิจกรรม และด้านสื่อการสอนของชุดกิจกรรม ลักษณะของรูปแบบการวัดเป็นแบบใช้มาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ (Rating Scale) 3 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale, 1932) โดยเกณฑ์การแปลความหมายระดับความพึงพอใจของ (อุเทน ปัญญโญ, 2553) ดังนี้

3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ระดับ มาก

2 หมายถึง มีความพึงพอใจ ระดับปานกลาง

1 หมายถึง มีความพึงพอใจ ระดับน้อย

โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

4. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยที่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาความชัดเจนของคำถาม ความถูกต้องด้านภาษา และให้ข้อเสนอแนะจากนั้นจะปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบให้คะแนนคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) จากนั้นจะนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยจะใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1977,p.49-60) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนความคิดเห็นในการพิจารณาครั้งนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วัด
- 1 หมายถึง แน่ใจข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วัด
- ซึ่งดัชนีความสอดคล้องที่วัดได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไป

พบว่า แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 สามารถนำไปใช้ได้

6. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่แก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 30 คน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) พบว่าแบบสอบถามความพึงพอใจมีค่าความเชื่อมั่น 0.72

3.3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ที่ได้รับการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยลักษณะ Pre experimental desing ซึ่งดำเนินการทดลองตามแบบแผนแบบ (One group posttest only design) โดยมีรายละเอียดตารางดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงกลุ่มทดลองแบบ One group posttest only design

กลุ่ม	Treatment	Post-test
ทดลอง	X	T

X หมายถึง การเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

T หมายถึง การวัดความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย วัดหลังการทดลอง

ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนช่างอากาศอ่ารุง โดยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยอธิบายรูปแบบของการเรียนรู้และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้แก่นักเรียน

3.4.2 อธิบายและชี้แจงกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยให้นักเรียนเข้าใจ

3.4.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนช่างอากาศอ่ารุง จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ 4 แผนการจัดการเรียนรู้ระยะเวลา 16 ชั่วโมง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ	จำนวน	4	ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ	จำนวน	4	ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ	จำนวน	4	ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย	จำนวน	4	ชั่วโมง

ซึ่งแต่ละชุดกิจกรรมจะประกอบไปด้วย คู่มือการใช้ แผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้ และแบบประเมินความสามารถระหว่างเรียนและหลังเรียน

3.4.4 เมื่อเสร็จสิ้นครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ให้นักเรียนทำการทดสอบความสามารถในการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นแบบประเมินความสามารถของผู้เรียนโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนRubric (Rubric)

3.4.5 นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

3.4.6 นำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.5.1 หาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม โดยหาค่า (E_1) และ (E_2)

3.5.2 เปรียบเทียบความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์หลังเรียน กับเกณฑ์ ร้อยละ 75 โดยใช้การทดสอบค่า t-test แบบ One Sample test

3.5.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยการ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.5.4 สรุปผลและอภิปรายผลโดยใช้ตารางและการพรรณนา

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.6.1 สถิติพื้นฐาน

1) หาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	x	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2) หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมคะแนนยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	กำลังสองของคะแนนผลรวม
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) หาค่าประสิทธิภาพ เกณฑ์ E_1/E_2 (ชัยขงค์ พรหมวงศ์, 2556)

$$\text{สูตรที่ 1 } E_1 = \frac{\sum x}{A} \times 100 \text{ หรือ } \frac{\bar{x}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	คือ	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum x$	คือ	คะแนนรวมของแบบฝึกกิจกรรมหรืองานที่ทำระหว่างเรียน
	A	คือ	คะแนนเต็มของแบบฝึกปฏิบัติทุกชิ้นรวมกัน
	N	คือ	จำนวนผู้เรียน

$$\text{สูตรที่ 2 } E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100 \text{ หรือ } \frac{\bar{F}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	คือ	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum x$	คือ	คะแนนรวมของผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียน
	B	คือ	คะแนนเต็มของการประเมิน
	N	คือ	จำนวนผู้เรียน

2) หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3) หาค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater Reliability: IRR) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) (Ferguson, 1981)

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - \sum x \sum Y}{\sqrt{\{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]\}}}$$

เมื่อ	r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x กับ y
	N	แทน	จำนวนคู่ของข้อมูล
	x	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน x
	y	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน y
	x^2	แทน	ผลรวมของคะแนน x แต่ละตัวยกกำลังสอง
	y^2	แทน	ผลรวมของคะแนน y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	xy	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่าง x และ y

การแปลผลความสัมพันธ์ (r) มีดังนี้

มีค่าระหว่าง 0.80 – 0.99 มีค่าความสัมพันธ์สูงทางบวก

มีค่าระหว่าง 0.60 – 0.79 มีค่าความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงทางบวก

มีค่าระหว่าง 0.40 – 0.59 มีค่าความสัมพันธ์ปานกลาง

มีค่าระหว่าง 0.20 – 0.39 มีค่าความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ

มีค่าระหว่าง 0.00 – 0.19 มีค่าความสัมพันธ์ต่ำ หรือ ไม่มีความสัมพันธ์

4) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1984)

$$\alpha = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
	k	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	s_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ i
	s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ t

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

1) เปรียบเทียบความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กับเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยการทดสอบค่า t-test แบบ One Simple test (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553)

ใช้ t-test   สูตร $t = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{S}{\sqrt{n}}}$ โดยมี $df = n - 1$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	μ_0	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร หรือ เกณฑ์ที่ตั้งขึ้น
	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาวិจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75/75

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75/75

ตารางที่ 4.1 ค่าคะแนน ร้อยละ ของชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ลำดับที่	คะแนนความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้				คะแนนรวม (66 คะแนน) E_1	คะแนนหลังเรียน (18 คะแนน) E_2
	แผน 1 (27 คะแนน)	แผน 2 (18 คะแนน)	แผน 3 (9 คะแนน)	แผน 4 (12 คะแนน)		
1	18	15	7	10	50	14
2	19	14	9	8	50	14
3	18	14	7	9	48	14
4	18	14	8	10	50	14
5	20	14	8	9	51	14
6	20	15	7	9	51	14
7	20	13	6	11	50	14
8	21	15	8	8	52	14
9	21	14	7	9	51	14
10	20	17	6	9	52	14
11	21	14	8	8	51	14
12	19	13	8	10	50	14
13	21	14	7	9	51	14
14	21	15	7	9	52	14
15	18	17	8	10	53	15
16	21	14	7	9	51	14
17	20	14	8	9	51	14
18	19	17	7	8	51	14
19	21	14	7	10	52	14
20	22	13	8	9	52	14
21	20	15	8	11	54	15
22	21	14	8	8	51	14

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	คะแนนความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ ไทย จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้				คะแนนรวม (66 คะแนน) E_1	คะแนนหลังเรียน (18 คะแนน) E_2
	แผน 1 (27 คะแนน)	แผน 2 (18 คะแนน)	แผน 3 (9 คะแนน)	แผน 4 (12 คะแนน)		
23	20	16	8	9	53	14
24	19	14	8	10	51	14
25	21	16	7	9	53	14
26	22	13	8	8	51	14
27	21	14	7	9	51	14
28	19	15	8	9	51	14
29	21	13	9	9	52	14
30	21	17	7	9	54	14
31	19	14	7	10	50	14
32	22	15	7	8	52	14
33	21	13	8	9	51	14
รวมเฉลี่ย				ร้อยละ	77.73	78.11
				S.D.	1.24	0.24

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 77.73/78.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75

ตารางที่ 4.2 แสดงผลเปรียบเทียบความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75

ลำดับที่	คะแนน หลังเรียน (18 คะแนน)	ร้อยละ	คะแนนผ่าน เกณฑ์ไม่ต่ำ กว่าร้อยละ 75	ลำดับที่	คะแนน หลังเรียน (18 คะแนน)	ร้อยละ	คะแนนผ่าน เกณฑ์ไม่ต่ำ กว่าร้อยละ 75
1	14	77.78	ผ่าน	18	14	77.78	ผ่าน
2	14	77.78	ผ่าน	19	14	77.78	ผ่าน
3	14	77.78	ผ่าน	20	14	77.78	ผ่าน
4	14	77.78	ผ่าน	21	15	83.33	ผ่าน
5	14	77.78	ผ่าน	22	14	77.78	ผ่าน
6	14	77.78	ผ่าน	23	14	77.78	ผ่าน
7	14	77.78	ผ่าน	24	14	77.78	ผ่าน
8	14	77.78	ผ่าน	25	14	77.78	ผ่าน
9	14	77.78	ผ่าน	26	14	77.78	ผ่าน
10	14	77.78	ผ่าน	27	14	77.78	ผ่าน
11	14	77.78	ผ่าน	28	14	77.78	ผ่าน
12	14	77.78	ผ่าน	29	14	77.78	ผ่าน
13	14	77.78	ผ่าน	30	14	77.78	ผ่าน
14	14	77.78	ผ่าน	31	14	77.78	ผ่าน
15	15	83.33	ผ่าน	32	14	77.78	ผ่าน
16	14	77.78	ผ่าน	33	14	77.78	ผ่าน
17	14	77.78	ผ่าน	รวม	ค่าเฉลี่ย 14.06	ค่า S.D. 0.24	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักเรียนทั้งหมดมีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวนทั้งสิ้น
33 คน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 14.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.24

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม นักเรียนจำนวน 33 คน

ความสามารถในการเคลื่อนไหว	คะแนนเต็ม	เกณฑ์ร้อยละ 75	Mean	S.D.	df	t	P
หลังเรียน	18	13.5	14.06	0.24	32	13.291*	0.00

มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.3 พบว่าความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 2

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความหมาย
ด้านครูผู้สอน	2.73	0.47	มาก
1. ครูดูแลเอาใจใส่นักเรียน	2.83	0.38	มาก
2. ครูมีการเตรียมความพร้อมด้านเนื้อหา	2.63	0.49	มาก
ด้านบรรยากาศ	2.64	0.51	มาก
3. บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้	2.49	0.61	ปานกลาง
4. สถานที่ที่มีความกว้างขวางเหมาะกับการเคลื่อนไหว	2.80	0.41	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความหมาย
ด้านกิจกรรม	2.85	0.35	มาก
5. นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง	2.86	0.36	มาก
6. กิจกรรมสนุกสนาน น่าสนใจ	2.91	0.28	มาก
7. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	2.77	0.43	มาก
ด้านสื่อการสอนของชุดกิจกรรม	2.76	0.40	มาก
8. สื่อช่วยให้เข้าใจในการเคลื่อนไหวร่างกายมากยิ่งขึ้น	2.69	0.47	มาก
9. สื่อมีความเหมาะสมกับนักเรียน	2.71	0.46	มาก
10. สื่อสนุกสนาน น่าสนใจ	2.89	0.32	มาก
รวมเฉลี่ย	2.75	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.4 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการใช้ชุดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 0.52) คะแนนความพึงพอใจที่ได้มากที่สุด คือด้านกิจกรรม ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.35) รองลงมา คือด้านสื่อการสอนของชุดกิจกรรม ($\bar{X} = 2.76$, S.D. = 0.40) ลำดับต่อมา ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 2.73$, S.D. = 0.47) และลำดับสุดท้ายอยู่ในระดับมาก ด้านบรรยากาศ ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 0.51) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

ด้านกิจกรรม นักเรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านกิจกรรมสนุกสนาน น่าสนใจ ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 0.28) ลำดับต่อมาคือด้านนักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 2.86$, S.D. = 0.36) และลำดับสุดท้ายด้านนักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 0.43)

ด้านสื่อการสอนของชุดกิจกรรม นักเรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านสื่อสนุกสนาน น่าสนใจ ($\bar{X} = 2.89$, S.D. = 0.32) รองลงมาคือ ด้านสื่อมีความเหมาะสมกับนักเรียน ($\bar{X} = 2.71$, S.D. = 0.46) และสุดท้ายคือด้านสื่อช่วยให้เข้าใจในการเคลื่อนไหวร่างกายมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.47)

ด้านครูผู้สอน นักเรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านครูดูแลเอาใจใส่นักเรียน ($\bar{X}$ = 2.83, S.D. = 0.38) รองลงมา คือ ด้านครูมีการเตรียมความพร้อมด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 2.63, S.D. = 0.49)

ด้านบรรยากาศ นักเรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านสถานที่มีความกว้างขวางเหมาะกับการเคลื่อนไหว ($\bar{X}$ = 2.80, S.D. = 0.41) รองลงมา คือ ด้านบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 2.49, S.D. = 0.61)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีคะแนนความสามารถในการเคลื่อนไหวสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย มีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มที่ 5 เขตดุสิต ซึ่งมีทั้งหมด 15 โรงเรียน 47 ห้องเรียน โดยมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น จำนวน 1,509 คน (ข้อมูลจากเลขานุการกลุ่มสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตดุสิต)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนช่างอากาศอ่ารุง จำนวน 33 คน ซึ่งผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) มีขั้นตอนในการสุ่มจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่ม 5 เขตดุสิต จำนวน 15 โรงเรียน ที่ทำการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 ได้โรงเรียนช่างอากาศอ่ารุง จำนวน 2 ห้องเรียน และทำการสุ่มนักเรียนได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนช่างอากาศอ่ารุง จำนวน 33 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

- ตัวแปรตาม ได้แก่
1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม
  2. ความสามารถในการเคลื่อนไหว
  3. ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม

ความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ผู้วิจัยนำมาสอนในครั้งนี้ คือ เนื้อหารายวิชาดนตรี - นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ฉบับปี พ.ศ.2551) ระดับประถมศึกษาตอนต้น เรื่องการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ 2. การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ 3.การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ 4.การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย

4. ระยะเวลาในการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ 4 แผนการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลา 16 ชั่วโมง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ	จำนวน	4	ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ	จำนวน	4	ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ	จำนวน	4	ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย	จำนวน	4	ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ชุด
2. แบบประเมินความสามารถเรื่องการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย 1) ประเมินความสามารถระหว่างเรียน จำนวน 4 ด้าน 1.การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ 2. การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีรูปแบบ 3. การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบจังหวะ 4. การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย 2) แบบประเมินความสามารถ หลังเรียน จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1.อธิบายประเภท และลักษณะการเคลื่อนไหวของสัตว์ 2. ท่ารำมีความสอดคล้องกับกับบทเพลง 3.อ่อนช้อยสวยงาม 4.ย้ำเท้าตรงตามจังหวะ 5. การประยุกต์ท่ารำ 6. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถเรื่องการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขั้นเตรียม

ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอน และรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียน เกี่ยวกับการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2. ชั้นสอน

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ วิชานาฏศิลป์ไทย เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ 16 ชั่วโมง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ	จำนวน	4	ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ	จำนวน	4	ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ	จำนวน	4	ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย	จำนวน	4	ชั่วโมง

หลังจากจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้สอนให้นักเรียนทำการทดสอบความสามารถ ดังนี้

1. ประเมินความสามารถระหว่างเรียน หลังจากดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ จำนวน 9 ข้อ
2. ทดสอบความสามารถระหว่างเรียน หลังจากดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ จำนวน 6 ข้อ
3. ทดสอบความสามารถระหว่างเรียน หลังจากดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ จำนวน 3 ข้อ
4. ทดสอบความสามารถระหว่างเรียน หลังจากดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย จำนวน 4 ข้อ

3. ชั้นสรุป

หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 4 แผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ทดสอบความสามารถหลังเรียน โดยใช้แบบประเมินความสามารถเรื่องการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่องการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม โดยวิเคราะห์ร้อยละของคะแนนผู้เรียนที่ทำแบบทดสอบระหว่างการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม (E_1) และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียน (E_2)
2. วิเคราะห์ผลคะแนนความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนรูบริก (Rubric) หลังเรียน เทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 75 วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่า t-test แบบ One Sample test
3. วิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.1 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75/75 พบว่า ค่าเฉลี่ยของชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหว ในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่า E_1 และ E_2 คือ 77.73/78.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 0.52) คะแนนความพึงพอใจที่ได้มากที่สุดคือด้านกิจกรรม ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.35) รองลงมา คือด้านสื่อการสอนของชุดกิจกรรม ($\bar{X} = 2.76$, S.D. = 0.40) ลำดับต่อมา ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 2.73$, S.D. = 0.47) และสุดท้ายอยู่ในระดับมาก ด้านบรรยากาศ ($\bar{X} = 2.64$, S.D. = 0.51)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75/75 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.73/78.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากข้อสังเกต คณะแนวจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จากการจำแนกคะแนนรายบุคคลทำให้เห็นว่านักเรียนแต่ละคนมีการพัฒนาความสามารถจากการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม อาจเนื่องจากชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ได้ผ่านการสร้างตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยผ่านการตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งผ่านการทดลองใช้ตามขั้นตอนแล้วนำมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ซึ่งมีประสิทธิภาพที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ ซึ่งชุดกิจกรรม ได้เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ ตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ไม่ยากจนเกินไป โดยได้จัดเนื้อหาเริ่มจากการปฏิบัติตามความคิดของผู้เรียนอย่างอิสระผ่านกระบวนการเคลื่อนไหว และการปฏิบัติเคลื่อนไหวให้มีไปตามรูปแบบที่กำหนด โดยนำจังหวะเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และยังมีกิจกรรมในการแสดงประกอบเพลง ซึ่งชุดกิจกรรมที่ใช้นั้นช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนและยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะโดยการเรียนรู้ผ่านสื่อที่สอดคล้องอยู่ในชุดกิจกรรม จึงได้มีความเข้าใจและสามารถทบทวนทักษะปฏิบัติได้ถูกต้อง โดยนักเรียนเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ ซึ่งทำให้ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังที่ ประเสริฐ ตำเถารอด (2552) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ช่วยสร้างความสนใจให้กับนักเรียน ทำให้ได้รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดกิจกรรมสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ สร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนทำให้ครูสอนได้เต็มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภารดี ภูมิมหาศาล (2553) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ โดยใช้เทคนิคบัลเลต์ประกอบเพลงพื้นบ้านอีสาน ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้อาจารย์ สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ โดยใช้เทคนิคบัลเลต์ประกอบเพลงพื้นบ้านอีสาน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.43/86.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่

กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ หยาตพิรุณ พวงสุวรรณ (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐาน และการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะพื้นฐาน และการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.16/81.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

ตอนที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่า นักเรียนทั้งหมดมีคะแนนเฉลี่ย ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จากข้อสังเกตพบว่า อาจเนื่องจากชุดกิจกรรมเป็นการจัดการเรียนรู้ ได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะปฏิบัติในการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ และสามารถกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง ซึ่งมีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับวัยทำให้นักเรียนเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีจุดเด่นในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการเคลื่อนไหวในการฝึกปฏิบัติ และยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อการเรียนรู้ โดยการร่วมสนทนาภายในชั้นเรียนด้วยคำถามกระตุ้นความคิด และนำไปสู่การสาธิตและทำตามแบบ โดยกิจกรรมในชั้นตอนแต่ละชั้นตอนได้สอดแทรกการใช้สื่อวีดิทัศน์ที่น่าสนใจ และการสาธิตจากครูผู้สอน ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้เป็นอย่างดีจากนั้นเป็นขั้นตอนการเชื่อมโยงเพื่อให้นักเรียนศึกษาและปฏิบัติเพิ่มเติมจากชุดกิจกรรม และในแต่ละกิจกรรมนักเรียนจะสามารถปรับปรุงการเคลื่อนไหวของตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ นักเรียนจึงเกิดความกระตือรือร้นในการริเริ่มคิดสร้างสรรค์ การแสดงประกอบเพลงซึ่งทำให้นักเรียนได้นำองค์ความรู้ทั้งหมด ไปริเริ่มสร้างสรรค์ทำทางในรูปแบบต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับบทเพลงและยังส่งเสริมให้นักเรียนมีบุคลิกภาพที่ดีและยังส่งผลให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ เพราะเหตุนี้จึงส่งผลให้คะแนนความสามารถในการเคลื่อนไหวของนักเรียน ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ซึ่งสอดคล้องกับ ไพวัน เพลิดพราว (2559) ได้กล่าวไว้ว่า การเคลื่อนไหวที่ถูกต้องตามหลักสรีระของบุคคลนั้น นอกจากจะทำให้การเคลื่อนไหวมีประสิทธิภาพที่ดีแล้ว ยังส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยในขณะที่เคลื่อนไหวและสามารถส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจเพิ่มขึ้น การพัฒนาร่างกายในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ยังต้องมีการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้น และเพิ่มเติมในเรื่องของจินตนาการในการเคลื่อนไหว เช่นการเล่นเลียนแบบสัตว์ต่าง ๆ อาจจะมีจินตนาการเคลื่อนไหวเป็นลิง ช้าง นก งู เป็นต้น สัตว์เหล่านี้เคลื่อนไหวอย่างไร เป็นการเคลื่อนไหวตามจินตนาการเพื่อสร้างความคิดสร้างสรรค์ และความสนุกสนานในการเคลื่อนไหว โดยมีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาทักษะต่าง ๆ โดยครูเป็นผู้จัดองค์ประกอบ อุปกรณ์ สื่อ และสิ่งแวดล้อมที่

ปลอดภัยเน้นวัยที่สามารถพัฒนาความสัมพันธ์ของระบบประสาทและกล้ามเนื้อได้ดี เด็กในวัยนี้ถ้าได้รับการพัฒนาทักษะอย่างถูกต้องจะทำให้กลไกการเคลื่อนไหวดีมาก สอดคล้องกับ Simpson (1972) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางกายของผู้เรียน เป็นความสามารถในการทำงานของกล้ามเนื้อหรือร่างกาย ในการทำงานที่มีความสลับซับซ้อน และต้องอาศัยกล้ามเนื้อหลายๆส่วนในการทำงานซึ่งการทำงานนั้นเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง และต้องมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน หากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการ ของพฤติกรรมหรือสามารถสังเกตได้จาก ความรวดเร็ว ความแม่นยำ หรือความราบรื่นในการจัดการ มัทนี รัตติน (2554) กล่าวว่าในศาสตร์ของศิลปะการแสดงทุกแขนงหัวใจสำคัญพื้นฐานในการแสดงคือ “หลักการเคลื่อนไหว” ซึ่งนักแสดงที่มีพื้นฐานการเคลื่อนไหวที่ดีก็จะสร้างและออกแบบการแสดงได้ดีตามไปด้วย โดยการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานาฏศิลป์ไทยนั้น ได้มีนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบของชุดกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ หยาตพิรุณ พวงสุวรรณ (2558) ได้กล่าวไว้โดยสรุปว่า การใช้ชุดกิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามศักยภาพ ตามความสนใจของตนเองและส่งเสริมความมั่นใจในการเคลื่อนไหวมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ วิไลวรรณ ไชยลังการ และศิริวัฒน์ จำเกิด (2561) ได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์เรื่องเรื่องราวมาตรฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพัฒนาวิทยา จำนวน 32 คน ที่เรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ผลการวิจัยพบว่า หลังจากการใช้ชุดกิจกรรม นักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 64.01

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่าภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.75$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า อาจเนื่องมาจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดีและในชุดกิจกรรมก็ประกอบไปด้วยใบความรู้ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ตลอดจนในชุดกิจกรรมเป็นการจัดการเรียนรู้โดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางสร้างความน่าสนใจ และเพิ่มความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอน ทำให้ครูสอนได้เต็มประสิทธิภาพ จึงทำให้ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการใช้ชุดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษาความพึงพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วนั้นระดับความพึงพอใจที่มากที่สุด คือด้านกิจกรรม อาจเนื่องจากการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้นั้น รูปแบบของกิจกรรมจะเน้นทักษะ

ปฏิบัติที่เข้าใจง่ายเหมาะสมต่อวัยการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการเคลื่อนไหวมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงช่วยให้นักเรียนริเริ่มสร้างสรรค์ จากการเคลื่อนไหวและมีความสุขกับการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

รองลงมา คือด้านสื่อการสอนของชุดกิจกรรม เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม ซึ่งมีการใช้สื่อต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนได้เห็นความแตกต่างในการฝึกปฏิบัติมากยิ่งขึ้น และทำให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะแสวงหาความรู้ และเป็นแนวทางในการริเริ่มด้านความคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี

ลำดับต่อมา ด้านครูผู้สอน อาจเนื่องจากการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม นักเรียนได้ลงมือฝึกหัดด้วยตนเองโดยมีการเรียนรู้ผ่านชุดกิจกรรม ครูจึงเป็นผู้ที่คอยให้คำแนะนำ และส่งเสริมในการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนักเรียนได้มีการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้ความพึงพอใจอยู่ในระดับที่สาม

ลำดับสุดท้ายอยู่ในระดับมากคือด้านบรรยากาศ อาจเนื่องจากการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมผู้เรียนนั้นต้องฝึกการปฏิบัติในท่าทางต่าง ๆ สถานที่ในการเรียนรู้อาจไม่เอื้ออำนวย ซึ่งทำให้ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด โดยบรรยากาศในการเรียนค่อนข้างมีส่วนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นจึงบรรยากาศในการเรียนนั้นต้องเหมาะสมกับวัย เช่น ในการทำกิจกรรมมีบรรยากาศที่สนุกสนาน มีสีสันของห้องเรียนที่สวยงามซึ่งสามารถกระตุ้นการริเริ่มด้านความคิด จินตนาการของผู้เรียนได้ดี และทำให้นักเรียนมีความสุขที่จะได้รับการเรียนรู้ในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับงานวิจัยของ ชีราภรณ์ ชูชื่นและ ศิริวรรณ วนิชวัฒน์วรชัย (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และเห็นว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องนาฏศิลป์ สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ ทำให้นักเรียนมีความรู้และฝึกให้มีทักษะในการสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ที่กล่าวว่า วิชานาฏศิลป์เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิต มนุษย์ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกายจิตใจสติปัญญาอารมณ์สังคม ตลอดจนการนำไปสู่ การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพได้

5.3 ข้อค้นพบงานวิจัย

ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย จากการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเคลื่อนไหวพื้นฐานที่ดี และยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย ให้เกิดความสมดุล และคล่องแคล่ว มีความสง่างามในการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย โดยการฝึกหัดปฏิบัติจะต้องอาศัยการฝึกหัดที่มีความสม่ำเสมอ ฝึกทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ และสามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีการพัฒนาด้านการเคลื่อนไหว และความริเริ่มสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น จึงทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนประสบความสำเร็จ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

- 1) ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์ และเน้นการปฏิบัติเนื่องจากเป็นวิธีที่เหมาะสมกับการเรียนนาฏศิลป์มากที่สุดและเกิดผลกับนักเรียนมากที่สุด
- 2) ควรส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเนื้อหาอื่น ๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการคิด และทักษะการปฏิบัติด้านต่าง ๆ
- 3) ในการปฏิบัติกิจกรรมควรให้นักเรียนมีการแสดงออกหน้าชั้นเรียนสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น

5.4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยในระดับชั้นอื่น ๆ
- 2) ควรมีการศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยโดยใช้เทคนิคการสอนอื่น ๆ
- 3) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นสื่อผสมในรูปแบบของมัลติมีเดีย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษานอกเวลาเรียนได้ด้วยตนเอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552).*หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* :
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2554). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- จารุษา เมฆะสุวรรณ. (2555). *ผลการใช้แบบฝึกทักษะ การอ่านวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5*
(การศึกษาค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จิราภรณ์ อุปภา. (2554). *ผลการจัดการเรียนรู้ ด้วยเทคนิค KWDL ในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ฉัตรชัย จิราภวิรุพท์. (2560). *การพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ชนันธร หิรัญเชาว์. (2562). *การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของเดวีส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). *การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน*. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 5(3), 7 – 20
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2553). *สื่อการสอนระดับประถมศึกษา*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). *การจัดการเรียนรู้แนวใหม่*. สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง
- ชุตติกาญจน์ รุ่งเรือง. (2552). *การเปรียบเทียบความรู้ ทักษะปฏิบัติ และความคิดสร้างสรรค์วิชา นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- ชุติมา เจริญผล. (2560). การพัฒนาชุดการสอนวิทยาศาสตร์ เรื่องการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชลธิรัตน์ สมร่าง. (2553). การศึกษาพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบดนตรีไทยตามแนวคิด นีโอฮิวแมนนิส. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 10). ไทยเนรมิต กิจอินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.
- เชาวลิต ภูมิภาค และคณะ. (2551). คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา. โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- ณัฐกิตติ์ นวลแสง. (2561). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค กลุ่ม คู่ เคี้ยว (Team-Pair-Solo) เพื่อส่งเสริมทักษะเล่นซอด้วง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ดาหวัน พิมพ์ศรี. (2553). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องราวมาตรฐานเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าและรำพื้นเมือง แบบเน้นการปฏิบัติ และการใช้สื่อประสม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิศนา เขมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนกร ศรีวิจิตร. (2556). กิจกรรมของเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สืบค้น 28 พฤษภาคม 2564, จาก <http://childhood6major.blogspot.com/2013/12/>
- ธีรวัฒน์ ช่างसान. (2554). ตำรานาฏยประดิษฐ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ธีราภรณ์ ชูชื่นและศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย. (2558). นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่าสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, 8(1), 248-249.
- นฤพร คำศรีแก้ว. (2557). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนภาษาไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นาถสุรีย์ วงศ์อรินทร์. (2558). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อนคนแพร่นี้ใจงาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- นาตยา ทิพย์ไสยาสน์. (2561). การพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิค SQ3R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- นิตยา คชภักดี. (2553). พัฒนาการเด็กปฐมวัย. กุมารแพทย์สาขาพัฒนาการและพฤติกรรม. วิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.
- นิตยา เต็งประเสริฐ. (2557). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการผสมผสานทักษะปฏิบัติ เควีอี และการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติชุดกระบี่ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). สุวีริยาสาส์น.
- บุบผา เรืองรอง. (2560). กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ (*Motor and Rhythmic Activities*). สืบค้นวันที่ 17 พฤศจิกายน 2563, จาก <http://taamkru.com/th>
- ประเสริฐ สำเภารอด. (2552). การพัฒนาชุดกิจกรรมเรื่องระบบนิเวศในโรงเรียน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. ศูนย์หนังสือเสริมกรุงเทพฯ.
- ปานันท์ แดงพรม. (2561). ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่มีต่อทักษะปฏิบัติและเจตคติต่อการเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พรพิมล เวสสวรรค์ และศศิลักษณ์ ขยันกิจ. (2558). ผลของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ โดยใช้แนวคิดการเดินเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 10(2), 63-73.
- พรรณพัชร เกษประยูร. (2562). การเคลื่อนไหวร่างกายในการแสดงนาฏศิลป์. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 3(1), 40-41.
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. (2545). การติดตามผลครุศาสตร์บัณฑิต สาขามัธยมศึกษา วิชาเอกคณิตศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงเพ็ญ สิงโตทอง. (2548). การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมสำรวจค้นหาทางวิทยาศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พัชรินทร์ ราชคมนตรี. (2554). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พัชรินทร์ วิญญาสุข. (2554). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงาน เรื่องการถนอมอาหารกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิชิต ฤทธิจรรยา. (2556). หลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 8). เข้าส์ ออฟ เคอร์มีส.
- ไพวัน เพร็ดพราว. (2559). การเคลื่อนไหวเบื้องต้น. สถาบันพลศึกษา วิทยาเขตอุดรธานี.
- ภารดี ภูมิมหาศาล. (2553). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์โดยใช้เทคนิคบัลเลต์ประกอบเพลงพื้นบ้านอีสาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มยุรี สุขมา. (2557). ผลการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคกลุ่มผลสัมฤทธิ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง นาฏศิลป์ไทยเบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มัทนี รัตติน. (2554). ศิลปะการแสดงละคร (Acting) : หลักเบื้องต้นและการฝึกซ้อม (พิมพ์ครั้งที่ 1). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รดาณัฐ เเด่นศักดิ์ตระกูล. (2553). ความพึงพอใจของลูกค้าด้านคุณภาพการบริการในการซ่อมบำรุงอากาศยานและชิ้นส่วนอากาศยาน ของบริษัทอุตสาหกรรมการบิน จำกัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- ราตรี นันทสุคนธ์. (2556). การวิจัยในชั้นเรียนและการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน (การวิจัยสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา) (พิมพ์ครั้งที่ 2). จุฑาทอง.
- เรณู โกศินานนท์. (2546). นาฏยศัพท์ – ภาษาทำนาฏศิลป์ไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). ไทยวัฒนาพานิช.
- ลัดดา สุขปรีดี. (2551). เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณภรณ์ มะลิรัตน์. (2554). ผลของการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐานแบบกลุ่มที่มีต่อทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2548). ปรัชญา หลักการ วิธีสอนและการวัดเพื่อประเมินผลทางการศึกษา. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วยงใหญ่. (2545). พัฒนาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- วิไลวรรณ ไชยลังการ และศิริวัฒน์ จำเกิด. (2561). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สาระ นาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 20(2), 75-76.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.). (2562). ชุดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาการคิดวิเคราะห์ คนตรี-นาฏศิลป์ ป.1. สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2562). ชุดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาการคิดวิเคราะห์ คนตรี – นาฏศิลป์ ป.2. บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- สมจิต จันทร์ฉาย. (2557). การออกแบบพัฒนาการเรียนการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สมนึก ภัททิยชนี. (2551). การวัดผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 6). ประสานการพิมพ์.
- สมพร พูราจ. (2554). *Mime: ศิลปะท่าทางและการเคลื่อนไหว*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพผู้สถานศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2560). การจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. ชุมชนุมนุสสรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุชานันท์ ทองดี. (2553). ผลการใช้ชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความจากนิทานคุณธรรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สุธีระ เดชคำภู. (2560). การพัฒนาทักษะการปฏิบัติเปียโนและคีย์บอร์ด โดยใช้ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2543). *นาฏศิลป์ปริทัศน์*. สำนักพิมพ์ห้องภาพสุวรรณ.
- หยาดพิรุณ พวงสุวรรณ. (2558). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะพื้นฐานและการฝึกหัดการแสดงนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- อภิชาติ อนุกุลเวช. (2551). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติทางเทคนิคบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิญา เวียงใต้. (2555). การพัฒนาชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ แบบกลุ่ม สัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อรพิน คำพันธ์. (2555). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้หนังสือภาพนิทานอีสป ประกอบเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรรถยุท ผันผอง. (2555). การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อรรรณ ขมวัฒนา. (2557). หนังสือเรียนรายวิชาดนตรี - นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. สถาบัน พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- อรรรณ ขมวัฒนา และวีรสุดา บุนนาค. (2553). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- อาคม สายาคม. (2545). รายงานนิพนธ์ของ นายอาคม สายาคม ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ กรมศิลปากร. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรมศิลปากร.
- อุเทน ปัญโญ. (2553). เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชาสถิติและการวิจัยทาง โภชนศาสตร์ ศึกษา. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุมารี นาสมทอง. (2559). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำ ไร่ประกอบเพลงไทยสากล กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ภาษาต่างประเทศ

- Annareno A. (1973). Fundamental movement and sport skill development for the elementary and middle school. Charles E. Merrill
- Boeh and Maeshall. (2000). “The effective of labanotation in learning ballroom dance.”
Dissertation Abstracts International, 991 (12), 2902-A.

- Chronopoulou, E., & Riga, V. (2012). The contribution of music and movement activities to creative thinking in pre-school children. *Creative Education*, 3(02), 196-204.
- Conbach, L. Joseph. (1984). *Essential of psychology and education*. Mc-Graw Hill.
- Davies, I.K. (1971). *The management of learning*. McGraw - Hill.
- Ferguson, George A. (1981). *Statistical analysis in psychology and education*. 5 th.Ed., Tokyam Mc Graw – Hill Book Company.
- Garrison, K.C. , & Magoon, R.(1972). *Educational psychology*. Charles E. Morrill Publishing century-crofts.
- Gayne', Robert M. & Briggs, Leslie J. (1979). *Principles of instructional design*. (2nd ed). U.S.A. Holt, Rinehart and Winston.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of education*. 3rd ed. McGraw – Hill Book Inc.
- Harrow, A. (1972). *A taxonomy of the psychomotor domain: a guide for developing behavioral objective*. Longman.
- Houston, Robert W. and other. (1972). *Developing instruction modules*. College of Education. University of Houston.
- Likert, R. A. (1932). Technique for the measurement of attitude. *Archives Psychological*, 3(1), pp. 42-48.
- Morse, N. C. (1958). *Satisfaction in the white collar job*. University of Michigan.
- Patrick Kariuki. (1997). The effects of creative dance mtaught in a holistic integrated approach versus creative dance movementtaught in isolation. *The Annual Conference Of the Mid-South EducationalResearch Association*, 13, 1-18.
- Rovinelli & Hambleton. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*,2, 49-60.
- Simpson. (1972). *D. thaching physical education : a system approach*. Houghton Mufflin Co.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ดร.สุคตนิง นฤพนธ์จิรกุล หัวหน้าหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
2. ผศ.ดร.มณิศา วศินารมณีย์ หัวหน้าสาขาวิชาศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์ไทย) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
3. นางสาววรรณพรณ สว่างจิตร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนบ้านน้ำพุพรหมานุสรณ์ 2

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คำนำ

ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในรายวิชานาฏศิลป์ไทยนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) มุ่งเน้นพื้นฐานการฝึกการเคลื่อนไหวในนักเรียน 2) เพื่อพัฒนากระบวนการฝึกปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยในชุดกิจกรรมประกอบไปด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินความสามารถ และแบบประเมินพฤติกรรม

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยนี้จะช่วยพัฒนาความสามารถ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และเข้าใจในการเคลื่อนไหวพื้นฐานอย่างลึกซึ้ง ซึ่งสามารถนำไปสู่พื้นฐานการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทยได้

นางสาววีณา ถมยากุล

คำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรม

เอกสารฉบับนี้เป็นชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวพื้นฐานในรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ ศ.3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและตัวชี้วัด มฐ.ศ.3.1 ป.2/1 เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ มฐ.ศ.3.1 ป.2/2 แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ โดยผู้เรียนจะต้องสามารถปฏิบัติการเคลื่อนไหวพื้นฐานได้

ชุดกิจกรรมประกอบไปด้วย

1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ
- ซึ่งในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะประกอบด้วย คู่มือการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

และแบบประเมินความสามารถระหว่างเรียน

2) แบบประเมินพฤติกรรมความสามารถ เรื่องการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้จำนวนทั้งหมด 16 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

เรื่อง การเคลื่อนไหวอิสระ

รายวิชา คนตรี – นาฏศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เวลา 4 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

สาระที่ 1 พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

มฐ.ศ 3.1 ป.2/1 เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่

มฐ.ศ 3.1 ป.2/2 แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ

2. สาระการเรียนรู้ / ความคิดรวบยอด

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

สาระสำคัญ

ผู้เรียนศึกษาความสำคัญและประโยชน์ของการแสดงท่าทางเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ ตาม ความรู้สึก ตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้องตามสถานการณ์

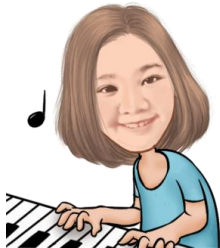

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ผู้เรียนบอกความสำคัญของการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระได้ (K)
2. ผู้เรียนสามารถแสดงการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระได้ (P)
3. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (A)

4. สาระการเรียนรู้

การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายตามความรู้สึก ที่มีอยู่ในตัวเราทำให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ สร้างความสนุกสนาน และรู้สึกผ่อนคลาย

ชั่วโมงที่ 1 การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบการทำทาง (60 นาที)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 1</p> <p>ขั้นการรับรู้</p>	<p>1. ครูกล่าวทักทายผู้เรียนและแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ และฉายภาพใบความรู้</p> <p>2. ครูแสดงตัวอย่างภาพตัวอย่างการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบการทำทางของมนุษย์ เช่น เล่นเปียโน เตะฟุตบอล และถามนักเรียนว่า ภาพดังกล่าวแสดงพฤติกรรมอะไร เพื่อให้ให้นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด จากนั้นให้นักเรียนทำท่าทางเลียนแบบพฤติกรรมตามภาพ</p>	<p>นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามภาพ</p>	<p>ภาพการเล่นเปียโน เตะฟุตบอล</p>
<p>ขั้นที่ 2</p> <p>ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง</p>	<p>3. ครูอธิบายเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ</p> <p>4. ครูนำภาพการรับประทานอาหารของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกันให้นักเรียนดูทั้งหมด 3 ภาพ</p>	<p>นักเรียนสังเกตลักษณะการทำทาง</p>	<p>ภาพการรับประทานอาหาร 3 ภาพ</p>

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 2</p> <p>ขั้นการลงมือ กระทำตามคำสั่ง (ต่อ)</p>			 <p>ที่มา : https://pantip.com/topic/37410743</p> <p>ที่มา : https://rositacorrer.com/ดื่มน้ำเพื่อสุขภาพ</p> <p>ที่มา : http://www.promo.in.th</p>
<p>ขั้นที่ 3</p> <p>ขั้นการสนทนา ภายใต้การควบคุม</p>	<p>5. ครูตั้งคำถามว่าภาพ ดังกล่าวแสดงพฤติกรรม เกี่ยวกับอะไรและมีการ เคลื่อนไหวอย่างไร</p>	<p>(ตัวอย่างคำตอบ : แสดงพฤติกรรม เกี่ยวกับกิริยา ท่าทางของมนุษย์ มีการเคลื่อนไหว โดยการขยับปาก และถืออุปกรณ์ใน การรับประทาน อาหาร)</p>	

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p data-bbox="312 365 512 465"> ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก </p>	<p data-bbox="552 365 823 645"> 6. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ และตอบคำถามลงในใบงาน การฝึกปฏิบัติกิจกรรม </p> <p data-bbox="552 768 823 1395"> 7. ครูให้นักเรียนแสดงท่าทางเกี่ยวกับกิจกรรมที่ตนเองชื่นชอบพร้อมแสดงบทบาทสมมติเพื่อสื่อความหมายอย่างอิสระและบอกประโยชน์ของการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบกิริยาท่าทางของมนุษย์ พร้อมสรุปความรู้ </p>	<p data-bbox="855 365 1070 689"> นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระและตอบคำถามในใบงาน </p> <p data-bbox="855 768 1070 1440"> นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับกิจกรรมที่ตนเองชื่นชอบอย่างอิสระ นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ และร่วมกันบอกประโยชน์ของการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบกิริยาท่าทางของมนุษย์ </p>	

ชั่วโมงที่ 2 การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเลียนแบบอาชีพต่าง ๆ (60 นาที)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 1</p> <p>ขั้นการรับรู้</p>	<p>1. ครูกล่าวทบทวนความรู้เรื่องการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเลียนแบบอาชีพต่าง ๆ</p> <p>2. ครูแสดงตัวอย่างภาพอาชีพต่าง ๆ เช่น ตำรวจ นักร้อง หมอ และถามนักเรียนว่า ภาพดังกล่าวคืออาชีพอะไร และให้ตัวแทนนักเรียนออกมาแสดงภาพเลียนแบบท่าทางหน้าชั้นเรียน</p> <p>3. ให้นักเรียนสังเกตการลักษณะของอาชีพทั้ง 3 อาชีพ</p>	<p>นักเรียนออกมาแสดงท่าทางเลียนแบบท่าทางหน้าชั้นเรียน</p> <p>นักเรียนบอกลักษณะท่าทางของพฤติกรรมของทั้ง 3 อาชีพ</p>	<p>ภาพอาชีพ ตำรวจ หมอ และ นักร้อง</p> <p>ที่มา : https://nine100.com/police-histor</p> <p>ที่มา : https://sudsapda.com/top-lists/102310.html</p> <p>ที่มา : https://sites.google.com/site/tonnaam60014/1-phachy</p>
<p>ขั้นที่ 2</p> <p>ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง</p>	<p>4. ครูอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมของอาชีพต่าง ๆ จากนั้นให้นักเรียนลองบอกถึงอาชีพในฝันของตนเอง พร้อมบอกลักษณะพฤติกรรมของอาชีพนั้น ๆ</p>	<p>นักเรียนคิดอาชีพในฝันของตนเอง และบอกลักษณะของพฤติกรรมอาชีพนั้น ๆ</p>	

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 3</p> <p>ขั้นการสนองตอบ ภายใต้การควบคุม</p>	<p>5. ครูให้นักเรียนคิด ทำทางแสดงบทบาท สมมติเป็นอาชีพต่าง ๆ ในฝันอย่างอิสระโดยไม่ มีการสาธิตหรือแสดง แบบอย่างให้ดู</p>		
<p>ขั้นที่ 4</p> <p>ขั้นการแสดงออก</p>	<p>6. ครูให้นักเรียนออกมา แสดงบทบาทสมมติ อาชีพในฝันของตนเอง และให้เพื่อนๆ ร่วมกัน ทายว่าคืออาชีพอะไร</p> <p>7. ครูให้นักเรียนบันทึก การแสดงบทบาทสมมติ อาชีพในฝันของตนเอง ลงในใบงาน การฝึก ปฏิบัติกิจกรรม</p> <p>8. นักเรียนร่วมกันสรุป ความรู้ และร่วมกันบอก ประโยชน์ของการ เคลื่อนไหวร่างกายเพื่อ เขียนแบบอาชีพต่าง ๆ</p>	<p>นักเรียนแสดง บทบาทสมมติ อาชีพในฝันของ ตนเอง</p> <p>นักเรียนร่วมกันบอก ประโยชน์ของการ เคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อเขียนแบบอาชีพ ต่างๆ</p>	

ชั่วโมงที่ 3 การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบอารมณ์ของมนุษย์

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้</p>	<p>1. ครูกล่าวทบทวนความรู้ และพูดหัวข้อ เรื่องการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบอารมณ์ของมนุษย์</p> <p>2. ครูแสดงภาพตัวอย่าง พฤติกรรมทางอารมณ์ของมนุษย์ และให้นักเรียนตอบคำถาม</p> <p>3. ครูถามคำถามก่อนปฏิบัติกิจกรรม</p> <p>- คนในภาพรู้สึกอย่างไร</p>	<p>(ตัวอย่างคำตอบ : มีความสุข)</p>	<p>เฮ้ๆ วันนี้เป็นวันที่ฉันมีความสุขที่สุดเลย</p>
<p>ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง</p>	<p>4. ครูอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์ของมนุษย์</p> <p>5. ครูถามคำถามก่อนปฏิบัติกิจกรรม</p> <p>- ถ้านักเรียนทำของหาย นักเรียนจะแสดงอารมณ์อย่างไร</p> <p>-ครูให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์</p> <p>6. ครูเปิดบทเพลงที่สนุกสนานและถามนักเรียนว่ามีความรู้สึกอย่างไร</p>	<p>(ตัวอย่างคำตอบ : ตกใจ)</p> <p>(ตัวอย่างคำตอบ : สนุก , ตื่นเต้น)</p>	 <p>เพลง ฝนตกลงมา</p> <p>ที่มา : https://youtu.be/3WuUE9G_dUo</p>

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 2</p> <p>ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง (ต่อ)</p>	<p>7. ครูให้นักเรียนลุกขึ้นเดินตามความรู้สึกของตนเองอย่างอิสระ</p>	<p>นักเรียนเดินประกอบจังหวะเพลง</p>	
<p>ขั้นที่ 3</p> <p>ขั้นการสนทนาตอบภายใต้การควบคุม</p>	<p>8. ครูให้นักเรียนดูภาพแล้วตอบคำถาม จากภาพตัวการ์ตูนมีลักษณะทางอารมณ์แบบใด จากนั้นลองแสดงลักษณะทางอารมณ์โกรธ</p> <p>9. ครูให้นักเรียนดูภาพแล้วตอบคำถาม</p> <p>ถ้ามีคนแปลกหน้ายื่นขนมให้นักเรียนและชวนนักเรียนไปเที่ยวสวนสนุก นักเรียนจะเลือกปฏิบัติอย่างไร ? จากนั้นให้นักเรียนลองแสดงท่าทางการปฏิเสธ</p> <p>10. ครูให้นักเรียนดูภาพแล้วตอบคำถาม</p> <p>ถ้านักเรียนโดนคุณแม่ดุ นักเรียนจะแสดงออกอย่างไร ?</p> <p>จากนั้นให้นักเรียนลองแสดงท่าทางการแสดงออกถึงความเสียใจ</p>	<p>ตัวอย่างคำตอบ (ปฏิเสธและรีบไปหาผู้ปกครอง)</p> <p>นักเรียนแสดงท่าทางการปฏิเสธ</p> <p>ตัวอย่างคำตอบ (เสียใจ)</p>	

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก (ต่อ)</p>	<p>11. ครูให้นักเรียนทำท่าทางการแสดงออกทางอารมณ์ของตนเองตามสถานการณ์ที่กำหนดให้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมื่อนักเรียนได้ไปเที่ยวสวนสนุก นักเรียนจะแสดงท่าทางตามความรู้สึกอย่างไร - เมื่อมีคนแปลกหน้าจะพานักเรียนไปซื้อของเล่น นักเรียนจะแสดงท่าทางปฏิเสธอย่างไร - เมื่อนักเรียนทำลูกโป่งหลุดมือ นักเรียนจะแสดงท่าทางตามความรู้สึกอย่างไร <p>12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ และร่วมกันบอกประโยชน์ของการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ</p>	<p>นักเรียนร่วมกันแสดงบทบาทสมมติเพื่อสื่อความตามอารมณ์ต่างๆ ของมนุษย์</p> <p>นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ</p>	

ชั่วโมงที่ 4 ครูประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย
เรื่องการเคลื่อนไหวอย่างอิสระ (60 นาที)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้	1. ครูแจ้งวัตถุประสงค์ การทดสอบเรื่องการ เคลื่อนไหวอย่างอิสระ		แบบสังเกตพฤติกรรมเพื่อ ทดสอบความสามารถในการ เคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ ไทย (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1)
ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตาม คำสั่งและขั้นการ แสดงออก	2. ครูให้นักเรียนรับ การทดสอบทีละคน	นักเรียนรับการ ทดสอบ	

7. การวัดและการประเมินการเรียนรู้

รายการวัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้และความเข้าใจ (K) 1. ผู้เรียนบอกความสำคัญของการ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระได้ (K)	1. การสังเกต	1. แบบประเมิน พฤติกรรม ด้าน ความรู้และความ เข้าใจ	นักเรียนผ่านเกณฑ์ โดยตอบคำถามได้อยู่ใน เกณฑ์ระดับ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) 1. ผู้เรียนปฏิบัติการเคลื่อนไหวร่างกาย อย่างอิสระได้ (P)	1. การสังเกต	1. แบบประเมิน พฤติกรรม ด้าน ทักษะ/ กระบวนการ	นักเรียนผ่านเกณฑ์ โดยปฏิบัติกิจกรรมโดย ต้องอยู่ในเกณฑ์ระดับ พอใช้ขึ้นไป
ด้านเจตคติ (A) 1. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (A)	1. การสังเกต	1. แบบสังเกต พฤติกรรมด้าน เจตคติ	นักเรียนผ่านเกณฑ์โดยมี พฤติกรรม อยู่ในเกณฑ์ ระดับ พอใช้ขึ้นไป

7.1 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านความรู้และความเข้าใจ (K))

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. ผู้เรียนบอก ความสำคัญของการ เคลื่อนไหวร่างกายอย่าง อิสระได้ (K)	ผู้เรียนบอก ความสำคัญของ การเคลื่อนไหว ร่างกายอย่างอิสระ ได้ 3 ข้อ	ผู้เรียนบอก ความสำคัญของ การเคลื่อนไหว ร่างกายอย่างอิสระ ได้ 2 ข้อ	ผู้เรียนบอก ความสำคัญของ การเคลื่อนไหว ร่างกายอย่าง อิสระได้ 1 ข้อ	ผู้เรียนไม่ สามารถบอก ความสำคัญของ การเคลื่อนไหว ร่างกายอย่าง อิสระได้

7.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านทักษะและกระบวนการ (P))

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
2. ผู้เรียนสามารถแสดง การเคลื่อนไหวร่างกาย อย่างอิสระได้ (P)	สามารถแสดงการ เคลื่อนไหวร่างกาย อย่างอิสระได้ทั้งหมด 7-9 ท่า	สามารถแสดงการ เคลื่อนไหว ร่างกายอย่าง อิสระได้อย่าง น้อย 5-6 ท่า	สามารถแสดงการ เคลื่อนไหว ร่างกายอย่าง อิสระได้อย่าง น้อย 3-4 ท่า	สามารถแสดงการ เคลื่อนไหว ร่างกายอย่าง อิสระได้อย่าง น้อย 1-2 ท่า

7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านเจตคติ (A))

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
3. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (A)	มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม และช่วยเหลือเพื่อนในการฝึกปฏิบัติได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ นำในการคิดริเริ่มการปฏิบัติ	มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม และช่วยเหลือเพื่อนในการฝึกปฏิบัติได้	มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม	ไม่มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม และไม่ช่วยเหลือเพื่อนในการฝึกปฏิบัติได้ ไม่สามารถเป็นผู้ นำในการปฏิบัติกิจกรรม

แบบประเมินพฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ (K)

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ผู้เรียนบอกความสำคัญของการเคลื่อนไหว ร่างกายอย่างอิสระได้				สรุปการประเมิน	
		ระดับการประเมิน				ผ่าน	ไม่ผ่าน
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 4 ระดับ ดีมาก

คะแนน 3 ระดับ ดี

คะแนน 2 ระดับ พอใช้

คะแนน 1 ระดับ ปรับปรุง

หมายเหตุ : นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การตอบคำถามอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

วันที่ ____ เดือน ____ พ.ศ. ____

แบบประเมินพฤติกรรมด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ผู้เรียนสามารถแสดงการเคลื่อนไหวร่างกาย อย่างอิสระได้				สรุปการประเมิน	
		ระดับการประเมิน					
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 4 ระดับ ดีมาก

คะแนน 3 ระดับ ดี

คะแนน 2 ระดับ พอใช้

คะแนน 1 ระดับ ปรับปรุง

หมายเหตุ : นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป

ผ่าน

ไม่ผ่าน

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านเจตคติ (A)

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ผู้เรียนสามารถให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี				สรุปการประเมิน	
		ระดับการประเมิน					
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 4 ระดับ ดีมาก

คะแนน 3 ระดับ ดี

คะแนน 2 ระดับ พอใช้

คะแนน 1 ระดับ ปรับปรุง

ผ่าน

ไม่ผ่าน

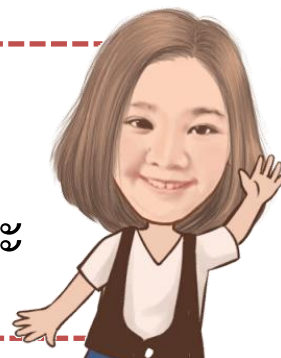
หมายเหตุ : นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การปฏิบัติพฤติกรรมอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

Hi

ใบความรู้ที่ 1

การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ

ตัวชี้วัด

1. เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ (ศ 3.1 ป.2/1)
2. แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ (ศ 3.1 ป.2/2)

ผังการเรียนรู้

การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ

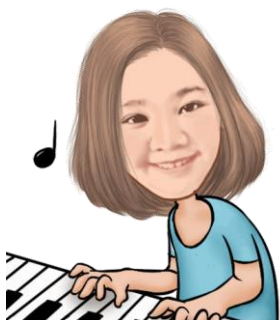

ในชีวิตประจำวันทุกวันนี้มนุษย์เราใช้ท่าทางประกอบกรพูดหรือ บางครั้งมีการแสดงสีหน้า ความรู้สึก เพื่อเน้นความหมายด้วย

การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ หมายถึง การเคลื่อนไหวที่ สะท้อนตามความรู้สึกของเรา ให้เป็นไปตามความต้องการ ซึ่งไม่มี การกำหนดลักษณะหรือแบบแผน และรวมไปถึงการเคลื่อนไหวร่างกาย ของมนุษย์ อาจมีลักษณะกิริยาท่าทางที่แตกต่างกันออกไป ตามแต่ ลักษณะและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการฝึก ปฏิบัติร่างกายให้เกิดความคล่องแคล่ว ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความริเริ่มสร้างสรรค์จินตนาการ และยังช่วยให้ผ่อนคลายอีกด้วย

การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบกิริยาท่าทางของคน

การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบกิริยาท่าทางของคน เป็น การเคลื่อนไหว โดยการเลียนแบบลักษณะท่าทางของคนซึ่งอาจมี ความคล้ายกันหรือแตกต่างกันก็ได้ เช่น การเล่นเปียโน และการ เตะฟุตบอล ซึ่งมีท่าทางการปฏิบัติที่มีความแตกต่างกัน

การเลียนแบบลักษณะท่าทางเหล่านี้จะ ช่วยทำให้เราได้ฝึกสังเกตลักษณะท่าทางที่มี ความแตกต่างกันและเป็นการริเริ่มความคิด สร้างสรรค์ในการเคลื่อนไหวอีกด้วย

การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเลียนแบบอาชีพต่าง ๆ

การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเลียนแบบอาชีพต่าง ๆ นั้น สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะ และการปฏิบัติหน้าที่โดยมีท่าทางบ่งบอกถึงอาชีพต่างๆ เหล่านั้นที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น หมอ จะมีลักษณะใจดี ดูแลรักษาคนไข้ คุณครู จะมีลักษณะอ่อนโยน ลักษณะท่าทางในการสอนหนังสือ ทหาร จะมีลักษณะสง่างามเข้มแข็ง เป็นต้น ซึ่งในการเคลื่อนไหวร่างกายจะทำให้เราได้ฝึกการเลียนแบบลักษณะของอาชีพที่มีความแตกต่างกันออกไป

ที่มา : <http://www.raumannuoriseurakunta.com>

ที่มา : <https://sites.google.com/site/palindamdandam/home/6->

ที่มา : <https://tonkit360.com/71551xachiph-ni-xnakht-khxng-chan>

การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อสื่ออารมณ์ของมนุษย์

การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อสื่ออารมณ์ของมนุษย์เป็นความสามารถด้านอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ในการแสดงออกทางด้านการคิดการกระทำ ซึ่งมนุษย์มีการแสดงออกตามอารมณ์และความรู้สึกมากมาย เช่น เมื่อเราสอบได้ที่ 1 เราก็จะแสดงท่าทางดีใจหรือเมื่อเราฟังเพลงที่มีความสนุกสนาน เราก็จะโยกตัว โบกมือไปมา ย่ำเท้า ไปตามจังหวะเพลงอย่างอิสระ เป็นต้น หากเราได้รู้จักการเรียนรู้การแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสม ก็จะทำให้เรามีพฤติกรรมการแสดงออกที่ดีและเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่าง ๆ

วันนี้เป็นวันที่ฉันมี
ความสุขที่สุดเลย

เจ็บจังเลย

การแสดงท่าทางดีใจ

การแสดงท่าทางเสียใจ

กิจกรรม การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ

1. ให้นักเรียนระบายสีลงใน 😊 เมื่อนักเรียนแสดงท่าทางได้เหมือน และ ☹️ ระบายเมื่อนักเรียนแสดงได้ไม่เหมือน

ลักษณะกิริยาท่าทาง	เหมือน	ไม่เหมือน
1. คนขับรถ	😊	☹️
2. คนเล่นปิงปอง	😊	☹️
3. คนเล่นแบดมินตัน	😊	☹️
4. คนว่ายน้ำ	😊	☹️
5. คนทำอาหาร	😊	☹️

2. ให้นักเรียนบันทึกบทบาทสมมติการเลียนแบบอาชีพในพื้นที่ของตนเอง และวาดภาพอาชีพในพื้นที่ของตนเองลงในใบงานที่กำหนดให้

1. อาชีพในพื้นที่ของนักเรียนคืออาชีพอะไร.....
2. อาชีพในพื้นที่ของนักเรียนมีลักษณะอย่างไร.....
3. นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเหมือนหรือไม่.....

อาชีพในพื้นที่ของฉัน

คำสั่ง : ให้นักเรียนแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวตามที่กำหนดให้และระบายสี
แดงลงใน ถ้าแสดงได้เหมือน และระบายสีฟ้าลงใน ถ้าแสดงไม่
เหมือน

เมื่อนักเรียนได้ทราบว่าจะได้ไปเที่ยวสวนสนุกนักเรียนจะแสดงท่าทางอย่างไร

แสดงได้เหมือน

แสดงได้ไม่เหมือน

มีคนแปลกหน้าจะพานักเรียนไปซื้อของเล่นนักเรียนจะแสดงท่าทางปฏิเสธอย่างไร

แสดงได้เหมือน

แสดงได้ไม่เหมือน

นักเรียนทำลูกโป่งหลุดมือนักเรียนจะแสดงท่าทางอย่างไร

แสดงได้เหมือน

แสดงได้ไม่เหมือน

แบบประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

(แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1)

การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ หมายถึง การเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ

พฤติกรรมบ่งชี้	คะแนน		
	1	2	3
การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบกิริยาท่าทางของคน			
1. การขับรถ			
2. การว่ายน้ำ			
3. การเล่นเปียโน			
การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเลียนแบบอาชีพต่างๆ			
4. ทหาร			
5. หมอ			
6. คุณครู			
การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบอารมณ์ของมนุษย์			
7. มีความสุข สถานการณ์ : เมื่อนักเรียนจะได้ไปเที่ยวสวนสนุกจะแสดงท่าทางอย่างไร			
8. ปฏิเสธ สถานการณ์ : เมื่อมีคนแปลกหน้าเข้ามาข่มขืนนักเรียนจะแสดงท่าทางอย่างไร			
9. เสียใจ สถานการณ์ : เมื่อนักเรียนโดนคุณแม่ดุนักเรียนจะแสดงท่าทางอย่างไร			

คำแนะนำและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

เกณฑ์การประเมิน (Rubric Score) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ 3 ระดับดังนี้

เกณฑ์การประเมิน (Rubric Score)

การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบกิจกรรมที่ทำทางของคน			
พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	1	2	3
1. การขับรถ	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงท่าทางไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมบ่งชี้ - ใช้เวลานานในการคิดทำ - ไม่มีความมั่นใจในการแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงท่าทางได้แต่ยังสื่อความหมายไม่ชัดเจน - ใช้เวลานานในการคิดทำ - มีความมั่นใจในการแสดงเล็กน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถแสดงท่าทางได้และสื่อความหมายชัดเจน - ใช้ระยะเวลาได้เหมาะสม - มีความมั่นใจในการแสดง
2. การว่ายน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงท่าทางไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมบ่งชี้ - ใช้เวลานานในการคิดทำ - ไม่มีความมั่นใจในการแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงท่าทางได้แต่ยังสื่อความหมายไม่ชัดเจน - ใช้เวลานานในการคิดทำ - มีความมั่นใจในการแสดงเล็กน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถแสดงท่าทางได้และสื่อความหมายชัดเจน - ใช้ระยะเวลาได้เหมาะสม - มีความมั่นใจในการแสดง
3. การเล่นเปียโน	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงท่าทางไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมบ่งชี้ - ใช้เวลานานในการคิดทำ - ไม่มีความมั่นใจในการแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงท่าทางได้แต่ยังสื่อความหมายไม่ชัดเจน - ใช้เวลานานในการคิดทำ - มีความมั่นใจในการแสดงเล็กน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถแสดงท่าทางได้และสื่อความหมายชัดเจน - ใช้ระยะเวลาได้เหมาะสม - มีความมั่นใจในการแสดง

การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเลียนแบบอาชีพต่างๆ			
พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	1	2	3
4. ทหาร	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงบทบาทสมมุติไม่สอดคล้องกับ พฤติกรรมบ่งชี้ - ใช้ระยะเวลาในการแสดงออก - ไม่มีความสนใจในการแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงบทบาทสมมุติได้แต่ยังสื่อความหมายไม่ชัดเจน - ใช้ระยะเวลาในการแสดงออก - มีความสนใจในการแสดงเล็กน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถแสดงบทบาทสมมุติได้และสื่อความหมายชัดเจน - ใช้ระยะเวลาได้เหมาะสม - มีความสนใจในการแสดง
5. หมอ	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงบทบาทสมมุติไม่สอดคล้องกับ พฤติกรรมบ่งชี้ - ใช้ระยะเวลาในการแสดงออก - ไม่มีความสนใจในการแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงบทบาทสมมุติได้แต่ยังสื่อความหมายไม่ชัดเจน - ใช้ระยะเวลาในการแสดงออก - มีความสนใจในการแสดงเล็กน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถแสดงบทบาทสมมุติได้และสื่อความหมายชัดเจน - ใช้ระยะเวลาได้เหมาะสม - มีความสนใจในการแสดง
6. คุณครู	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงบทบาทสมมุติไม่สอดคล้องกับ พฤติกรรมบ่งชี้ - ใช้ระยะเวลาในการแสดงออก - ไม่มีความสนใจในการแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงบทบาทสมมุติได้แต่ยังสื่อความหมายไม่ชัดเจน - ใช้ระยะเวลาในการแสดงออก - มีความสนใจในการแสดงเล็กน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถแสดงบทบาทสมมุติได้และสื่อความหมายชัดเจน - ใช้ระยะเวลาได้เหมาะสม - มีความสนใจในการแสดง

การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบอารมณ์ของมนุษย์			
พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	1	2	3
7. มีความสุข สถานการณ์ : เมื่อนักเรียนจะ ได้ไปเที่ยวสวนสนุกจะแสดง ท่าทางอย่างไร	<ul style="list-style-type: none"> -แสดงสีหน้าหรืออารมณ์ที่ไม่สอดคล้องตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ - ใช้ระยะเวลาในการคิดทำ - ไม่มีความมั่นใจในการแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> -แสดงสีหน้าหรืออารมณ์ได้ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้แต่ยังไม่ชัดเจน หรือต้องอาศัยการจุดประกายพฤติกรรม - ใช้ระยะเวลาในการคิดทำ - มีความมั่นใจในการแสดงเล็กน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> -แสดงสีหน้าหรืออารมณ์ได้ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างชัดเจน - ใช้ระยะเวลาได้เหมาะสม - มีความมั่นใจในการแสดง
8. ปฏิเสธ สถานการณ์ : เมื่อมีคนแปลก หน้า นำขนมมาให้ นักเรียนมี วิธีการปฏิเสธอย่างไร	<ul style="list-style-type: none"> -แสดงสีหน้าหรืออารมณ์ที่ไม่สอดคล้องตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ - ใช้ระยะเวลาในการคิดทำ - ไม่มีความมั่นใจในการแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> -แสดงสีหน้าหรืออารมณ์ได้ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้แต่ยังไม่ชัดเจน หรือต้องอาศัยการจุดประกายพฤติกรรม - ใช้ระยะเวลาในการคิดทำ - มีความมั่นใจในการแสดงเล็กน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> -แสดงสีหน้าหรืออารมณ์ได้ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างชัดเจน - ใช้ระยะเวลาได้เหมาะสม - มีความมั่นใจในการแสดง

การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบอารมณ์ของมนุษย์ (ต่อ)			
พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	1	2	3
9.เสียใจ สถานการณ์ : เมื่อนักเรียน โดนคุณแม่มดุนักเรียนจะ แสดงท่าทางอย่างไร	-แสดงสีหน้าหรืออารมณ์ ไม่ สอดคล้องตามสถานการณ์ที่ กำหนดให้ - ใช้ระยะเวลานานในการคิดทำ - ไม่มีความสนใจในการแสดง	-แสดงสีหน้าหรืออารมณ์ ได้ตาม สถานการณ์ที่กำหนดให้แต่ยังไม่ ชัดเจน หรือต้องอาศัยการจุด ประกายพฤติกรรม - ใช้ระยะเวลานานในการคิดทำ - มีความสนใจในการแสดงเล็กน้อย	-แสดงสีหน้าหรืออารมณ์ ได้ตาม สถานการณ์ที่กำหนดให้ ชัดเจน - ใช้ระยะเวลาได้เหมาะสม - มีความสนใจในการแสดง

เกณฑ์ในการตัดสิน จากคะแนนรวม 27 คะแนน		
20 - 27	หมายถึง	ดี
10 - 19	หมายถึง	พอใช้
1 - 9	หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

เรื่อง การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

รายวิชา คนตรี – นาฏศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เวลา 4 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

สาระที่ 1 พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

มฐ.ศ 3.1 ป.2/1 เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่

มฐ.ศ 3.1 ป.2/2 แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ

2. สาระการเรียนรู้ / ความคิดรวบยอด

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

สาระสำคัญ

ผู้เรียนศึกษาความสำคัญและประโยชน์ของการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบที่ทำให้เกิดความสวยงามและพร้อมเพรียงกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ผู้เรียนบอกความสำคัญของการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบได้ (K)
2. ผู้เรียนปฏิบัติกรเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบได้ (P)
3. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (A)

4. สาระการเรียนรู้

การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายโดยแสดงท่าทางให้สัมพันธ์กับอวัยวะส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมชาติ เมื่อได้รับการฝึกหัดการเคลื่อนไหวร่างกายตามรูปแบบต่าง ๆ แล้ว จะทำให้ผู้เรียนมีท่วงท่าบุคลิกที่สง่างามอย่างเป็นธรรมชาติ และเกิดความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหวร่างกายอีกด้วย

ชั่วโมงที่ 1 การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ (60 นาที)
(ขณะอยู่กับที่ : การนั่ง)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 1</p> <p>ขั้นการรับรู้</p>	<p>1. ครูแสดงตัวอย่างภาพคนกำลังวิ่ง และถามนักเรียนว่า ภาพดังกล่าวคือการเคลื่อนไหวร่างกายแบบใด</p>	<p>(ตัวอย่างคำตอบ: เคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่)</p>	 <p>ที่มา : https://www.sanook.com/health/2473</p>
<p>ขั้นที่ 2</p> <p>ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง</p>	<p>2. ครูนำภาพการนั่งที่ถูกวิธีและไม่ถูกวิธีให้นักเรียนดูและจากนั้นให้นักเรียนบอกว่าทั้งสองภาพมีความแตกต่างกันอย่างไร</p> <p>3. ครูอธิบายเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเปิดวิดีโอที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวพื้นฐานให้นักเรียนดู</p>	<p>นักเรียนสังเกตลักษณะของการนั่งที่มีความแตกต่างกันและอธิบายว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร</p> <p>(ตัวอย่างคำตอบ : การนั่งที่ถูกต้องต้องนั่งหลังตรงและการนั่งที่ไม่ถูกต้องจะนั่งหลังงอ)</p>	 <p>ที่มา : http://www.xn12c2brasln8jdcc73a.com</p> <p>วิดีโอที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวพื้นฐาน ที่มา : https://youtu.be/r6HcjNs0MQs</p>

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือ กระทำตามคำสั่ง (ต่อ)	4. ครูสาธิตรูปแบบ และวิธีการ เคลื่อน ไหวขณะอยู่ กับที่ ในการนั่งบน เก้าอี้และการนั่งกับ พื้น ที่ถูกต้องและ	นักเรียนฝึกปฏิบัติ ทำทางตามรูปแบบ การนั่งที่ถูกต้องและ เหมาะสมหาก นักเรียนติดขัดจุดใด ครูจะคอยให้คำ ชี้แนะ	
ขั้นที่ 3 ขั้นการ สนทนตอบภายใต้ การควบคุม	5. ครูให้นักเรียนลอง ขยับอวัยวะในส่วน อื่น ๆ ขณะนั่ง และตอบคำถามว่า สามารถขยับอวัยวะ ส่วนใดและในการนั่ง น้ำหนักตัวของ นักเรียนจะอยู่ตรง ส่วนใด	(ตัวอย่างคำตอบ : มือ แขน น้ำหนักตัว จะอยู่ที่ก้น)	
ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก	6. นักเรียนนั่งใน ท่าทางที่ถูกต้องแล้ว ครูถามคำถามในการ เรียนรู้การนั่งที่ถูกต้อง จะทำให้เกิด ประโยชน์อย่างไร	(ตัวอย่างคำตอบ : ทำ ให้มีบุคลิกภาพที่ดี และสง่างาม)	

ชั่วโมงที่ 2 การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ (60 นาที)
(ขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ : การยืนและการเดิน)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 1</p> <p>ขั้นการรับรู้</p>	<p>1. ครูทักทายนักเรียนและทบทวนการนั่งอย่างถูกวิธี</p> <p>2. ครูอธิบายเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวขณะเคลื่อนที่</p> <p>3. ครูเปิดวิดีโอที่เกี่ยวกับมารยาทในการยืนและการเดิน</p>		 <p>ที่มา : https://youtu.be/5tyK9rvpznc</p>
<p>ขั้นที่ 2</p> <p>ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง</p>	<p>3. ครูสาธิตวิธีการเคลื่อนไหว การยืน และการเดินที่ถูกต้องและสง่างามให้นักเรียนดูและให้นักเรียนปฏิบัติท่าทางด้วยตนเอง</p>	<p>นักเรียนปฏิบัติการเคลื่อนไหว การยืน และการเดิน โดยดูแบบอย่างจากครู</p> <p>นักเรียนนำลักษณะท่าที่ครูสอนมาปฏิบัติให้เกิดความสง่างาม หากนักเรียนติดขัดจุดใดครูจะคอยให้คำชี้แนะ</p>	

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 3</p> <p>ขั้นการ</p> <p>สนองตอบภายใต้</p> <p>การควบคุม</p>	<p>4. ครูให้นักเรียน</p> <p>ปฏิบัติ การยืน การ</p> <p>เดิน และร่วมกัน</p> <p>สังเกตว่า ในการ</p> <p>ปฏิบัติใช้อวัยวะส่วน</p> <p>ใดในการปฏิบัติและ</p> <p>เป็นการเคลื่อนไหว</p> <p>ในรูปแบบใด</p>	<p>(ตัวอย่างคำตอบ : ใช้</p> <p>อวัยวะส่วนเท้า ,</p> <p>แขน เป็นการ</p> <p>เคลื่อนไหวแบบใด)</p>	
<p>ขั้นที่ 4</p> <p>ขั้นการแสดงออก</p>	<p>5. นักเรียน</p> <p>ปฏิบัติกร</p> <p>เคลื่อนไหวอย่างมี</p> <p>รูปแบบในลักษณะ</p> <p>การยืนและการเดิน</p> <p>เพื่อส่งเสริม</p> <p>บุคลิกภาพของ</p> <p>ตนเองในเกิดความ</p> <p>สง่างาม หาก</p> <p>นักเรียนคิดขัดจุดใด</p> <p>ครูจะคอยให้คำ</p> <p>ชี้แนะ</p> <p>6. ครูให้นักเรียน</p> <p>ร่วมกันอธิบายว่าใน</p> <p>การฝึกการยืนและ</p> <p>การเดินที่ถูกต้องนั้น</p> <p>มีประโยชน์ต่อ</p> <p>นักเรียนอย่างไร</p>	<p>นักเรียนปฏิบัติกร</p> <p>ยืนและการเดินอย่าง</p> <p>พร้อมเพรียงกัน</p> <p>(ตัวอย่างคำตอบ : ทำ</p> <p>ให้เคลื่อนไหวอย่าง</p> <p>สง่างาม และเป็น</p> <p>ระเบียบเรียบร้อย)</p>	

ชั่วโมงที่ 3 การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ (60 นาที)
(ขณะเคลื่อนที่ และขณะอยู่กับที่: การย่อเท้า การโยกเท้า)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้	1. ครูกล่าวทบทวน ความรู้เรื่องการ เคลื่อนไหวอย่างมี รูปแบบในการยืน การเดิน และการนั่ง 2. ครูแสดงวีดิทัศน์ ตัวอย่างเกี่ยวกับการ เดินสวนสนามของ ทหารและให้ นักเรียนช่วยกัน อธิบายว่า วีดิทัศน์ เกี่ยวกับอะไร 3. ครูถามนักเรียนว่า ภาพดังกล่าวเป็นการ เคลื่อนไหวแบบใด	(ตัวอย่างคำตอบ : ทหารเดินขบวนสวน สนาม) (ตัวอย่างคำตอบ : การเคลื่อนไหวขณะ เคลื่อนที่)	<div style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;">ที่มา : https://youtu.be/os1uLUham0E</p>

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือ กระทำตามคำสั่ง</p>	<p>4. ครูสาธิตวิธีการ เคลื่อนไหว ในการ ย่อเท้าที่ถูกต้องและ ให้นักเรียนปฏิบัติ ท่าทางด้วยตนเอง โดยนับจังหวะ ซ้าย ขวา ซ้าย พร้อมแกว่ง มือประกอบจังหวะ</p> <p>5. ครูเปิดวิดีโอทัศน์ให้ นักเรียนดูลักษณะ ของวิธีการ โยยกเท้า และสาธิตวิธีการ โยยกเท้า</p>	<p>นักเรียนฝึกย่อเท้า ประกอบจังหวะการ พุดอย่างช้า ๆ</p> <p>นักเรียนดูวิธีการ ปฏิบัติการ โยยกเท้า และฝึกท่าทางตามที่ ครูสาธิตอย่างช้า ๆ</p>	 <p>ที่มา : https://youtu.be/link9gUIOUI</p>
<p>ขั้นที่ 3 ขั้นการ สนองตอบภายใต้ การควบคุม</p>		<p>นักเรียนฝึก ปฏิบัติการเคลื่อนไหว การย่อเท้าและการ โยยกเท้า จนเกิดความ ชำนาญ หากนักเรียน ติดขัดจุดใด ครูจะ คอยให้คำชี้แนะ</p>	

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงผล	6. ครู นักเรียน ร่วมกันสรุปความรู้ และร่วมกันบอก ประโยชน์ของการ เคลื่อนไหวร่างกาย อย่างมีรูปแบบครู คอยเสริมความรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิด ความเข้าใจยิ่งขึ้น	นักเรียนปฏิบัติการ เดินย่ำเท้าและโยก เท้าพร้อมกัน	

ชั่วโมงที่ 4 ครูทดสอบนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย เรื่องการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ (60 นาที)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้	1. ครูแจ้ง วัตถุประสงค์การ ทดสอบเรื่องการ เคลื่อนไหวอย่างมี รูปแบบ		แบบประเมินความสามารถใน การเคลื่อนไหวในรายวิชา นาฏศิลป์ไทย (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2)
ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือ กระทำตามคำสั่ง และขั้นการ แสดงผล	2. ครูให้นักเรียนรับ การทดสอบเป็น รายบุคคล	นักเรียนรับการ ทดสอบ	

7. การวัดและการประเมินการเรียนรู้

รายการวัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้และความเข้าใจ (K) 1. ผู้เรียนบอกความสำคัญของการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบได้ (K)	1. สังเกต	1. แบบประเมินพฤติกรรม	นักเรียนผ่านเกณฑ์ โดยตอบคำถามได้ อยู่ในเกณฑ์ระดับ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) 1. ผู้เรียนปฏิบัติการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบได้ (P)	1. สังเกต	1. แบบประเมินพฤติกรรมด้านทักษะ/กระบวนการ	นักเรียนผ่านเกณฑ์ โดยปฏิบัติกิจกรรม อยู่ในเกณฑ์ระดับ พอใช้ขึ้นไป
ด้านเจตคติ (A) 1. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (A)	1. สังเกต	1. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านเจตคติ	นักเรียนผ่านเกณฑ์ โดยมีพฤติกรรมระหว่างเรียนอยู่ในเกณฑ์ ดีขึ้นไป

7.1 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านความรู้และความเข้าใจ (K))

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. ผู้เรียนบอกความสำคัญของการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบได้ (K)	ผู้เรียนบอกความสำคัญของการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบได้ 3 ข้อ	ผู้เรียนบอกความสำคัญของการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบได้ 2 ข้อ	ผู้เรียนบอกความสำคัญของการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบได้ 1 ข้อ	ผู้เรียนไม่สามารถบอกความสำคัญของการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

7.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านทักษะและกระบวนการ (P))

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. ผู้เรียนปฏิบัติการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบได้ (P)	สามารถปฏิบัติปฏิบัติการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีรูปแบบได้ 5-6 ท่า	สามารถปฏิบัติปฏิบัติการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีรูปแบบได้ อย่างน้อย 3 - 4 ท่า	สามารถปฏิบัติปฏิบัติการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีรูปแบบได้ อย่างน้อย 1-2 ท่า	ไม่สามารถปฏิบัติปฏิบัติการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีรูปแบบได้เลย

7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านเจตคติ (A))

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (A)	มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมและช่วยเหลือเพื่อนในการฝึกปฏิบัติได้เป็นอย่างดี เป็นผู้นำในการคิดริเริ่มการปฏิบัติ	มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมและช่วยเหลือเพื่อนในการฝึกปฏิบัติได้	มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม	ไม่มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมและไม่ช่วยเหลือเพื่อนในการฝึกปฏิบัติได้ ไม่สามารถเป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรม

แบบประเมินพฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ (K)

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ผู้เรียนบอกความสำคัญของการเคลื่อนไหว อย่างมีรูปแบบได้				สรุปการประเมิน	
		ระดับการประเมิน				ผ่าน	ไม่ผ่าน
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 4 ระดับ ดีมาก

คะแนน 3 ระดับ ดี

คะแนน 2 ระดับ พอใช้

คะแนน 1 ระดับ ปรับปรุง

หมายเหตุ : นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การตอบคำถามอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

วันที่ ____ เดือน ____ พ.ศ. ____

แบบประเมินพฤติกรรมด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ผู้เรียนปฏิบัติกรเคลื่อนไหวย่างมีรูปแบบได้				สรุปการประเมิน	
		ระดับการประเมิน				ผ่าน	ไม่ผ่าน
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 4 ระดับ ดีมาก

คะแนน 3 ระดับ ดี

คะแนน 2 ระดับ พอใช้

คะแนน 1 ระดับ ปรับปรุง

ผ่าน

ไม่ผ่าน

หมายเหตุ : นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

วันที่ ____ เดือน ____ พ.ศ. ____

แบบประเมินพฤติกรรมด้านเจตคติ (A)

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี				สรุปการประเมิน	
		ระดับการประเมิน					
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 4 ระดับ ดีมาก

คะแนน 3 ระดับ ดี

คะแนน 2 ระดับ พอใช้

คะแนน 1 ระดับ ปรับปรุง

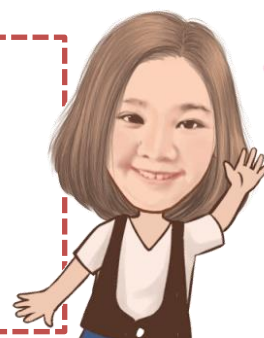
หมายเหตุ : นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับดีขึ้นไป

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

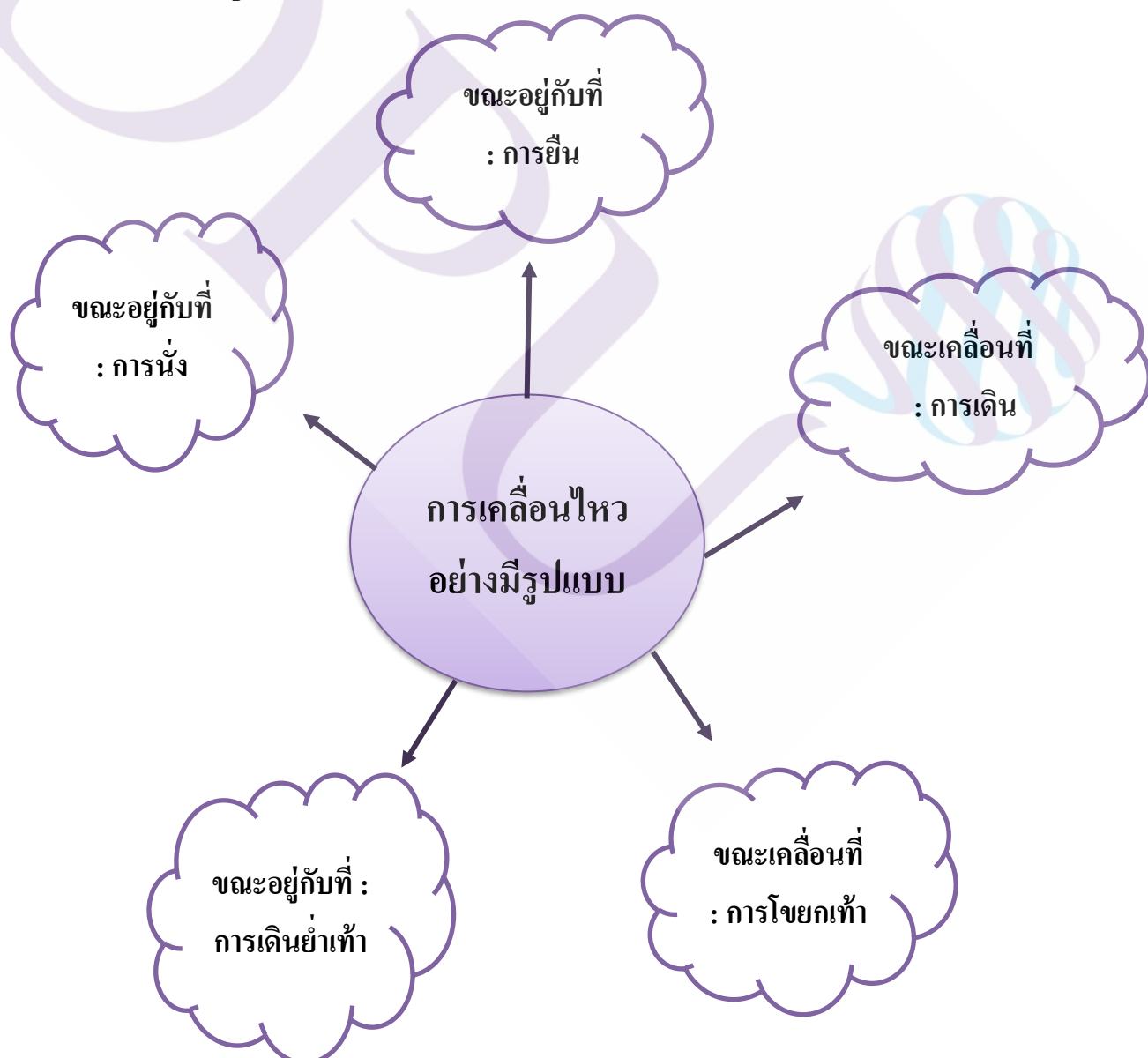
เนื้อหาที่ 2

การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

ตัวชี้วัด

1. เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ (ศ 3.1 ป.2/1)
2. แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ (ศ 3.1 ป.2/2)

ผังการเรียนรู้

ใบความรู้ที่ 2

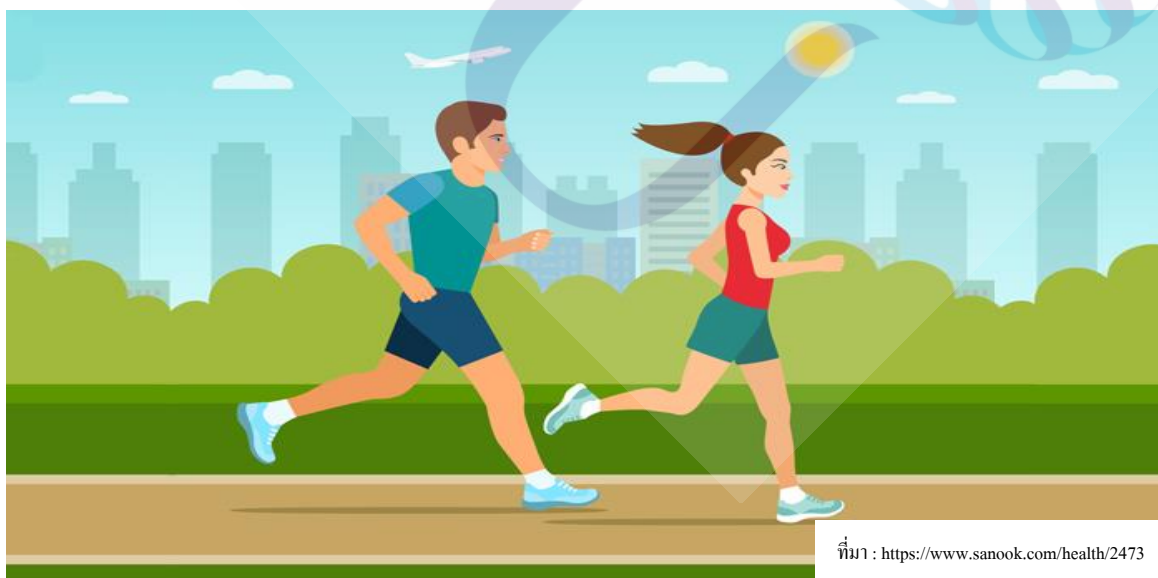
การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ หมายถึง การเคลื่อนไหวของร่างกายโดยใช้อวัยวะส่วนต่าง ๆ เช่น ขา แขน มือ เท้า เคลื่อนไหวให้เกิดความสัมพันธ์กันและเกิดความสง่างามของลักษณะการเคลื่อนไหว ซึ่งจะทำให้บุคลิกภาพของเรามีความสง่างามมากยิ่งขึ้น

การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ 1.การเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่ เช่น การยืน การนั่ง 2. การเคลื่อนไหวขณะเคลื่อนที่ เช่น การเดิน การวิ่ง เป็นต้น การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบมีลักษณะดังต่อไปนี้

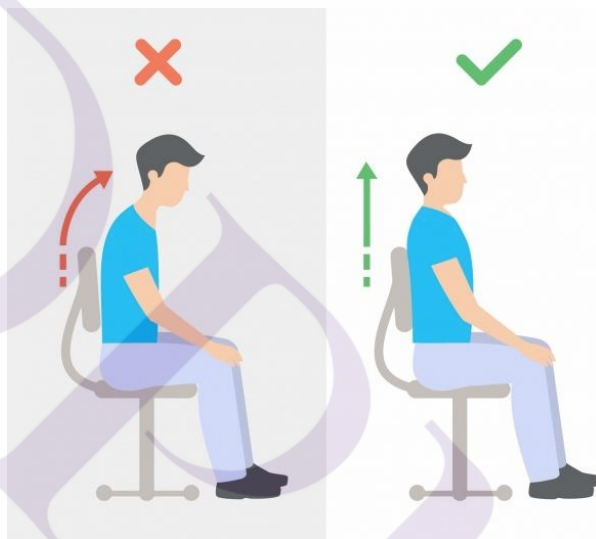
Next

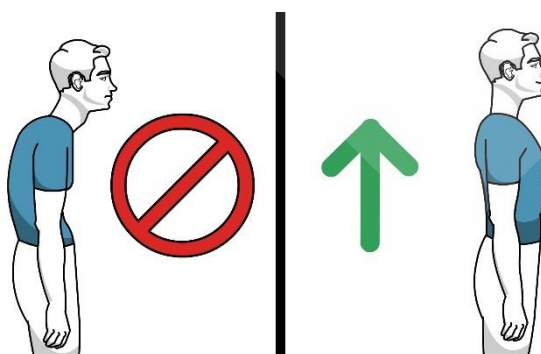
1. การเคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่

การนั่ง เป็นการพับงอส่วนเอวและสะโพก ถ้ามีพื้นรองให้น้ำหนักลงที่ก้น แต่ถ้าไม่มีพื้นรองให้น้ำหนักลงที่เท้าทั้งสองข้าง ลำตัวตรง แขนและขาสามารถเคลื่อนไหวได้ เช่น สามารถยกเท้าสลับซ้ายและขวา สามารถเหยียดแขนไปด้านหลัง แกว่งแขน ยกแขนได้ เป็นต้น

ที่มา : <http://www.xn12c2brasln8jdcc73a.com>

การยืน เป็นท่าที่ร่างกายยืนตรงสันเท้าชิดปลายเท้าแยก น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าทั้งสองข้าง ขณะยืนสามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ เช่น การยกเท้าอยู่กับที่ ยืนแกว่งแขน หมุนเอว เป็นต้น

ที่มา : <http://www.xn12c2brasln8jdcc73a.com>

การย่อเท้า เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่โดยใช้อวัยวะส่วนขาเป็นหลัก โดยย่อเท้าอยู่กับที่ สลับเท้าซ้ายและเท้าขวาพร้อมแกว่งมือสลับกับเท้า

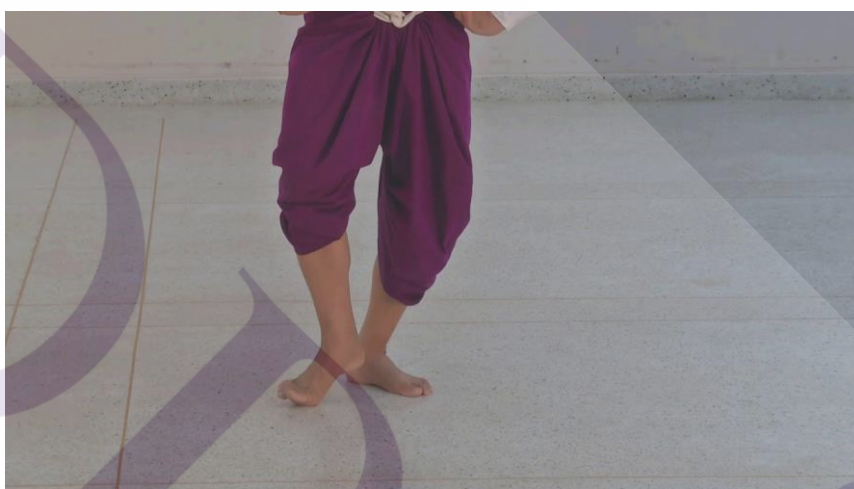
1. การเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนที่

การเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนที่ หมายถึง การเคลื่อนไหวที่ต้องเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง โดยการเคลื่อนไหวแบบนี้ขึ้นอยู่กับอวัยวะส่วนเท้าเป็นหลัก เช่น การเดิน การวิ่ง การกระโดดไปข้างหน้าและข้างหลัง เป็นต้น

การเดิน ลำตัวและศีรษะตั้งตรง แกว่งแขนสลับกับเท้าและถ่ายน้ำหนักจากส้นเท้าไปยังปลายเท้า

การโยยกเท้า การโยยกนี้ทำคล้ายวางสั้นเท้าเคลื่อนตัวแต่แทนที่จะใช้สั้นเท้ากลับใช้จมูกเท้า โดยเท้าหนึ่งวางราบ อีกเท้าหนึ่งยันด้วยจมูกเท้าใกล้เคียง ระดับเสมอกัน แบ่งน้ำหนักเท้าที่ยันตามมารับน้ำหนักอีก ให้อีกเท้าหนึ่งกระเียบไปอีก กระทำอย่างนี้ถี่ ๆ เรียกว่า โยยก

ที่มา : <https://youtu.be/link9gUIOUI>

กิจกรรม การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีรูปแบบ

1. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และขณะเคลื่อนที่ และประเมินการปฏิบัติของตนเอง

การเคลื่อนไหวร่างกาย	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. การนั่ง			
2. การยืน			
3. การย่อเท้า			
4. การเดิน			
5. การโยกเท้า			

กิจกรรม การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีรูปแบบ

1. ให้นักเรียนแยกประเภทการเคลื่อนไหวโดยนำตัวอักษร
หน้าข้อความโดยนำไปใส่ในช่องว่างด้านล่างให้ถูกต้อง

- ก. ตำรวจจับคนร้าย
- ข. ชินดีนั่งทำการบ้านวิชาภาษาไทย
- ค. แก้ววิ่งแข่งกับเพื่อน
- ง. แสงเหนือนั่งรับประทานอาหาร
- จ. นิชาเดินไปที่สวนหลังบ้าน
- ฉ. นักเรียนยื่นเคาเรพรงชาติ

แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

(แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2)

การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ หมายถึง การเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และขณะเคลื่อนที่

พฤติกรรมบ่งชี้	คะแนน		
	1	2	3
การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ (ขณะอยู่กับที่และขณะเคลื่อนที่ : การยืน การเดิน)			
1.การยืน			
2.การเดิน			
การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ (ขณะอยู่กับที่ : การนั่ง)			
3.การนั่งบนพื้น			
4.การนั่งบนเก้าอี้			
การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ (ขณะอยู่กับที่และขณะเคลื่อนที่ : การย่อเท้า การโยกเท้า)			
5. การย่อเท้า			
6.การ โยกเท้า			

คำแนะนำและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

เกณฑ์การประเมิน (Rubric Score)

เกณฑ์การประเมิน (Rubric Score) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ 3 ระดับดังนี้

พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	1	2	3
1. การยืน	<ul style="list-style-type: none"> - ยืนหลังอ นำน้ำหนักตัว อยู่ที่เท้าข้างใดข้างหนึ่ง มือไม่ชิดข้าง - ลำตัว ไม่สง่างาม - ไม่มีความมั่นใจในการแสดงออก 	<ul style="list-style-type: none"> - ยืนตัวตรงนำน้ำหนักตัว อยู่ที่เท้าทั้งสองข้าง มือข้างลำตัว แต่เกร็งตัวยังไม่เป็นธรรมชาติ - มีความมั่นใจในการแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - ยืนตัวตรงนำน้ำหนักตัว อยู่ที่เท้าทั้งสองข้าง มือข้างลำตัว สามารถเคลื่อนไหว มือเอว ศีรษะได้ - มีความมั่นใจในการแสดง
2. การเดิน	<ul style="list-style-type: none"> - ลำตัวและศีรษะตรง แขนและเท้าแกว่งข้างเดียวกัน - ไม่มีความมั่นใจในการแสดงออก 	<ul style="list-style-type: none"> - ลำตัวและศีรษะตรง แขนแกว่งสลับกับเท้าและถ่ายน้ำหนักจากส้นเท้าไปปลายเท้า แต่เกร็งตัว และยังไม่เป็นธรรมชาติ - มีความมั่นใจในการแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - ลำตัวและศีรษะตรง แขนแกว่งสลับกับเท้าและถ่ายน้ำหนักจากส้นเท้าไปปลายเท้า เดินอย่างสง่างามและเป็นธรรมชาติ - มีความมั่นใจในการแสดง
3. การนั่งบนพื้น	<ul style="list-style-type: none"> - นำหนักตัวอยู่ที่ก้น นั่งหลังงอ สามารถเคลื่อนไหว มือ แขน ศีรษะ ได้แต่ไม่เป็นธรรมชาติ - ไม่มีความมั่นใจในการแสดงออก 	<ul style="list-style-type: none"> - นำหนักตัวอยู่ที่ก้น ลำตัวตรง สามารถเคลื่อนไหว มือ แขน ศีรษะ ได้แต่ไม่เป็นธรรมชาติ - มีความมั่นใจในการแสดง 	<ul style="list-style-type: none"> - นำหนักตัวอยู่ที่ก้น ลำตัวตรงสง่างาม สามารถเคลื่อนไหว มือ แขน ศีรษะ ได้อย่างเป็นธรรมชาติ - มีความมั่นใจในการแสดง

พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	1	2	3
4. การนั่งบนเก้าอี้	<ul style="list-style-type: none"> -นั่งหลังงอ มือไม่วางไว้ที่หน้าขา -เท้าทั้งสองข้างไขว้กัน สามารถเคลื่อนไหว เท้าขา แขน มือ ได้ -ไม่มีความมั่นใจในการแสดงออก 	<ul style="list-style-type: none"> -นั่งหลังตรง มือวางไว้ที่หน้าขา -น้ำหนักลงที่เท้าทั้งสองข้าง และสามารถเคลื่อนไหว เท้าขา แขน มือ ได้แต่ไม่เป็นธรรมชาติ -มีความมั่นใจในการแสดงออก 	<ul style="list-style-type: none"> -นั่งหลังตรง มือวางไว้ที่หน้าขา -น้ำหนักลงที่เท้าทั้งสองข้าง และสามารถเคลื่อนไหว เท้าขา แขน มือ ได้เป็นอย่างดี -มีความมั่นใจในการแสดงออก
5. การยกเท้า	<ul style="list-style-type: none"> -ย่ำเท้าอยู่กับที่ สลับเท้าซ้ายและเท้าขวา แกว่งมือไม่สัมพันธ์กับเท้า ไม่ถูกต้องและไม่สง่างาม -ไม่มีความมั่นใจในการแสดงออก 	<ul style="list-style-type: none"> -ย่ำเท้าอยู่กับที่ สลับเท้าซ้ายและเท้าขวาพร้อมแกว่งมือสลับกับเท้า ไม่ถูกต้องทั้งหมดและยังไม่เป็นธรรมชาติ -มีความมั่นใจในการแสดงออก 	<ul style="list-style-type: none"> -ย่ำเท้าอยู่กับที่ สลับเท้าซ้ายและเท้าขวาพร้อมแกว่งมือสลับกับเท้า อย่างถูกต้อง สง่างาม และเป็นธรรมชาติ -มีความมั่นใจในการแสดงออก
6. การโยกเท้า	<ul style="list-style-type: none"> -เคลื่อนไหวโดยใช้ขมุกเท้า โดยเท้าหนึ่งวางราบ อีกเท้าหนึ่งยื่น ด้วยขมุกเท้าใกล้เคียงเสมอกัน -แบ่งน้ำหนักที่ขมุกตามมารับน้ำหนัก ให้เท้าหนึ่งกระเดียบไป กระทำได้ไม่สัมพันธ์กัน 	<ul style="list-style-type: none"> -เคลื่อนไหวโดยใช้ขมุกเท้า โดยเท้าหนึ่งวางราบ อีกเท้าหนึ่งยื่นด้วยขมุกเท้าใกล้เคียงเสมอกัน แบ่งน้ำหนักที่ขมุกตามมารับน้ำหนัก ให้เท้าหนึ่งกระเดียบไป กระทำได้ไม่ -มีความมั่นใจในการแสดงออก 	<ul style="list-style-type: none"> -เคลื่อนไหวโดยใช้ขมุกเท้า โดยเท้าหนึ่งวางราบ อีกเท้าหนึ่งยื่นด้วยขมุกเท้าใกล้เคียงเสมอกัน แบ่งน้ำหนักที่ขมุกตามมารับน้ำหนัก ให้เท้าหนึ่งกระเดียบไป กระทำได้เป็นอย่างดี -มีความมั่นใจในการแสดงออก

เกณฑ์ในการตัดสิน จากคะแนนรวม 18 คะแนน	
13 - 18	หมายถึง ดี
7 - 12	หมายถึง พอใช้
1 - 6	หมายถึง ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

เรื่อง การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ

รายวิชา คนตรี – นาฏศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เวลา 4 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

สาระที่ 1 พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

มฐ.ศ 3.1 ป.2/1 เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่

มฐ.ศ 3.1 ป.2/2 แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ

2. สาระการเรียนรู้ / ความคิดรวบยอด

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

สาระสำคัญ

การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างสัมพันธ์กันตามจังหวะต่าง ๆ จะทำให้เกิดความสวยงาม เป็นระเบียบและพร้อมเพรียงกัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ผู้เรียนอธิบายความหมายและความสำคัญของการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะได้ (K)
2. ผู้เรียนปฏิบัติการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะที่กำหนดให้ได้ (P)
3. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (A)

4. สาระการเรียนรู้

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระ โดยใช้เสียงเพลง จังหวะ และทำนอง คำคล้องจอง หรือเครื่องดนตรี ประกอบ การเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้จังหวะ และควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้

ชั่วโมงที่ 1 การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะเพลงมาร์ช (60 นาที)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 1</p> <p>ขั้นการรับรู้</p>	<p>1. ครูทักทายนักเรียนและให้นักเรียนนั่งสมาธิ</p> <p>2. ครูฉายวีดิทัศน์เกี่ยวกับการเดินขบวนพาเหรดในวงโยธวาทิต แล้วตั้งคำถามว่าในวีดิทัศน์นี้มีลักษณะเด่นอย่างไร</p> <p>3. ครูอธิบายเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะเพื่อให้เกิดความสวยงามเป็นระเบียบและพร้อมเพรียงกัน โดยจังหวะที่ใช้ในการประกอบการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น จังหวะเพลงมาร์ช จังหวะเพลงกราว และจังหวะเพลงเซ็ง</p>	<p>(ตัวอย่างคำตอบ : การเดินประกอบการเล่นดนตรี)</p>	 <p>ที่มา : https://youtu.be/kjtxo-VehXg</p>

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 2</p> <p>ขั้นการลงมือ</p> <p>กระทำตาม</p> <p>คำสั่ง</p>	<p>5. นักเรียนฝึก</p> <p>ปฏิบัติการ</p> <p>เคลื่อนไหวประกอบ</p> <p>จังหวะในการเดินย่อ</p> <p>เท้าในจังหวะเพลง</p> <p>มาร์ช โดยไม่มีการ</p> <p>สาธิตหรือแบบอย่าง</p> <p>ให้ดู นักเรียนนำท่าที่</p> <p>ครูสอนมาปฏิบัติ</p> <p>หากนักเรียนติดขัด</p> <p>จุดใด ครูจะคอยให้</p> <p>คำชี้แนะ</p>	<p>นักเรียนฝึก</p> <p>ปฏิบัติการย่อเท้า</p> <p>ประกอบจังหวะ</p> <p>เพลงมาร์ช</p>	
<p>ขั้นที่ 3</p> <p>ขั้นการ</p> <p>สนองตอบ</p> <p>ภายใต้การ</p> <p>ควบคุม</p>	<p>6.ครูเปิดเพลงมาร์ช</p> <p>ประจำโรงเรียน</p> <p>ให้นักเรียนร้องเพลง</p> <p>และปรบมือตาม</p> <p>จังหวะจากนั้นฝึก</p> <p>ปฏิบัติท่าทางการย่อ</p> <p>เท้าประกอบเพลง</p> <p>มาร์ชประจำ</p> <p>โรงเรียน</p>	<p>นักเรียนฝึกปรบมือ</p> <p>ประกอบจังหวะ</p> <p>เพลงมาร์ชโรงเรียน</p> <p>และย่อเท้าประกอบ</p> <p>จังหวะ</p>	 <p>ที่มา :</p> <p>https://youtu.be/YpBSjB5dEQ0</p>
<p>ขั้นที่ 4</p> <p>ขั้นการ</p> <p>แสดงออก</p>		<p>นักเรียนร่วมกันเดิน</p> <p>ย่อเท้าประกอบ</p> <p>จังหวะเพลงมาร์ช</p> <p>อย่างพร้อมเพรียงกัน</p> <p>หากนักเรียนติดขัด</p> <p>จุดใดครูจะคอยให้คำ</p> <p>ชี้แนะ</p>	

ชั่วโมงที่ 2 การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะเพลงกราว (60 นาที)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 1</p> <p>ขั้นการรับรู้</p>	<p>1. ครูกล่าวทบทวนความรู้เรื่อง การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะเพลงมาร์ช</p> <p>2. ครูอธิบายจังหวะเพลงกราวพร้อมดีดกลองประกอบจังหวะ เพลงกราว</p> <p>คุ่ม คุ่ม คุ่ม คุ่ม</p>		<p>กลองประกอบจังหวะ</p>
<p>ขั้นที่ 2</p> <p>ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง</p>	<p>3. ครูให้นักเรียนปรบมือ ให้ตรงกับจังหวะเพลงกราว</p>	<p>นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมประกอบจังหวะเพลงกราว</p>	
<p>ขั้นที่ 3</p> <p>ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม</p>	<p>4.ครูสาธิตการขำเท้าประกอบจังหวะเพลงกราวและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการขำเท้า</p>	<p>นักเรียนฝึกปฏิบัติการขำเท้าพร้อมปรบมือประกอบจังหวะเพลงกราว หากนักเรียนติดขัดจุดใดครูจะคอยให้คำชี้แนะ</p>	

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 4</p> <p>ขั้นการ</p> <p>แสดงออก</p>	<p>5. ครูตั้งคำถามว่าใน</p> <p>การเดินย่ำเท้า</p> <p>ประกอบจังหวะมี</p> <p>ประโยชน์อย่างไร</p>	<p>นักเรียนฝึกย่ำเท้าใน</p> <p>จังหวะเพลงกราว</p> <p>พร้อมปรบมือ</p> <p>ประกอบจังหวะ</p> <p>อย่างพร้อมเพรียงกัน</p> <p>(ตัวอย่างคำตอบ :</p> <p>เป็นการฝึกฟังจังหวะ</p> <p>และทำให้เดินย่ำเท้า</p> <p>ได้อย่างพร้อมเพรียง</p> <p>กัน)</p>	

ชั่วโมงที่ 3 การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะเพลงเชิง (60 นาที)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 1</p> <p>ขั้นการรับรู้</p>	<p>1. ครูกล่าวทบทวน</p> <p>ความรู้เรื่องการ</p> <p>เคลื่อนไหวประกอบ</p> <p>จังหวะเพลงมาร์ชและ</p> <p>จังหวะเพลงกราว</p> <p>2. ครูเปิดจังหวะ</p> <p>เพลงเชิงให้นักเรียน</p> <p>ฟัง และตั้งคำถามว่า</p> <p>จังหวะที่นักเรียนได้</p> <p>ฟังคือจังหวะเพลง</p> <p>อะไร</p>	<p>(ตัวอย่างคำตอบ :</p> <p>เพลงเชิง)</p>	 <p>ที่มา: https://youtu.be/uUCGrqf_0A0</p>

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ (ต่อ)</p>	<p>3. ครูอธิบายเกี่ยวกับลักษณะเพลงเซ็งและจังหวะของเพลงเซ็ง โดยครูออกเสียงพร้อมปรบมือในจังหวะเพลงเซ็ง ป๊ะ เท่งป๊ะ เท่งป๊ะ เท่งป๊ะ</p>		
<p>ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือ กระทำตาม คำสั่ง</p>	<p>4. ครูให้นักเรียนฝึกพูดจังหวะในเพลงเซ็งพร้อมปรบมือประกอบจังหวะ</p> <p>5. ครูสาธิตวิธีการย่อเท้าประกอบจังหวะเพลงเซ็ง และให้นักเรียนปฏิบัติทำทางตามที่ครูสาธิต</p>	<p>นักเรียนฝึกปรบมือและพูดจังหวะเพลงเซ็ง ป๊ะ เท่งป๊ะ เท่งป๊ะ เท่งป๊ะ</p>	
<p>ขั้นที่ 3 ขั้นการ สนองตอบ ภายใต้การ ควบคุม</p>	<p>5.ครูสาธิตวิธีการย่อเท้าประกอบจังหวะเพลงเซ็ง และให้นักเรียนปฏิบัติทำทางตามที่ครูสาธิต หากนักเรียนติดขัดจุดใดครูจะคอยให้คำชี้แนะ</p>	<p>นักเรียนฝึกปฏิบัติการย่อเท้าและพูดจังหวะเพลงเซ็ง</p>	

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
ขั้นที่ 4 ขั้นการ แสดงออก	8.ครูและนักเรียน ร่วมกันสรุปความรู้ และบอกประโยชน์ ของการเคลื่อนไหว ประกอบจังหวะครู คอยเสริมความรู้ เพื่อให้ นักเรียนเกิด ความเข้าใจยิ่งขึ้น	นักเรียนร่วมกันสรุป ความรู้และบอก ประโยชน์ของการ เคลื่อนไหวประกอบ จังหวะ	

ชั่วโมงที่ 4 ครูทดสอบนักเรียนโดยสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย เรื่องการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ (60 นาที)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้	1. ครูแจ้ง วัตถุประสงค์การ ทดสอบเรื่องการ เคลื่อนไหวอย่าง อิสระ		แบบสังเกตพฤติกรรมเพื่อ ทดสอบความสามารถในการ เคลื่อนไหวในรายวิชา นาฏศิลป์ไทย (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3)
ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือ กระทำตาม คำสั่งและขั้น การแสดงออก	2. ครูให้นักเรียนรับ การทดสอบเป็น รายบุคคล	นักเรียนรับการ ทดสอบ	

7. การวัดและการประเมินการเรียนรู้

รายการวัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้และความเข้าใจ (K) 1. ผู้เรียนอธิบายความหมายและความสำคัญของการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะได้	1. สังเกต	1. แบบประเมินพฤติกรรม	นักเรียนผ่านเกณฑ์โดยการตอบคำถามอยู่ในเกณฑ์ระดับ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) 1. ผู้เรียนปฏิบัติการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะที่กำหนดให้ได้ (P)	1. สังเกต	1. แบบประเมินพฤติกรรมด้านทักษะ/กระบวนการ	นักเรียนผ่านเกณฑ์โดยปฏิบัติกิจกรรมได้ อยู่ในเกณฑ์ระดับ พอใช้ขึ้นไป
ด้านเจตคติ (A) 1. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (A)	1. สังเกต	1. แบบประเมินพฤติกรรมด้านเจตคติ	นักเรียนผ่านเกณฑ์โดยมีพฤติกรรมระหว่างเรียน อยู่ในเกณฑ์ระดับ ดีขึ้นไป

7.1 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านความรู้และความเข้าใจ (K))

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. ผู้เรียนอธิบาย ความหมายและ ความสำคัญของการ เคลื่อนไหวประกอบ จังหวะได้	ผู้เรียนอธิบาย ความหมายและ ความสำคัญของ การเคลื่อนไหว ประกอบจังหวะ ได้ ทั้งหมด	ผู้เรียนอธิบาย ความหมายและ ความสำคัญของ การเคลื่อนไหว ประกอบจังหวะ ได้ อย่างน้อย 3 จังหวะ	ผู้เรียนอธิบาย ความหมายและ ความสำคัญของ การเคลื่อนไหว ประกอบจังหวะได้ อย่างน้อย 2 จังหวะ	ผู้เรียนอธิบาย ความหมายและ ความสำคัญของ การเคลื่อนไหว ประกอบจังหวะ ได้ อย่างน้อย 1 จังหวะ

7.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านทักษะและกระบวนการ (P))

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. ผู้เรียนปฏิบัติการ เคลื่อนไหวประกอบ จังหวะที่กำหนดให้ได้ (P)	ปฏิบัติการ เคลื่อนไหว ประกอบจังหวะได้ ตรงตามจังหวะ ทั้งหมด	ปฏิบัติการ เคลื่อนไหว ประกอบจังหวะได้ 2 จังหวะจาก 3 จังหวะ	ปฏิบัติการ เคลื่อนไหว ประกอบจังหวะได้ 1 จังหวะจาก 3 จังหวะ	ไม่สามารถ ปฏิบัติการ เคลื่อนไหว ประกอบจังหวะ ได้

7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านเจตคติ (A))

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (A)	มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม และช่วยเหลือเพื่อนในการฝึกปฏิบัติได้เป็นอย่างดี เป็นผู้นำในการคิดริเริ่มการปฏิบัติ	มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมและช่วยเหลือเพื่อนในการฝึกปฏิบัติได้	มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม	ไม่มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม และไม่ช่วยเหลือเพื่อนในการฝึกปฏิบัติได้ไม่สามารเป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรม

แบบประเมินพฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ (K)

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ผู้เรียนอธิบายความหมายและความสำคัญของการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะได้				สรุปการประเมิน	
		ระดับการประเมิน				ผ่าน	ไม่ผ่าน
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 4 ระดับ ดีมาก

คะแนน 3 ระดับ ดี

คะแนน 2 ระดับ พอใช้

คะแนน 1 ระดับ ปรับปรุง

หมายเหตุ : นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การตอบคำถามอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

วันที่ ____ เดือน ____ พ.ศ. ____

แบบประเมินพฤติกรรมด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ผู้เรียนปฏิบัติภาระกิจที่มอบให้ ที่กำหนดให้ได้				สรุปการประเมิน	
		ระดับการประเมิน				ผ่าน	ไม่ผ่าน
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 4 ระดับ ดีมาก

คะแนน 3 ระดับ ดี

คะแนน 2 ระดับ พอใช้

คะแนน 1 ระดับ ปรับปรุง

หมายเหตุ : นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

แบบประเมินพฤติกรรมด้านเจตคติ (A)

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี				สรุปการประเมิน	
		ระดับการประเมิน				ผ่าน	ไม่ผ่าน
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 4 ระดับ ดีมาก

คะแนน 3 ระดับ ดี

คะแนน 2 ระดับ พอใช้

คะแนน 1 ระดับ ปรับปรุง

หมายเหตุ : นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับดีขึ้นไป

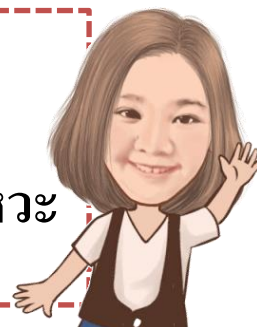
ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เนื้อหาที่ 3

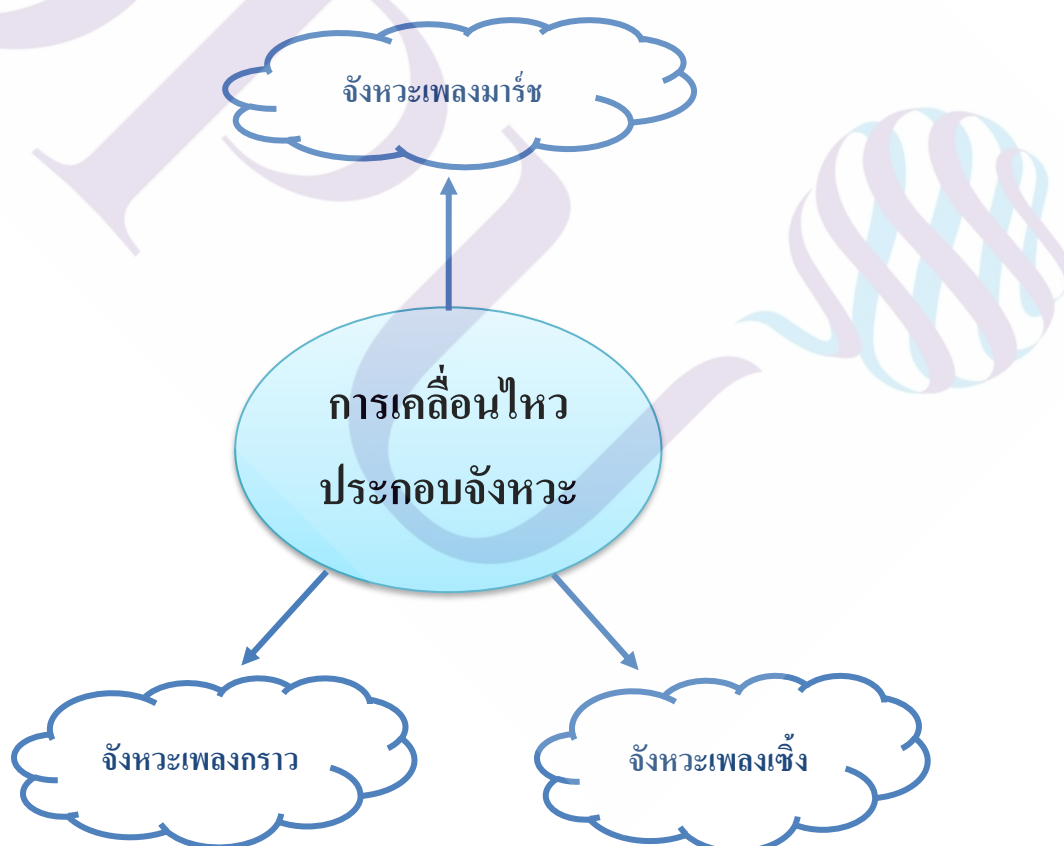
การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ

ตัวชี้วัด

1. เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ (ศ 3.1 ป.2/1)
2. แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ (ศ 3.1 ป.2/2)

ผังการเรียนรู้

ในการดำเนินชีวิตประจำวันคนเรานั้น มีการเคลื่อนไหวร่างกายอยู่เสมอ เช่น การวิ่ง การเดิน การนอน สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายให้เกิดความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น

ในการเคลื่อนไหวร่างกายนั้น หากใช้จังหวะประกอบ จะทำให้เกิดความสวยงาม เป็นระเบียบ และเกิดความพร้อมเพรียงกัน จังหวะที่ใช้ในการประกอบการเคลื่อนไหว เช่น

จังหวะเพลงมาร์ช

จังหวะเพลงกราว

จังหวะเพลงเซ็ง

จังหวะเพลงมาร์ช มีจังหวะ

แตร์กตึง แตร์กตึง แตร์กตึง ตะระเล็ก

ในการฝึกปฏิบัติให้นักเรียนฝึกปฏิบัติโดยการย่อท่าตามจังหวะเพลงมาร์ชดังนี้

แตร์กตึง	แตร์กตึง	แตร์กตึง	ตะระเล็ก
ซ ข	ซ ข	ซ ข	ซ ข

หมายเหตุ ให้นักเรียนย่อท่าจังหวะเสียงตึง และแปลงเสียงซ่ายขวาซ่าย

ซ หมายถึงเท้าซ่าย ข หมายถึงเท้าขวา

หมายถึง ให้ย่อเท้า

หมายถึง ให้ยกเท้า

จังหวะเพลงกราว มีจังหวะ

ตุ้ม ตุ้ม ตุ้ม ตุ้ม

ตุ้ม	ตุ้ม	ตุ้ม	ตุ้ม
 	 	 	
ซ	ช	ซ	ช

หมายเหตุ ให้นักเรียนย่อเท้าตามจังหวะเพลงกราว และปรบมือไป
พร้อมกับการย่อเท้าตามจังหวะ

ซ หมายถึงเท้าซ้าย

ช หมายถึงเท้าขวา

หมายถึง ให้ย่อเท้า

หมายถึง ให้ยกเท้า

จิ้งหะเพลงเซ็ง มีจิ้งหะ
ป๊ะ เท่งป๊ะ เท่งป๊ะ เท่งป๊ะ

ป๊ะ	เท่งป๊ะ	เท่งป๊ะ	เท่งป๊ะ
ช จ	ช จ	ช จ	ช จ

หมายเหตุ ให้นักเรียนย่อเท้าโดยยกส้นเท้าขึ้นและย่อตามจิ้งหะเพลงเซ็ง

ช หมายถึงเท้าซ้าย

จ หมายถึงเท้าขวา

หมายถึง ให้ย่อเท้า

หมายถึง ให้ยกเท้า

กิจกรรม การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ

- ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะที่กำหนดให้ และประเมินการปฏิบัติของตนเอง

การเคลื่อนไหวร่างกาย	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. จังหวะเพลงมาร์ช			
2. จังหวะเพลงกราว			
3. จังหวะเพลงเซ็ง			

แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

(แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3)

การเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ หมายถึง การขำเท้า โดยมีจังหวะเพลงเข้ามามีส่วนร่วม
ในการเคลื่อนไหว

พฤติกรรมบ่งชี้	คะแนน		
	1	2	3
1.การขำเท้า จังหวะเพลงมาร์ช			
2.การขำเท้า จังหวะเพลงกราว			
3. การขำเท้า จังหวะเพลงเซ็ง			

คำแนะนำและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน		
	1	2	3
1. การย่อท่า จังหวะเพลงมาร์ช (ย่อท่าข้างซ้ายก่อนแกว่งมือและย่อ สลับกับ พร้อมออกเสียง ซ้ายขวา ซ้าย) จังหวะเพลงมาร์ช แตรกึ่งตั้ง แตรกึ่งตั้ง แตรระเล็ก	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่สามารถย่อท่าและแกว่งมือ ให้สัมพันธ์กันได้ - ไม่มีควมมั่นใจในการ แสดงออก 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถย่อท่าและแกว่งมือได้แต่ยังไม่ตรงตามจังหวะและขาด ความสัมพันธ์ระหว่างมือและเท้า - มีความมั่นใจในการแสดงออก เล็กน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถย่อท่าและแกว่งมือได้ สัมพันธ์กันและถูกต้องตรงตาม จังหวะ - มีความมั่นใจในการแสดงออก ดีมาก
2. การย่อท่า จังหวะเพลงกราว (ย่อท่าข้างซ้ายก่อนแกว่งมือและย่อ สลับกับ พร้อมกับปรับมือตามจังหวะ ดุม ดุม ดุม ดุม)	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่สามารถย่อท่าและปรับมือ ให้สัมพันธ์กันได้ - ไม่มีควมมั่นใจในการ แสดงออก 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถย่อท่าและปรับมือได้แต่ขาดความสัมพันธ์ระหว่างจังหวะ - มีความมั่นใจในการแสดงออก เล็กน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถย่อท่า และปรับมือได้ สัมพันธ์กับจังหวะ - มีความมั่นใจในการแสดงออก ดีมาก
3. การย่อท่า จังหวะเพลงเซ็ง (ย่อท่าซ้ายยกเท้าขวาแย่งปลายเท้า ทำ สลับกันจนถึงจังหวะสุดท้าย)	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่สามารถย่อท่าให้สัมพันธ์กับ จังหวะได้ - ไม่มีควมมั่นใจในการ แสดงออก 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถย่อท่าได้แต่ขาด ความสัมพันธ์ระหว่างท่าและจังหวะ - มีความมั่นใจในการแสดงออก เล็กน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถย่อท่า และปรับมือได้ สัมพันธ์กับจังหวะ - มีความมั่นใจในการแสดงออก ดีมาก

เกณฑ์ในการตัดสิน จากคะแนนรวม 9 คะแนน	
7 - 9	หมายถึง ดี
4 - 6	หมายถึง พอใช้
1 - 3	หมายถึง ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

รายวิชา ดนตรี – นาฏศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย

เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

สาระที่ 1 พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

มฐ.ศ 3.1 ป.2/1 เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่

มฐ.ศ 3.1 ป.2/2 แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ

2. สาระการเรียนรู้ / ความคิดรวบยอด

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

สาระสำคัญ

การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบเป็นการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการที่ดีและเป็นการสื่อความหมายจากท่าทางที่จากผู้แสดงไปสู่ผู้ชมให้เข้าใจได้ตรงกัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ผู้เรียนบอกประเภทและลักษณะการเคลื่อนไหวของสัตว์ได้ (K)
2. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่ารำตามรูปแบบที่กำหนดให้ได้ (P)
3. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (A)

4. สาระการเรียนรู้

การประดิษฐ์ท่าทางต่าง ๆ เป็นการฝึกความคิดจินตนาการในการสร้างสรรค์ท่าทางต่าง ๆ เมื่อนำท่าทางที่ประดิษฐ์ขึ้นมาเคลื่อนไหวประกอบบทเพลงให้เข้ากับจังหวะ ก็จะทำให้ท่าทางนั้นน่าสนใจ และมีความสวยงามมากยิ่งขึ้น

ชั่วโมงที่ 1 การประดิษฐ์ทำร่าจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย (60 นาที)
(ทำปลาว่ายน้ำ ทำม้ากระโดด)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 1</p> <p>ขั้นการรับรู้</p>	<p>1. ครูกล่าวคำทักทายแก่ผู้เรียนและตั้งคำถามว่านักเรียนชอบสัตว์ชนิดใดบ้างและสัตว์ชนิดนั้นมีการเคลื่อนไหวอย่างไร</p> <p>2. ครูแสดงภาพของปลาและตั้งคำถามว่าปลาเคลื่อนไหวอย่างไร</p> <p>3. ครูอธิบายเกี่ยวกับการประดิษฐ์ทำทางจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบซึ่งประดิษฐ์จากทำทางตามจินตนาและดัดแปลงมาเป็นทำทางที่มีรูปแบบที่ชัดเจนตามลักษณะของทำร่า</p>	<p>(ตัวอย่างคำตอบ : ว่ายน้ำ)</p>	 <p>ที่มา : https://za.pinterest.com/pin/32932641012795489/</p>

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือ กระทำตามคำสั่ง</p>	<p>4. ครูสาธิตทำรำในการเคลื่อนไหวเลียนแบบพฤติกรรมกรวยน้ำของปลาและการกระโดดของม้า จากนั้นให้นักเรียนปฏิบัติทำทางด้วยตนเองทีละท่า หากนักเรียนติดขัดจุดใด ครูจะคอยให้คำชี้แนะ</p>	<p>นักเรียนสังเกต ท่าทางของครูและ ปฏิบัติตาม</p>	
<p>ขั้นที่ 3 ขั้นการ สนองตอบภายใต้ การควบคุม</p>	<p>5.ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติทำรำเลียนแบบปลาและท่าเคลื่อนไหวของม้า โดยมีภาพตัวอย่างให้ดู</p>	<p>นักเรียนปฏิบัติ ท่าทางตามรูปแบบ</p>	<p>ท่าการเคลื่อนไหวของปลา</p> <p>ท่าการเคลื่อนไหวของม้า</p> <p>ที่มา : https://youtu.be/dw9ZU4bgs84</p>

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงผล	6. เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้แล้ว ครูคอยแนะนำเทคนิคการฝึกหัดทักษะทางนาฏศิลป์ไทยที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยให้ดีขึ้น	นักเรียนฝึกปฏิบัติท่ารำโดยมีครูคอยแนะนำเทคนิคในการปฏิบัติท่าทาง	

ชั่วโมงที่ 2 การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย (60 นาที)
(ท่าไก่ ท่านกบิน)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้	1. ครูกล่าวทบทวนความรู้และท่ารำที่มีรูปแบบการว่ายน้ำของปลาและการกระโดดของม้า 2. ครูแสดงตัวอย่างการเคลื่อนไหวของไก่ให้นักเรียนดูและตั้งคำถามว่าไก่มีลักษณะการเคลื่อนไหวอย่างไร	นักเรียนปฏิบัติท่ารำ ท่าปลา และท่าม้า (ตัวอย่างคำตอบ : เดินอย่างช้าๆ)	 <p>ที่มา : https://youtu.be/UlyxfAjAABg</p>

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
<p>ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือ กระทำตามคำสั่ง</p>	<p>3. ครูสาธิตทำรำ เลียนแบบพฤติกรรม การเดินของไก่ จากนั้น ให้นักเรียนเริ่มฝึกปฏิบัติ ทำทางด้วยตนเอง หาก นักเรียนติดขัดจุดใด ครู จะคอยให้คำชี้แนะ</p> <p>4. ครูสาธิตทำรำ เลียนแบบพฤติกรรม การบินของนก จากนั้น ให้นักเรียนปฏิบัติ ทำทางด้วยตนเอง หาก นักเรียนติดขัดจุดใด ครู จะคอยให้คำชี้แนะ</p>	<p>นักเรียนสังเกต ทำทางการรำและ ฝึกการเคลื่อนไหว ด้วยตนเอง</p> <p>นักเรียนสังเกต ทำทางการรำและ ฝึกการเคลื่อนไหว ด้วยตนเอง</p>	
<p>ขั้นที่ 3 ขั้นการ สนองตอบภายใต้ การควบคุม</p>	<p>5. ครูให้นักเรียนฝึก ปฏิบัติทำรำเลียนแบบ สัตว์ที่ละขั้นตอนอย่าง ละเอียด หากนักเรียน ติดขัดจุดใด ครูจะคอย ให้คำชี้แนะ</p>	<p>นักเรียนปรับและ ฝึกทำรำให้ถูกต้อง ตามรูปแบบ</p>	

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงผล	6. นักเรียนปฏิบัติทำรำ เลียนแบบพฤติกรรม ของสัตว์ในท่าทางที่ ถูกต้อง 7. ครูทดสอบการรำตาม รูปแบบพฤติกรรมของ สัตว์ทั้ง 4 ชนิด ได้แก่ท่า วายน้ำของปลา ท่าการ กระโดดของม้า ท่าเดิน ของไก่และท่านกบิน	นักเรียนฝึกทำรำ ให้ถูกต้องตาม รูปแบบ นักเรียนรับการ ทดสอบการรำตาม รูปแบบพฤติกรรม ของสัตว์ทั้ง 4 ชนิด	แบบประเมินความสามารถ ในการเคลื่อนไหวใน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4)

ชั่วโมงที่ 3 การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทยประกอบ
เพลงที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (60 นาที)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้	1. ครูกล่าวทบทวน ความรู้และท่ารำในการ ประดิษฐ์ท่ารำจากการ เคลื่อนไหวอย่างมี รูปแบบของสัตว์ทั้ง 4 ชนิด	นักเรียนปฏิบัติทำ รำ ตามรูปแบบที่ ถูกต้อง	
	2. ครูอธิบายเพลงที่ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและ การริเริ่มสร้างสรรค์ ท่าทางการเคลื่อนไหว ประกอบบทเพลงง่ายๆ		

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ (ต่อ)	3. ครูเปิดแผ่นผังเนื้อร้องบทเพลง “เป็นอะไรดี” และให้นักเรียนร้องตามที่ละท่อน และแจกใบความรู้ให้แก่นักเรียน	นักเรียนอ่านบทเพลง เป็นอะไรดี	<p>เพลง เป็นอะไรดี</p> <p>เนื้อร้อง ไม่ปรากฏชื่อ ทำนอง ระบัญชาติไทย ชั้นดียาว</p> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; background-color: #e0f0e0;"> <p>อยากเป็นกบ (ฮ่าไอ) ร้องฮัน ฮัน ไนกองหญ้า อยากเป็นปลา ฟันน้ำ ค่ำหุด ค่ำว้อ อยากเป็นเป็ด (ฮ่าไอ) ว่านน้ำลมสบาย อยากเป็นกระต่าย โกลดหัน เส้นแสงจันทร์ อยากเป็นนก น้อย น้อย เถินออกฟ้า อยากเป็นม้า โกลดไล้ ไนไพรสณฑ์ อยากเป็นไก่ (ฮ่าไอ) ขันจ้ำ ท้าะวัน อยากเป็นเต๊กคนชั้น คึกว่าออย</p> </div>
ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือ กระทำตามคำสั่ง	4. ครูให้นักเรียนฝึกร้องเพลงเป็นอะไรดี ประกอบการปรบมือเข้าจังหวะ	นักเรียนฝึกร้องเพลง “เป็นอะไรดี”	 <p>ที่มา : https://youtu.be/JpYj2IF2Y4U</p>
ขั้นที่ 3 ขั้นการ สนองตอบภายใต้ การควบคุม	5. ครูแจกใบงานการทำกิจกรรมให้นักเรียน	นักเรียนทำใบงานกิจกรรม การประดิษฐ์ทำทางจากการเคลื่อนไหวของสัตว์	
ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก	6. ครูให้นักเรียนคิดทำทางประกอบบทเพลง “เป็นอะไรดี” โดยนำทำทางการเคลื่อนไหวร่างกายที่ได้เรียนรู้นำมาประยุกต์และประดิษฐ์เป็นทำรำประกอบเพลง	นักเรียนทำใบงานประกอบบทเพลงเป็นอะไรดีและนักเรียนริเริ่มคิดทำรำประกอบบทเพลงด้วยตนเอง	

ชั่วโมงที่ 4 ครูทดสอบนักเรียนโดยสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชา
นาฏศิลป์ไทย (60 นาที)

ขั้นตอน	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่อ วัสดุและอุปกรณ์
ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้	1. ครูแจ้งวัตถุประสงค์ การความสามารถใน การเคลื่อนไหว ในรายวิชานาฏศิลป์ไทย		แบบประเมินความสามารถ ในการเคลื่อนไหวใน รายวิชานาฏศิลป์ไทย หลัง เรียน
ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือ กระทำตามคำสั่ง และขั้นการ แสดงออก	2. ครูให้นักเรียนรับการ ทดสอบรายบุคคล	นักเรียนรับการ ทดสอบ	

7. การวัดและการประเมินการเรียนรู้

รายการวัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้และความเข้าใจ (K) 1. ผู้เรียนอธิบายประเภทและ ลักษณะการเคลื่อนไหวของ สัตว์	1. สังเกต	1. แบบประเมิน พฤติกรรม	นักเรียนผ่านเกณฑ์ โดยตอบคำถามได้ อยู่ในเกณฑ์ระดับ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) 1. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่ารำ ตามรูปแบบที่กำหนดให้ได้ (P)	1. สังเกต	1. แบบประเมิน พฤติกรรมด้านทักษะ/ กระบวนการ	นักเรียนผ่านเกณฑ์ โดยปฏิบัติตามกิจกรรม อยู่ในเกณฑ์ ระดับ พอใช้ขึ้นไป
ด้านเจตคติ (A) 1. ผู้เรียนให้ความร่วมมือใน การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นอย่างดี (A)	1. สังเกต	1. แบบประเมิน พฤติกรรมด้านเจตคติ	นักเรียนผ่านเกณฑ์ โดยมีพฤติกรรมระหว่าง เรียน อยู่ในเกณฑ์ ดีขึ้นไป

7.1 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านความรู้และความเข้าใจ (K))

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้		
	ดีมาก (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. ผู้เรียนอธิบายประเภทและลักษณะการเคลื่อนไหวของสัตว์ได้ (K)	ผู้เรียนอธิบายประเภทและลักษณะการเคลื่อนไหวของสัตว์ ได้ทั้งหมด 4 ชนิด	ผู้เรียนอธิบายประเภทและลักษณะการเคลื่อนไหวของสัตว์ ได้ทั้งหมดอย่างน้อย 2 ชนิด	ผู้เรียนอธิบายประเภทและลักษณะการเคลื่อนไหวของสัตว์ ได้ทั้งหมดอย่างน้อย 1 ชนิด

7.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านทักษะและกระบวนการ (P))

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่ารำตามรูปแบบที่กำหนดให้ได้ (P)	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่ารำตามรูปแบบที่กำหนดให้ได้ทั้งหมด	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่ารำตามรูปแบบที่กำหนดให้ได้อย่างน้อย 3 ท่ารำ	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่ารำตามรูปแบบที่กำหนดให้ได้อย่างน้อย 2 ท่ารำ	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่ารำตามรูปแบบที่กำหนดให้ได้อย่างน้อย 1 ท่ารำ

7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ด้านเจตคติ (A))

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
	ดีมาก (4 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1. ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (A)	มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมและช่วยเหลือเพื่อนในการฝึกปฏิบัติได้เป็นอย่างดี เป็นผู้นำในการคิดริเริ่มการปฏิบัติ	มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมและช่วยเหลือเพื่อนในการฝึกปฏิบัติได้	มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม	ไม่มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมและไม่ช่วยเหลือเพื่อนในการฝึกปฏิบัติได้ไม่สามารบเป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรม

แบบประเมินพฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ (K)

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ผู้เรียนอธิบายประเภทและลักษณะการเคลื่อนไหวของสัตว์ได้				สรุปการประเมิน	
		ระดับการประเมิน				ผ่าน	ไม่ผ่าน
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 4 ระดับ ดีมาก

คะแนน 3 ระดับ ดี

คะแนน 2 ระดับ พอใช้

คะแนน 1 ระดับ ปรับปรุง

หมายเหตุ : นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การตอบคำถามอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

แบบประเมินพฤติกรรมด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทำร่ำตามรูปแบบที่กำหนดให้ได้				สรุปการประเมิน	
		ระดับการประเมิน				ผ่าน	ไม่ผ่าน
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง		

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 4 ระดับ ดีมาก

คะแนน 3 ระดับ ดี

คะแนน 2 ระดับ พอใช้

คะแนน 1 ระดับ ปรับปรุง

หมายเหตุ : นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

แบบประเมินพฤติกรรมด้านเจตคติ (A)

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี				สรุปการประเมิน	
		ระดับการประเมิน					
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

- คะแนน 4 ระดับ ดีมาก
- คะแนน 3 ระดับ ดี
- คะแนน 2 ระดับ พอใช้
- คะแนน 1 ระดับ ปรับปรุง

หมายเหตุ : นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับดีขึ้นไป

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน
(_____)
วันที่ ____ เดือน ____ พ.ศ. ____

เนื้อหาที่ 4

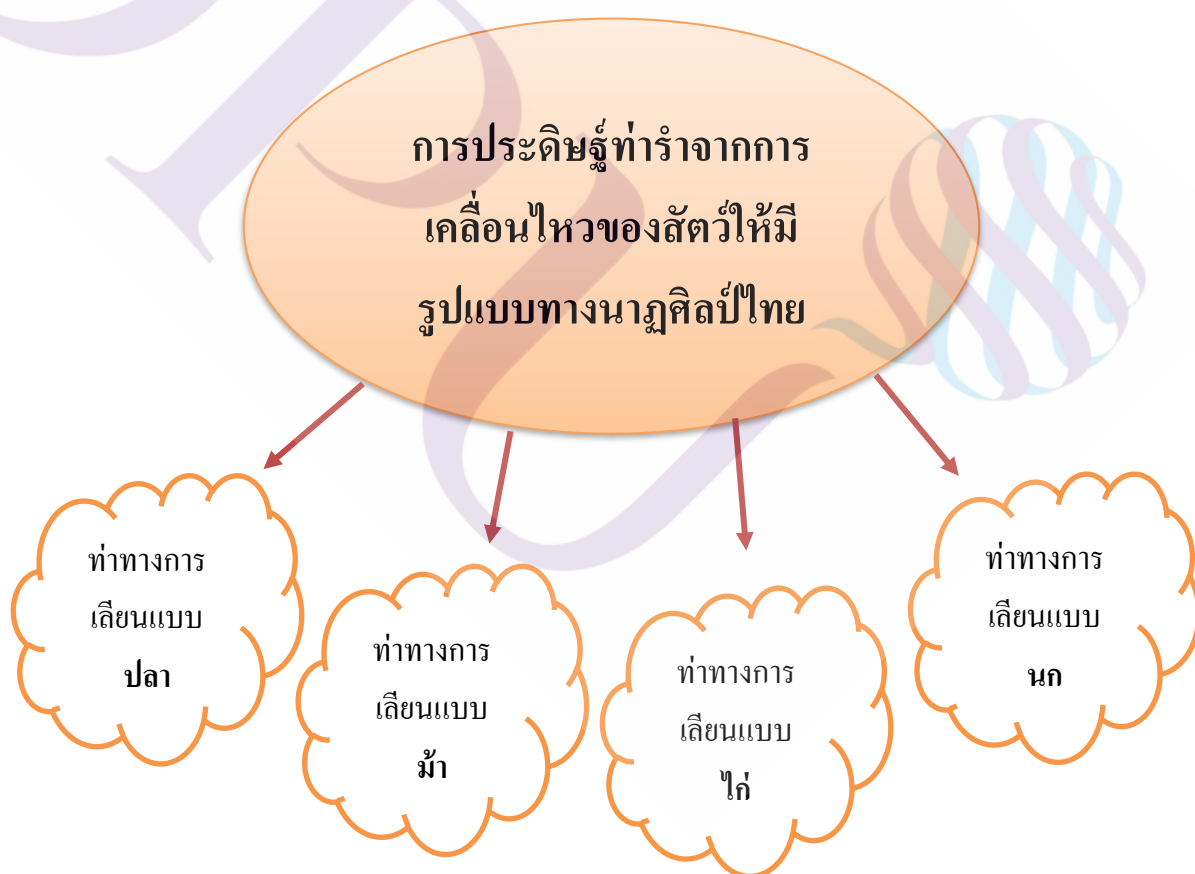
การประดิษฐ์ทำร่ำจากการเคลื่อนไหว
ของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย

ตัวชี้วัด

1. เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ (ศ 3.1 ป.2/1)
2. แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ (ศ 3.1 ป.2/2)

ผังการเรียนรู้

นาฏศิลป์ไทยนอกจากเป็นมรดกที่มีการสืบทอดต่อกันมาอย่างช้านานแล้วยังแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรม ซึ่งมีการนำท่าทางมาจากการเลียนแบบธรรมชาติ โดยนำท่าทางของ คน สัตว์ ธรรมชาติรวมไปถึงอารมณ์ต่าง ๆ มาประดิษฐ์เป็นท่าทางในการฟ้อนรำให้มีแบบแผนและใช้ท่ารำเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด

การประดิษฐ์ท่าทางต่าง ๆ เป็นการฝึกทั้งด้านความคิดและจินตนาการในการเคลื่อนไหวรวมไปถึงการสร้างสรรค์ให้มีรูปแบบต่าง ๆ เมื่อเรานำท่าทางที่ประดิษฐ์ขึ้นนำมาประกอบบทเพลงให้เข้ากับจังหวะ ก็จะทำให้ท่าทางนั้นมีความน่าสนใจ และสวยงามมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น

ท่าทางการเลียนแบบ ปลา		
ท่าทางตามจินตนาการ		ท่าทางตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทย
	ดัดแปลง ➔	
ท่าทางการเลียนแบบ ม้า		
ท่าทางตามจินตนาการ		ท่าทางตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทย
	ดัดแปลง ➔	

ทำทางการเลียนแบบ ไม้		
ทำทางตามจินตนาการ		ทำทางตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทย
	<p>ตัดแปลง</p> 	
ทำทางการเลียนแบบ นก		
ทำทางตามจินตนาการ		ทำทางตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทย
	<p>ตัดแปลง</p> 	

เพลง เป็นอะไรดี

เนื้อร้อง ไม่ปรากฏชื่อ

ทำนอง ระบุว่าสุโขทัย ชั้นเดียว

อยากเป็นกบ (ฮ้ำไฮ) ร้องอ๊ับ อ๊ับ ในกอหญ้า
 อยากเป็นปลา พ่นน้ำ คำพูด คำว่า
 อยากเป็นเป็ด (ฮ้ำไฮ) ว่ายน้ำตามสบาย
 อยากเป็นกระต่าย โลดเตี้ยน เล่นแสงจันทร์
 อยากเป็นนก น้อย น้อย เหมินลอยฟ้า
 อยากเป็นม้า โลดไล่ ในไพรลั่นทม
 อยากเป็นไก่ (ฮ้ำไฮ) ขันจ้ำ ทำตะวัน
 อยากเป็นเด็กคนขยัน ดีกว่าเอย

กิจกรรม การประดิษฐ์ท่ารำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มี รูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย

1. ครูร้องเพลงเป็นอะไรก็ได้และให้นักเรียนฝึกร้องตาม ให้ถูกต้อง
จากนั้น นักเรียนร่วมกันคิดท่าทางประกอบเพลง อย่างอิสระ และตอบ
คำถามต่อไปนี้..

2. จงเขียนชื่อได้ภาพท่าทางการเลียนแบบสัตว์ให้ถูกต้อง

ท่าทางที่เลียนแบบคือ.....

ท่าทางที่เลียนแบบคือ.....

ท่าทางที่เลียนแบบคือ.....

ท่าทางที่เลียนแบบคือ.....

**แบบประเมินความสามารถเรื่องการเดินทางเคลื่อนไหวย่างกายในรายวิชานานาชาติไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินได้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ปรากฏพฤติกรรมของนักเรียน (รายบุคคล) ตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	การเคลื่อนไหวท่าทางประกอบบทเพลงเป็นอะไรดี								รวม (18 คะแนน)	หมายเหตุ
		อธิบายประเภท และลักษณะการ เคลื่อนไหวของ สัตว์ (3)	ทำท่ามีความ สอดคล้องกับ บทเพลง (3)	อ่อนช้อย สวยงาม (3)	จำท่าตรงตาม จังหวะ (3)	การประยุกต์ ทำท่า (3)	ผู้เรียนให้ความ ร่วมมือในการ ทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่น (3)				

หมายเหตุ	ได้คะแนน 3 คะแนน	หมายถึง ดี
	ได้คะแนน 2 คะแนน	หมายถึง พอใช้
	ได้คะแนน 1 คะแนน	หมายถึง ปรับปรุง
เกณฑ์การประเมิน	ได้คะแนน 13 – 18	หมายถึง ดี
	ได้คะแนน 7 – 12	หมายถึง พอใช้
	ได้คะแนน 1 – 6	หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้		
	ดีมาก (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
1.อธิบายประเภทและลักษณะการเคลื่อนไหวของสัตว์	ผู้เรียนอธิบายประเภทและลักษณะการเคลื่อนไหวของสัตว์ได้ทั้งหมด 3 ชนิด	ผู้เรียนอธิบายประเภทและลักษณะการเคลื่อนไหวของสัตว์ได้ทั้งหมดอย่างน้อย 2 ชนิด	ผู้เรียนอธิบายประเภทและลักษณะการเคลื่อนไหวของสัตว์ได้ทั้งหมดอย่าง 1 ชนิด
2. ทำรำมีความสอดคล้องกับบทเพลง	ทำรำทั้งหมดมีความสอดคล้องกับบทเพลง	ทำรำบางทำรำมีความสอดคล้องกับบทเพลง	ทำรำยังไม่สอดคล้องกับบทเพลง
3. อ่อนช้อยสวยงาม	อ่อนช้อยสวยงามแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับเพลง	อ่อนช้อยสวยงามในบางทำรำแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับเพลง	ไม่อ่อนช้อยสวยงามแสดงอารมณ์ได้ไม่เหมาะสมกับเพลง

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้		
	ดีมาก (3 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง (1 คะแนน)
4. ย้ำทำตรงตาม จังหวะ	ย้ำทำตรงตามจังหวะ ทั้งหมด	ย้ำทำได้ตรงตาม จังหวะ บางครั้ง	ย้ำทำไม่ตรงตาม จังหวะ
5. การประยุกต์ทำรำ	สามารถการประยุกต์ ทำรำในบทเพลงได้ อย่างน้อย 3 ท่า	สามารถการประยุกต์ ทำรำในบทเพลงได้ อย่างน้อย 2 ท่า	ไม่สามารถการ ประยุกต์ทำรำในบท เพลงได้
6. ผู้เรียนให้มีความ ตั้งใจในการทำ กิจกรรม	กระตือรือร้นในการทำ กิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ	กระตือรือร้นในการทำ กิจกรรมบางครั้ง	ไม่กระตือรือร้นในการ ทำกิจกรรม

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

**แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**

คำชี้แจง : แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหวในรายวิชานาฏศิลป์ไทย จึงขอความร่วมมือนักเรียนในการตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อให้ การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพื่อประโยชน์ในการนำไปศึกษาวิจัยต่อไป

คำสั่ง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านคิดว่าเหมาะสมตามระดับความคิดเห็นของนักเรียนดังนี้

เกณฑ์การประเมิน

การให้คะแนน ระดับความพึงพอใจ

ระดับมาก

ระดับปานกลาง

ระดับน้อย

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น มาก → น้อย		
ด้านครูผู้สอน			
1. ครูดูแลเอาใจใส่นักเรียน			
2. ครูมีการเตรียมความพร้อมด้านเนื้อหา			
ด้านบรรยากาศ			
3. บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้			
4. สถานที่มีความกว้างขวางเหมาะกับการเคลื่อนไหว			
ด้านกิจกรรม			
5. นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง			
6. กิจกรรมสนุกสนาน น่าสนใจ			
7. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม			

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น มาก → น้อย		
			
ด้านสื่อการสอนในชุดกิจกรรม			
8. สื่อช่วยให้เข้าใจในการเคลื่อนไหวร่างกายมากยิ่งขึ้น			
9. สื่อมีความเหมาะสมกับนักเรียน			
10. สื่อสนุกสนาน น่าสนใจ			

ภาคผนวก ง
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ตารางที่ ง.1 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3			
1.	ชื่อกิจกรรม						
	1.1 มีความสอดคล้องกับชุดกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	1.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	1.3 มีความชัดเจนของการใช้ภาษา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	จุดประสงค์						
	2.1 จุดประสงค์ของชุดกิจกรรมระบุชัดเจน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	2.2 จุดประสงค์แต่ละกิจกรรมระบุชัดเจน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	2.3 กิจกรรมการเรียนการสอนมีความเป็นไปได้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.	ใบความรู้						
	3.1 เนื้อหามีความถูกต้องและสมบูรณ์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	3.2 เนื้อหามีความเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด	0	+1	+1	2	0.67	สอดคล้อง
	3.3 เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	3.4 เนื้อหาเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	3.5 ภาษาเข้าใจง่ายเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.	กิจกรรมการเรียนรู้						
	4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	4.2 เข้าถึงผู้เรียนได้ง่าย	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	4.3 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5.	แบบประเมินความสามารถหลังเรียน						
	5.1 มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
	5.2 ครอบคลุมเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6.	การวัดและประเมินผล						
	6.1 เกณฑ์การประเมินผลชัดเจน ครอบคลุมกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	6.2 วิธีการวัดประเมินผลและเครื่องมือสอดคล้องกับจุดประสงค์และกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด						0.96	สอดคล้อง

ตารางที่ ง.2 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการเคลื่อนไหวย่างอิสระ

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3			
1	สาระสำคัญสอดคล้องกับตัวชี้วัด/ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุม เนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	กิจกรรมการสอนสอดคล้องกับ เนื้อหาและตัวชี้วัด	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
4	กิจกรรมการสอนเหมาะสมกับ ความสามารถของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	กิจกรรมการสอนเน้นการพัฒนา ความสามารถในการเคลื่อนไหว ร่างกายอย่างอิสระ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6	สื่อการสอนเหมาะสมกับกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7	สื่อการสอนสื่อความหมายได้ ชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
8	การวัดผลและประเมินผล ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
9	การวัดผลการประเมินผลสอดคล้อง กับกิจกรรมการสอน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
10	แผนการเรียนรู้มีองค์ประกอบ ครบถ้วนเหมาะสมและสอดคล้อง สัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด						0.97	สอดคล้อง

ตารางที่ ง.3 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการเคลื่อนไหวย่างมีรูปแบบ

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3			
1	สาระสำคัญสอดคล้องกับตัวชี้วัด/ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหา สาระ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	กิจกรรมการสอนสอดคล้องกับเนื้อหา และตัวชี้วัด	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
4	กิจกรรมการสอนเหมาะสมกับ ความสามารถของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	กิจกรรมการสอนเน้นการพัฒนา ความสามารถในการเคลื่อนไหวย่าง อย่างมีรูปแบบ	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
6	สื่อการสอนเหมาะสมกับกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7	สื่อการสอนสื่อความหมายได้ชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
8	การวัดผลและประเมินผลครอบคลุม จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
9	การวัดผลการประเมินผลสอดคล้องกับ กิจกรรมการสอน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
10	แผนการเรียนรู้อิงองค์ประกอบครบถ้วน เหมาะสมและสอดคล้องสัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยทั้งฉบับ						0.93	สอดคล้อง

ตารางที่ ง.4 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการเคลื่อนไหวประกอบจังหวะ

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3			
1	สาระสำคัญสอดคล้องกับตัวชี้วัด/จุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	กิจกรรมการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาและ ตัวชี้วัด	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
4	กิจกรรมการสอนเหมาะสมกับความสามารถของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	กิจกรรมการสอนเน้นการพัฒนาความสามารถใน การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6	สื่อการสอนเหมาะสมกับกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7	สื่อการสอนสื่อความหมายได้ชัดเจนสอดคล้อง กับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
8	การวัดผลและประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
9	การวัดผลการประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรม การสอน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
10	แผนการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบถ้วน เหมาะสมและสอดคล้องสัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด						0.97	สอดคล้อง

ตารางที่ ง.5 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการประดิษฐ์ทำรำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์
ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3			
1	สาระสำคัญสอดคล้องกับตัวชี้วัด/จุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	กิจกรรมการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาและ ตัวชี้วัด	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
4	กิจกรรมการสอนเหมาะสมกับความสามารถของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	กิจกรรมการสอนเน้นการพัฒนาความสามารถใน การเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6	สื่อการสอนเหมาะสมกับกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7	สื่อการสอนสื่อความหมายได้ชัดเจนสอดคล้อง กับเนื้อหา	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
8	การวัดผลและประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
9	การวัดผลการประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรม การสอน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
10	แผนการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบถ้วน เหมาะสมและสอดคล้องสัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยทั้งฉบับ						0.93	สอดคล้อง

ตารางที่ ๖.6 ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถ ระหว่างเรียน เรื่องการเคลื่อนไหว
อย่างอิสระ

พฤติกรรมบ่งชี้	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
	1	2	3			
การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบกิริยาท่าทางของคน						
1. การขับรถ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2. การว่ายน้ำ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3. การเล่นเปียโน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเลียนแบบอาชีพต่างๆ						
4. ทหาร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5. หมอ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6. คุณครู	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบอารมณ์ของมนุษย์						
7. มีความสุข สถานการณ์ : เมื่อนักเรียนจะได้ไปเที่ยวสวนสนุกจะ แสดงท่าทางอย่างไร	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
8. ปฏิเสธ สถานการณ์ : เมื่อมีคนแปลกหน้านำขนมมาให้ นักเรียน จะแสดงท่าทางอย่างไร	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
9. เสียใจ สถานการณ์ : เมื่อนักเรียนโดนคุณแม่ดุ นักเรียนจะแสดง ท่าทางอย่างไร	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด					0.89	สอดคล้อง

ตารางที่ ง.7 ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถ ระหว่างเรียน เรื่องการเคลื่อนไหว
อย่างมีรูปแบบ

พฤติกรรมบ่งชี้	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
	1	2	3			
การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ (ขณะอยู่กับที่และขณะเคลื่อนที่ : การยืน การเดิน)						
1.การยืน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.การเดิน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ (ขณะอยู่กับที่ : การนั่ง)						
3.การนั่งกับพื้น	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.การนั่งเก้าอี้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ (ขณะอยู่กับที่และขณะเคลื่อนที่ : การย่อเท้า การโยกเท้า)						
5. การย่อเท้า	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6.การ โยกเท้า	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด					1	สอดคล้อง

ตารางที่ ง.8 ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถ ระหว่างเรียน เรื่องการเคลื่อนไหว
ประกอบจังหวะ

พฤติกรรมบ่งชี้	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
	1	2	3			
1.การย่อเท้า จังหวะเพลงมาร์ช	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.การย่อเท้า จังหวะเพลงกราว	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3. การย่อเท้า จังหวะเพลงเซ็ง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด					1	สอดคล้อง

ตารางที่ ง.9 ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถ ระหว่างเรียน เรื่องการประดิษฐ์ทำ
 รำจากการเคลื่อนไหวของสัตว์ให้มีรูปแบบทางนาฏศิลป์ไทย

พฤติกรรมบ่งชี้	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
	1	2	3			
1. ทำปลา	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
2. ทำไก่	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
3. ทำนก (ทำบิน)	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
4. ทำม้า	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด					0.67	สอดคล้อง

ตารางที่ ง.10 ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถ หลังเรียน เรื่องการเคลื่อนไหว
 ร่างกายในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ข้อที่	เกณฑ์การประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3			
1.	อธิบายประเภทและลักษณะการ เคลื่อนไหวของสัตว์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	ทำรำมีความสอดคล้องกับความหมาย ของบทเพลง	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
3.	อ่อนช้อยสวยงาม	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
4.	ตรงตามจังหวะ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5.	การประยุกต์ทำรำ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6.	ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมร่วมกับผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด						0.89	สอดคล้อง

ตารางที่ ง.11 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนช่างอากาศยาน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถเรื่องการเคลื่อนไหว ในรายวิชานาฏศิลป์ไทย

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	แปลผล
		1	2	3			
ด้านครูผู้สอน							
1.	ครูดูแลเอาใจใส่นักเรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	ครูมีการเตรียมความพร้อมด้านเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ด้านบรรยากาศ							
3.	บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
4.	สถานที่มีความกว้างขวางเหมาะสมกับการเคลื่อนไหว	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ด้านกิจกรรม							
5.	นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6.	กิจกรรมสนุกสนาน น่าสนใจ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ด้านสื่อการสอนในชุดกิจกรรม							
8.	สื่อช่วยให้เข้าใจในการเคลื่อนไหวร่างกายมากยิ่งขึ้น	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
9.	สื่อมีความเหมาะสมกับนักเรียน	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
10.	สื่อสนุกสนาน น่าสนใจ	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด						0.87	สอดคล้อง

ภาคผนวก จ ภาพกิจกรรมการเรียนรู้

ภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเคลื่อนไหว
ในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล
ประวัติการศึกษา

นางสาวปวีณา อมยากุล

ปี พ.ศ. 2557

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.)

สาขาวิชาศิลปการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ครูสอนวิชาดนตรี - นาฏศิลป์ ระดับประถมศึกษา

โรงเรียนช่างอากาศอ่ำรุ่ง

